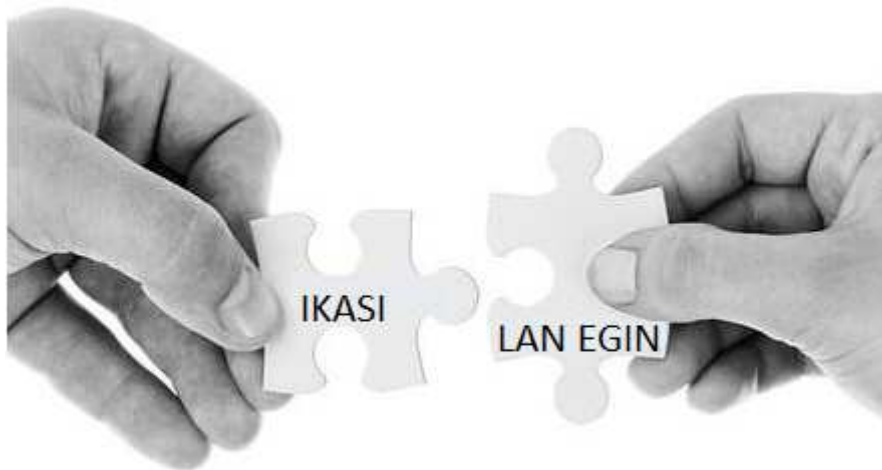

**GRADU
AMAIERAKO
LANA**

HEZIKETA DUALA: AURRE ANALISIA ESPERIENTZIA ETA AGENTE DESBERDINETAN OINARRITUZ

UPV/EHU

Ekonomia eta Enpresa Fakultatea (Donostia)

Ikaslea: Olatz Zubiri Goizueta

Tutoreak: Alberto Díaz de Junguitu González de Durana eta
Agustin Erkizia Olaizola

Data: 2016 urtea

Aurkibidea

1. SARRERA.....	4
1.1. Aurrekariak.....	4
1.2. Helburuak.....	4
1.3. Metodologia.....	5
2. HEZIKETA DUALA.....	6
2.1. Definizioa.....	6
2.2. Zertarako da?.....	8
2.3. Motak.....	16
2.4. Agenteak.....	17
2.5. Aspektu pedagogikoa.....	18
2.6. Esperientziak.....	21
2.6.1. Lanbide Heziketa.....	21
2.6.2. Unibertsitateak.....	28
2.6.2.1. Makina Erreminta Institutua.....	29
2.6.2.2. Beste batzuk.....	34
2.6.2.3. Europa mailan.....	41
3. KANPO LANA.....	52
4. KONKLUSIOAK.....	59
5. BIBLIOGRAFIA.....	63
6. ERANSKINAK.....	65
6.1. 1. eranskina – Alemaniako irakaslea.....	65
6.2. 2. eranskina – EWA-Madrilgo irakaslea.....	66
6.3. 3. eranskina – MEIko irakaslea.....	69
6.4. 4. eranskina – MEIko Ingeniaritza Dualeko ikaslea.....	74
6.5. 5. eranskina – Heziketa dualean esperientziarik ez duen ikaslea.....	76
6.6. 6. eranskina – Donostiako Ekonomia eta Enpresa Fakultateko irakaslea.....	78
6.7. 7. eranskina – Heziketa dualean esperientziarik ez duen enpresa.....	82

Taulen aurkibidea

Taula 1: Espainiako langabeziaren datuak 2015 (4. Hiruhilekoa).....	9
Taula 2: Euskadiko langabeziaren datuak 2015 (4. Hiruhilekoa).....	10
Taula 3: Lanbide Heziketa Dualean Espainian matrikulatutako ikasleen datuak	22
Taula 4: Lanbide Heziketa Duala eskaintzen duten Espainiako zentroyen datuak	24
Taula 5: Lanbide Heziketa Dualean parte hartzen duten enpresen datuak	26
Taula 6: Makina Erremintaren Institutua, irakasgaiak eta kredituak	31
Taula 7: Lleidako Unibertsitatea, kredituen banaketa	35
Taula 8: Alcalá Unibertsitatearen heziketa dualaren ikasketa plana, 2011 urtean eguneratua ..	37
Taula 9: Berlingo Ekonomia eta Zuzenbideko Eskolako hainbat datu.....	46

Grafikoen aurkibidea

Grafikoa 1: Espainiako gazte langabeen ehunekoak (2010, 2014 eta 2015 urteak)	10
Grafikoa 2: Euskadiko gazte langabeen ehunekoak (2010, 2014 eta 2015 urteak)	11
Grafikoa 3: 2016 urterako Euskadiko enpresetan aurreikusitako jarduera	12
Grafikoa 4: 2016 urterako Euskadiko enpresetan aurreikusitako enplegua	12
Grafikoa 5: 2016 urterako Euskadiko enpresetan pertsonalaren aurreikuspena	13
Grafikoa 6: Lanbide heziketa eta unibertsitateko titulazioa duten pertsonen perfila enplegu berrietan	13
Grafikoa 7: Enpleguan eragin handiena duten departamentuak.....	14
Grafikoa 8: Kontratazio berrirako enpresak kontuan hartzen dituen alderdiak	14
Grafikoa 9: Langile berriak kontratatzeke arazoak.....	16
Grafikoa 10: Lanbide Heziketa Dualean Espainian matrikulatutako ikasleen datuak	23
Grafikoa 11: Lanbide Heziketa Duala eskaintzen duten Espainiako zentroyen datuak	25
Grafikoa 12: Lanbide Heziketa Dualean parte hartzen duten enpresen datuak	27
Grafikoa 13: Berlingo Ekonomia eta Zuzenbideko Eskolako ikasleen bilakaera.....	50

Irudiaren aurkibidea

Irudia 1: KOLBen eredia	19

1. SARRERA

1.1. Aurrekariak

Gradu amaierako lana nire burua aurkeztuz hasiko dut, Olatz Zubiri Goizueta naiz eta Enpresa Zuzendaritza eta Administrazioako Graduako 4.urtea egiten ari den ikaslea naiz. Agustin Erkizia irakaslearekin kontaktuan jarrita, proposamen bat jaso nuen eta Gradu Amaierako Lana eta praktikak lotzen dituen jarduera bat egiteko aukera eskaini zidan. Hasiera batean ez zen ziurra ni izango nintzenik aukeratua, izan ere lan hau egiteko hautagai gehiago zeuden, baina azkenean aukera eman zidaten.

Gradu amaierako lanaren nondik norakoak zehazteko otsailaren 3an Agustin Erkiziarekin eta Alberto Díaz de Junguiturekin, GRALeko tutoreak, elkartu nintzen eta lanaren planifikazioa egin genuen, lana bideratuz eta datak zehaztuz. Otsailak 4ean Agustin Erkiziarekin elkartu nintzen Joxe Mari Korta Eraikinean eta landuko nituen jardueren berri eman zidan eta lankideak ezagutu nituen. Esan daiteke lanaren hasiera data aurretik aipatutakoa dela eta pixkanaka lana bideratuz joan naizela. Agustin Erkiziarekin hitz egin nuenean, praktikak 3 hilabetez egunean 8 orduz edo 6 hilabetez egunean 4 orduz gauzatzeko aukera eman zidan, baina gauzak planifikatzeko denbora gehiago izateko, bigarren aukera zela egokiena erabaki genuen. Praktikak otsailaren 10ean hasi nituen eta azken eguna abuztuaren 10a izango da. Aipatu beharra dago, praktikak egiteagatik ordainsari bat lortu dudala, Santander Beketan egin nuen izen emateari esker.

1.2. Helburuak

Europa mailan geroz eta ohikoagoa den heziketa sistema batean oinarritzen da GRAL eta honek praktikak eta ikasketak txandakatzen ditu. GRALren helburua besteak beste, lanaren bigarren zatiaren hasieran ikusi daitekeen bezala, heziketa duala izenez ezaguna den sistemaren kontzeptua, motak, parte hartzaileak eta esperientzia pedagogikoa aztertzea izan da eta honen analisia ikuspuntu zabal batetik egin dut. Aurrekoaz aparte, bigarren zatian, Espainia eta European dauden esperientzia batzuk aztertu ditut, inguruko esperientziak zeintzuk diren jakiteko helburuarekin.

Modalitate berritzaile honen teoriak esaten duena kontrastatzeko asmoz, agente desberdinen iritzietan eta balorazioetan oinarritu naiz lanaren hirugarren zatia egiterako garaian eta laugarren zatian lan guztian oinarrituz, konklusio batzuk atera ditut, kontuan hartu beharreko aspektu desberdinak identifikatzeko asmoz.

1.3. Metodologia

Lana gauzatu ahal izateko, informazio mota eta bide desberdinak erabili ditut. Unibertsitateko esperientziak aztertzeko, unibertsitate bakoitzaren web orriak erabili ditut, baina sistema dualaren inguruko dokumentu batzuk eskuragarri izan ditudanez, hauetaz ere baliatu naiz lana egiteko.

Gainera Alberto Díaz de Junguitu-ren gonbidapenari esker, Donostiako Ekonomia eta Enpresa Fakultatean ospatutako bi mintegietan egoteko aukera izan nuen. Gradu Amaierako Lanaren gaiarekin harreman handia zuten bi mintegi hauetan komentatu zena oso baliagarriak izan zait lana burutzerako garaian. Aurreneko mintegia martxoaren 16ean ospatu zen eta Berlingo Ekonomia eta Zuzenbidea Eskolako irakasle bat, Frank Kalenberg, izan zen hitzaldia eman zuen pertsona. Bertan sistema dualaren hainbat ezaugarri azaldu zituen eta oso interesgarria izan zen. Bigarren mintegia maiatzaren 25ean ospatu zen, aurreko mintegiaren leku berean eta kasu honetan Makina Erreminta Eskolako zuzendaria, Ixaka Egurbide, izan zen hitzaldia eman zuena. MEIren nondik norakoak azaltzeaz gain, Ingeniaritza dualaren ezaugarrien berri eman zuen.

Lanaren bigarren zatian aztertutakoa kontrastatu nahian, ikerketa kualitatiboko faseari ekin nion eta hirugarren zatian ikusi daitekeen moduan, elkarrizketa batzuk egin nituen agente desberdinekin kontaktuan jarrita. Heziketa dualarekin harreman estua duten pertsonak elkarrizketatzarekin ekin nion fase honi eta hiru irakasle eta ikasle bat elkarrizketatu nituen. Irakasleak eskola eta eremu desberdinetakoak dira. Sistemaren esperientzia ez dutenen iritzia kontrastatzea interesgarria iruditu zitzaidan eta nire ikaskidea, inguruko enpresa txiki bat eta nire irakasle izandako bat elkarrizketatu nituen.

Aipagarria iruditzen zait, Agustin Erkizia-ren gonbidapenari esker Errektoreordetzan ospatutako hiru bileratan egon nintzela komentatzea, lehena otsailaren 12an Jorge Fuente-k aurkeztutako b cubes bideojokoaren hitzaldian, bigarrena otsailaren 15ean Hazilan proiektuaren aurkezpenean eta hirugarrena martxoaren 10ean PICE (Programa Integral de Cualificación y Empleo) proiektuaren aurkezpenean. Bertan landutakoek GRALrekin zerikusi handirik ez bazuten ere, interesgarria iruditu zitzaidan komentatutakoa eta proiektu ezberdinen berri izan nuen.

2. HEZIKETA DUALA

2.1. Definizioa

Heziketa duala esaterako Alemanian eta Frantzia asko erabiltzen den sistema da eta heziketa zentroaren eta enpresaren elkarrekintza sustatzen du, parte-hartze aktiboa eta ikaskuntza bideratuz. Modu honetan ikasketak eta lana uztartzen dira eta teoria eta praktikaren arteko kontraesanak gainditzen laguntzen du. Hortaz metodologia didaktikoa dela esan daiteke, izan ere heziketa zentroko denboraldia enpresako egonaldiarekin konbinatzen da, lanpostu bat betetzen delarik. Sistema dualaren bidez gauzatzen da, bi taldek (Ikasketa zentroa eta enpresa) parte hartzen dutelako. Mota honetako sistemak formazioa ikasleak landutako aktibitatearekin eta praktikekin erlazionatzen laguntzen du eta irakaskuntza klasikoaren eta errealtatearen arteko diferentzia desagertzen da. Beraz sistema eraginkorra dela esan dezakegu, esperientzia eta kualifikazio altuko jendea lortzen delako eta ikasleak erronkak lortzera bultzatzeaz gain, praktikak egiteko aukera ematen duten enpresak etorkizunean lan merkatuan egongo diren profesional kualifikatuak berri izango duelako. Ikasleak hainbat abantaila pertsonal eskuratzeaz gain, ikasketak ordaintzeko laguntza jasotzen du, ordainsari edo bekei esker. Euskal Autonomia mailan Eusko Jaurlaritzak martxan jarri duen sistema da, baina soilik Lanbide Heziketan. Unibertsitate mailan ez dago estaldura juridikorik heziketa dualari dagokionez.

Heziketa eskolen eta enpresen arteko harremana hobetzen denez, garrantzia izugarria du gaur egungo garapen sozioekonomikoan. Garapenean ez ezik, mota honetako ikasketek, gazteak ikasten jarraitzea ahalbidetzen dute eta beharren arabera formazioa jasoaz, profesional kualifikatuak lortzen dira. Gaur egun dagoen langabezia kontuan harturik, gazte langabeek okupatzen duten lekua kezagarria da eta sistema dualeko heziketak indartuz, besteak beste langabezia murriztea eragin nahi da eta bertako pertsona kualifikatuak lortu.

Geroz eta zabalagoa den ikasketa sistema denez, gaiari buruz ezagupena duten eta irizpide egokia emateko gai diren pertsona askok eman dute iritzia gai honen inguruan:

Ana Cruz Chust (Madrileko Europar Unibertsitateko Europar Zentro profesionaleko zuzendaria)-en arabera heziketa dualaren helburuetako bat enpresek aktiboki heziketa teoriko eta praktikoa parte hartzea lortzea da. Horrela enpresek ikasleak trebatu ditzakete, beraien beharren arabera eta ikasleen trebetasunak eta lan metodoak kontuan hartuz. Gaur egun Espainiar Gobernuak Lanbide Heziketako ikasleak onartzeko, enpresei diru laguntza ematen dizkie, ikasleak heziketa teorikoa amaitu ostean. Heziketa dualaren bidez, ikaslea aurretik heziketarik gabe sartzen da enpresan

eta ordainsaria emateaz enpresa arduratu beharko litzateke. Beraz, enpresak kostu hauek direla medio, sistema hau barneratzeko arazoak sor daitezkeela adierazten du. Gainera zenbait kasutan sistemak funtziona dezan, beharrezkoa izango litzateke enpresak instalazio edota profesional jakin batzuk izatea eta Espainia mailan gehien dauden enpresak Enpresa Txiki eta Ertainak (ETE) direnez, honek inbertsio ekonomiko handia suposa dezake eta laguntzarik bideratzen ez bada, enpresa guztiak ez lirateke gai izango honi aurre egiteko. Gainera oraindik nahikoa mekanismorik ez dagoela dio eraginkortasuna eta lortuko dituen emaitzak baloratzeko.

María Luisa Rodríguez Moreno (Bartzelonako Unibertsitateko Bokaziozko Orientazio eta Lanbide Heziketako katedratiko emeritua)-ren ustetan teoria eta praktika tartekatuz irakasleak irakaskuntza orekatu ahalko du eta premien araberrako hezkuntza eman. Bestalde, sistema honen bidez, praktikak ez dira ikasketen azkenerako geratuko eta ikaslea pixkanaka trebatzen joango da ikasketak bukatu ahala. Gainera motibagarria da ikaslearentzat, izan ere praktikan dagoen bitartean ikasitako teoria praktikan jartzeaz gainera, bere gaitasunen berri izango du. Honetaz aparte ikaslea orientatzeko baliagarria dela dio, lanpostu batean egindako praktikak etorkizunean ikasleak gauzatuko dituen egin beharren berri ematen dielako eta honela ikasleak aukeratutako bidea sendotu dezaketelako edo aukeratutako bidea ez dela ikaslearen gustukoa erakutsi.

Ángel Tarriño (BCN Formazio Profesionala Fundazioko ikertzailea)-ren iritziz heziketa dualak, hezkuntza, ikasleak profesionalki jardungo duen kondizio berdinetan garatzen duela ziurtatzen du. Honela ikasleak enpresako aktibitate aldakorrei behar bezala erantzuteko gaitasuna izango du, independentzia pertsonala eta lanpostuko arduraren indartuz. Gainera ikasten ari denak lan merkatuan zertarako balioko duen konprobatzeko balio dio ikasleari.

Teresa Casanovas (Lanbide Heziketako Kontseilu Katalaneko Presidentea)-ek praktikei eskainitako denborak prestakuntza eta lankideekin harremanak hobetzen dituela baieztatzen du eta hau ez da normalean heziketa eskoletan irakasten. Izan ere zaila da heziketa zentroak lanean ematen diren kondizio, tresna eta teknologia guztiak islatzea. Horregatik heziketa dualak egokiago erakusten ditu enpresako errekerimendu errealak.

Monaco (1993) soziologoak sistema hau gazteen mobilizaziorako instrumentua dela dio, eskulana eta sozializazio profesionalari dagokionez. Heziketa dualak gazteak lan munduan sartzea errazten duela dio, praktikak egoera errealean gauzatuz.

Sauvage (2000)-ren iritziz, giza baliabideen kudeaketako arazoaren erantzuna izan daiteke, etorkizunari begira kontratazio berri bat eman behar denerako ongi kualifikatutako profesional bat izango duelako enpresak hautagai. Giza baliabideak

garrantzia handia du eta enpresa askok diote kualifikazio falta dagoela. Heziketa dualaren bidez, beharren arabera prestakuntza jasorik, profesional hobeagoak lortzeko aukera dute enpresek eta giza baliabideak egundoko balioa izango du.

Laburbilduz, orokorrean alderdi positiboak erakusten dituen sistema da, ikaslea etorkizunari begira trebatzen delako eta egoera errealean aurrean erantzuten duelako. Praktikak azkenerako uzten ez direnez, ikasitako teoria praktikan jartzeaz gain, eskolan ikasten ez diren hainbat gaitasun pertsonal eta egoera ezberdinak esperimendatzen ditu ikasleak. Enpresentzat ere aukera ezin hobea da, giza baliabideari dagokionez, maila oneneko langileak izatea ahalbidetzen duelako. Hala eta guztiz ere, alderdi negatiboak ere badaude, batez ere sistema ezartzerako garaian. Enpresen tamaina kontuan izanik, hauek heziketa dualak eskaintzeko gaitasuna murriztu dela uste da eta beraien kabuz sistema ezartzeko gai izango ez diren beldur da.

Oraindik oso ezaguna ez den sistema denez gure ingurunean, izen desberdinak erabiltzen dira definizio bat ematerako garaian. Gai hau aztertzerako garaian, batez ere bi hitz agertu dira gehienbat, dual eta txandakako hitzak hain zuzen ere. Martxoaren 16an Frank Kalenberg Berlingo Ekonomia eta Zuzenbideko Eskolako irakasleak, egindako aurkezpenean esan zuenaren arabera, bi hitzak sistema berdina azaltzeko baliagarriak direla esan zuen, baina Teresa Casanovas-en arabera desberdintasunak daude. Azken honen iritziz Duala zati akademiko eta laboralaren kontratuzko konbinazioa da eta enpresak ikaslea kontratatzen du. Enpresek inplikazio handiagoa egiten dute eta honi esker praktikak amaitu ondoren ikaslea kontratatzeko aukera handiagoak daude. Aldiz txandakako heziketan enpresak ikaslea hartzen du eta eredu honetan praktika denboraldia handitzen denez, ikaslearen prestakuntza espezifikoa eta lankideekin duen harremana hobetzen da. Baina eredu honetan orokorrean enpresarekin kontaktua ez da hasieratik ematen. Esan beharra dago, herrialdearen arabera ere hitz bat edo beste erabili daitekeela eta adibide moduan Alemania eta Frantzia ditugu. Lehenengoan dual hitza erabiltzen da eta bigarrenean txandakako hitza. Ixaka Egurbide, MEIko zuzendariak Donostiako Ekonomia eta Enpresa Fakultateko Mintegian adierazi zuenaren arabera, bi hitzak esanahi berdina dute, baina eredu frantsesa hautatu zuten, Dual hitza erabiltzea erabaki zuten.

2.2. Zertarako da?

Ekonomia Lankidetzeta eta Garapenerako Antolakundea (ELGA)-ren arabera, Europa mailako 16 eta 29 urte arteko 35 milioi gazte baino gehiago langabezian daude eta ez dira ikasketak burutzen ari. Gainera gazteek langabezian egoteko probabilitate bikoitza

dute, adin produktiboa duten pertsonekin konparaturik. Europako beste herrialdeekin konparatuta, Espainiako ikasleak, lan merkatuarekin duten harremana ikasketak bukatu aurretik oso murrizta da eta oso gutxi konbinatzen dituzte ikasketak eta lana. Hori dela medio, goi mailako ikasketak dituzten zenbait gaztek, ez dute ikasketak suposatuko lukeen adinako gaitasunik. Arazo hau kontuan izanik, gobernuen laguntza beharrezkoa dela baieztatzen du, gazteek lana bilatzeko eta lan mundura sarbidea errazteko. Horretarako besteak beste ikasketak eta lana partekatzen dituen sistemak aztertzen ari dira gobernuak.

Arrazoi ezberdinei aurre egiteko egokia den sistema da heziketa duala eta aipatu beharra dago, hasiera batean Alemanian ikasketetan porrot egin zuten ikasleak motibatuzko helburuarekin eman ziotela hasiera. Nahiz eta asmo horrekin eratu, urteak pasa ahala, Alemaniaren kasuan, kontzeptu hori erabat ahaztu da eta heziketa duala sistema oso erabilgarria eta baloratua bilakatu da. Aldiz esaterako Ingalaterra, Irlanda eta Belgikaren kasuan, heziketa dualaren irudia ez da Alemanian bezain ona, oraindik ikasketetan porrot egin duten pertsonen bideratutako sistema dela uste delako.

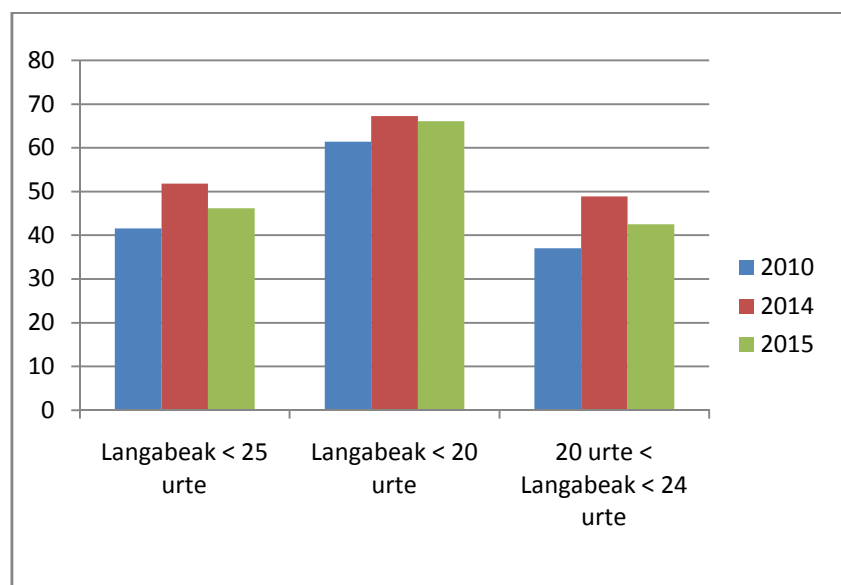
Beste arrazoi bat gazteen langabeziari aurre egitea da. Ondoren agertzen diren taulek Espainia eta Euskadiko langabeziaren dauden pertsona kopuruak adierazten dituzte (datuak milioietan direla kontuan izanik) adinaren eta sexuaren arabera sailkatuta eta beste bi grafikoek, Espainia eta Euskadiko gazte langabetuen portzentaje aldaketa.

Taula 1: Espainiako langabeziaren datuak 2015 (4.hiruhilekoa)

	GUZTIRA	Gizonezkoak	Emakumeak
Langabeak	4780	2388	2392
Langabeak < 25 urte	687,6	364,4	323,2
Langabeak > 25 urte	4092	2023	2069
Langabeak < 20 urte	155	84	71
20 urte < Langabeak < 24 urte	533	280	253
25 urte < Langabeak < 54 urte	3482	1684	1798
Langabeak > 55 urte	610	339	271

Iturria: Norberak egina Biztanleria Aktiboaren Inkestako datuetan oinarrituta

Grafikoa 1: Espainiako gazte langabeen ehunekoak (2010,2014 eta 2015 urteak)

Iturria: Norberak egina Biztanleria Aktiboaren Inkestako datuetan oinarrituta

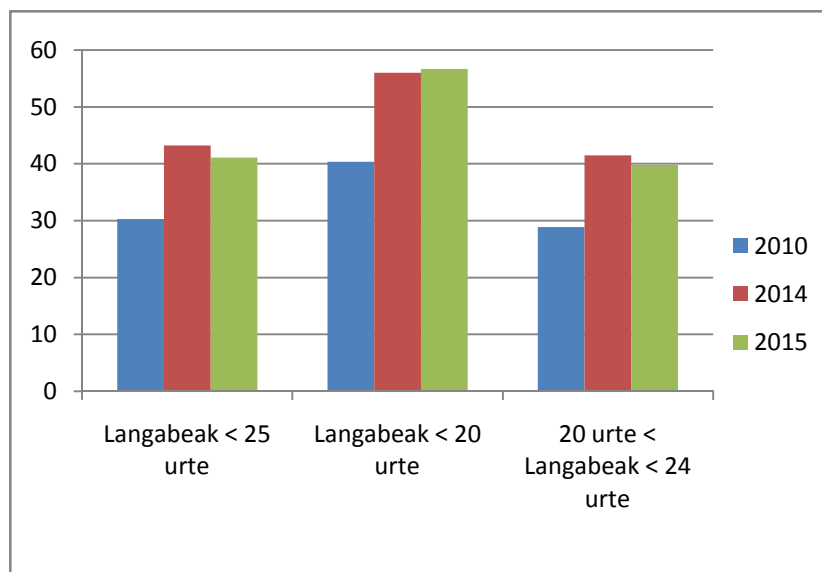
Datuetan erreparaturik, esan beharra dago gazteen langabezia nahiko altua dela. Langabetu guztiak kontuan harturik 16 eta 25 urte bitarteko gazte langabetuak %14,38 dira eta zifra hau handiagoa da, 30 urte bitarteko jendea kontsideratzen delako gaztea. Grafikoari erreparaturik, egokiago antzematen da gazteriaren langabeziak izan duen bilakaera. 2010ean datuak nahiko handiak badira ere, 2014ean langabezia handiagoa izan zen eta nahiz eta 2015ean beheranzko joera mantendu, ez zen 2010eko datuetara iritsi. Beraz argi dago soluzioren bat eman beharra dagoela egoera hobetzeko eta gazteei lan merkatuetako atak irekitzeko.

Taula 2: Euskadiko langabeziaren datuak 2015 (4.hiruhilekoa)

	GUZTIRA	Gizonezkoak	Emakumeak
Langabeak	133	67	66
Langabeak < 25 urte	20	10	10
Langabeak > 25 urte	113	57	56
Langabeak < 20 urte	2	1	1
20 urte < Langabeak < 24 urte	18	9	9
25 urte < Langabeak < 54 urte	97	48	49
Langabeak > 55 urte	16	9	7

Iturria: Norberak egina Biztanleria Aktiboaren Inkestako datuetan oinarrituta

Grafikoa 2: Euskadiko gazte langabeen ehunekoak (2010, 2014 eta 2015 urteak)

Iturria: Norberak egina Biztanleria Aktiboaren Inkestako datuetan oinarrituta

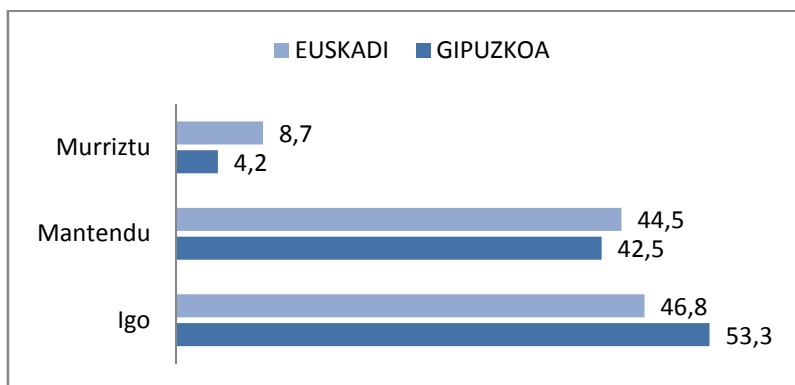
Euskadiri dagokionez, gazteen langabezia zertxobait altuagoa da, %15,03 hain zuzen ere eta Espainian bezala 2010etik 2014 era langabeziak goranzko joera izan zuen. 2015ean orokorrean beheranzko joera sumatzen bada ere, 16 eta 20 urte bitarteko gazteen kasuan zertxobait igo zen langabezia.

Ikasleak teoria praktikan jartzeaz gain, enpresak ikasleak enpresaren beharren arabera trebatzeko aukera dute eta etorkizunari begira profesional kualifikatu egokiak lor ditzakete. Profesional berriak bilatzea askotan zaila suertatzen zaie enpresei, titulazio bat izanagatik, lan postu bat okupatzeko nahikoa gaitasun ez duten pertsonak ere badirelako. Sistema honi esker, horrelako arazoak ekidin daitezke eta enpresan trebatua izan den pertsona kontratatzeak kontratazio prozesua azkartuko dio enpresari, pertsona egokia hautatu dela ziurtatuz.

CONFEBASK eta bere kideak diren Erakundeek (ADEGI, CEBEK ETA SEA) inkesta bat gauzatu zuten 2015 urtean, enpleguaren beharra eta euskal enpresen kualifikazioa zein den jakiteko helburuarekin. Inkesta zehazki 2015eko urria eta azaroa bitartean gauzatu zen eta 37.000 pertsona enplegatzen dituzten Euskadiko 700 enpresek hartu zuten parte.

Inkesta honen bidez, hainbat datu lortu zituzten:

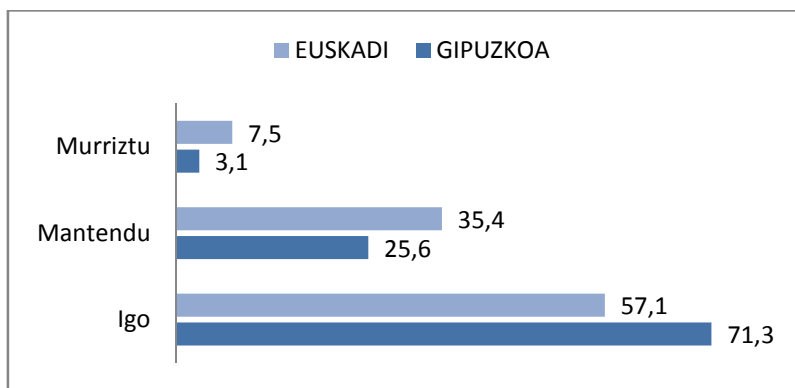
Grafikoa 3: 2016 urterako Euskadiko enpresetan aurreikusitako jarduera

Iturria: Norberak egina Confebask-eko datuetan oinarrituta

2016an Euskadiko enpresen %91,3ren arabera, jarduera igotzea edo mantentzea espero da eta soilik %8,7ak aurreikusten du murriztea. Bizi dugun momentua kontuan izanik, alderdi positiboa da, jarduera igotzen bada, kontratazioa igotzea espero delako. Gipuzkoako datuak hobeto dira, izan ere %95,8aren ustetan, jarduera igotzea edo mantentzea espero da, beraz hasiera batean, Euskadi osotasunean hartuta baino emaitza hobeto espero ditu Gipuzkoak.

Grafikoa 4: 2016 urterako Euskadiko enpresetan aurreikusitako enplegua

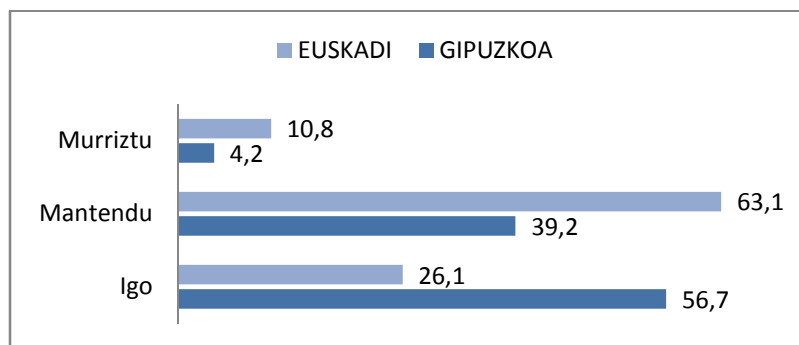

Iturria: Norberak egina Confebask-eko datuetan oinarrituta

Jarduera orokorrean igo edo mantentzea espero denez, enplegua ere igotzea espero da eta beste grafiko honetako datuak ikusirik Euskadi mailan inkestatuak izan diren enpresen %92,5ek enplegua igotzea edo mantentzea espero da. Gipuzkoaren kasuan igotzea espero den enpresen ehuneko nabarmenagoa dela ikusi daiteke.

Aurreko bi grafikoak ikusirik, garrantzitsua litzateke enpresako pertsonalak izango duen gora behera ikustea, jarduera igo edo mantentzeak izango duen joera ikusteko.

Grafikoa 5: 2016 urterako Euskadiko enpresetako pertsonalaren aurreikuspena

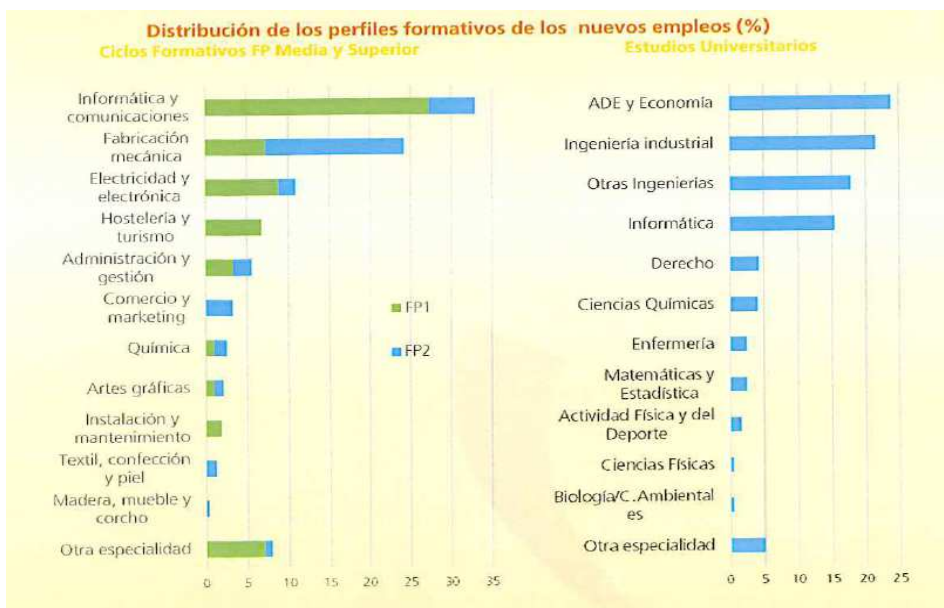

Iturria: Norberak egina. Confebask-eko datuetan oinarrituta

Grafiko honen arabera, Euskadiko enpresen %63,1ek pertsonala mantenduko dutela aurreikusten da eta %26,1ek igo. Aldiz Gipuzkoa mailan, gauza aldatu egiten da, izan ere %56,7aren arabera pertsonala igotzea espero da eta gutxi batzuk (%4,2) uste dute murriztuko dela. Pertsonala igotzea espero duten enpresak 80 langile inguru dituzte eta mantentzea espero dutenak ez dira 50 langilera iristen. Beraz tamaina handiagoa duten enpresak dira langileria igotzea espero dutenak.

Gainera inkestaren arabera, enpresen %35ak goi mailako titulazioa duten pertsonak behar dituzte eta %53ak berriz goi mailako edo erdi mailako lanbide heziketa duten pertsonak.

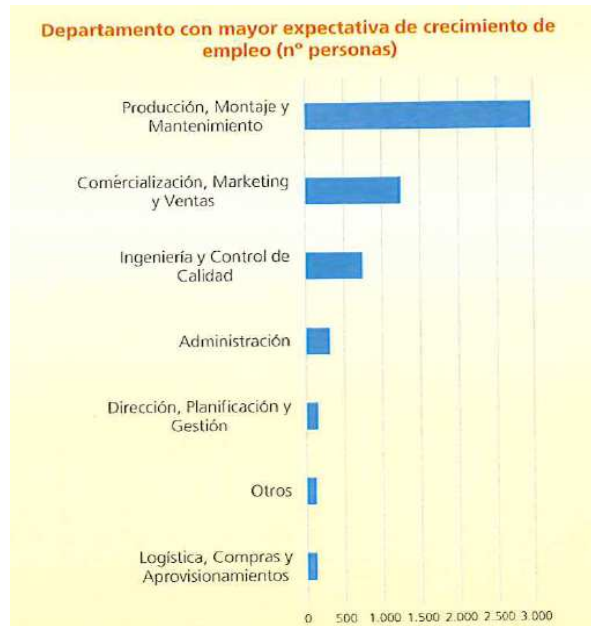
Grafikoa 6: Lanbide heziketa eta unibertsitateko titulazioa duten pertsonen profila enplegu berrietan

Iturria: Confebask

Goi mailako lanbide heziketak hainbat titulazio eskaintzen baditu ere, enpresek behar dituzten pertsonen profilararen arabera gutxi batzuk nabarmentzen dira, besteak beste informatika eta komunikazioa, fabrikazio mekanikoa, elektrizitatea eta elektronika eta ostalaritza eta turismoa. Unibertsitateko titulazioei dagokionez, lanpostu gehien okupatzen dituzten titulazioak enpresa ikasketak, ingeniariak eta informatika dira.

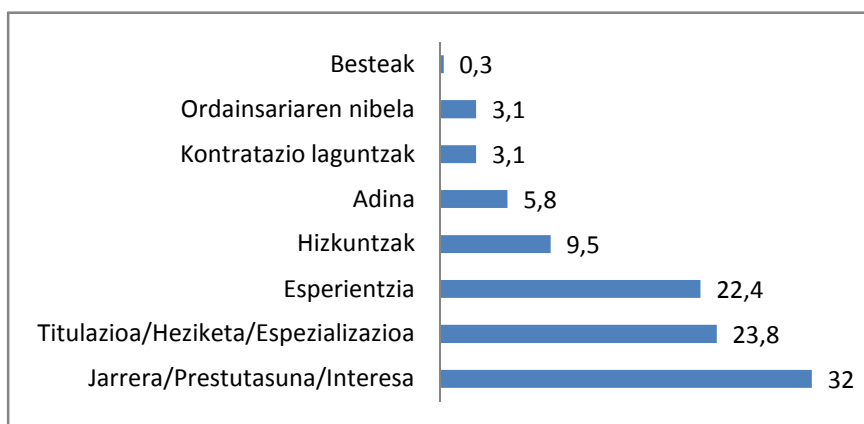
Grafikoa 7: Enpleguan eragin handiena duten departamentuak

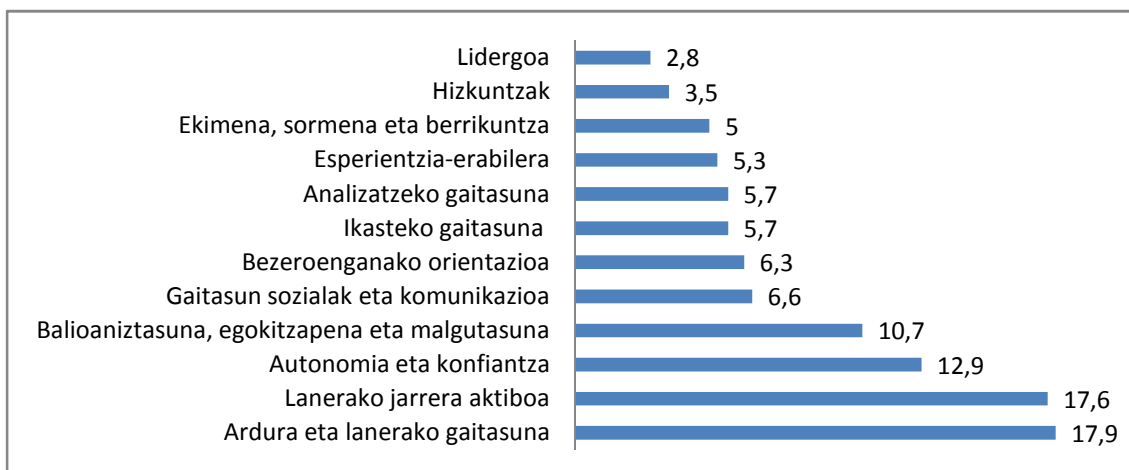

Iturria: Confebask

Grafiko honen arabera produkzio, muntatze eta mantenua saila da langile igoera handiena izango duena eta komertzializazio, marketing eta salmenta sailak jarraitzen diote.

Grafikoa 8: Kontratazio berrirako enpresak kontuan hartzen dituen alderdiak

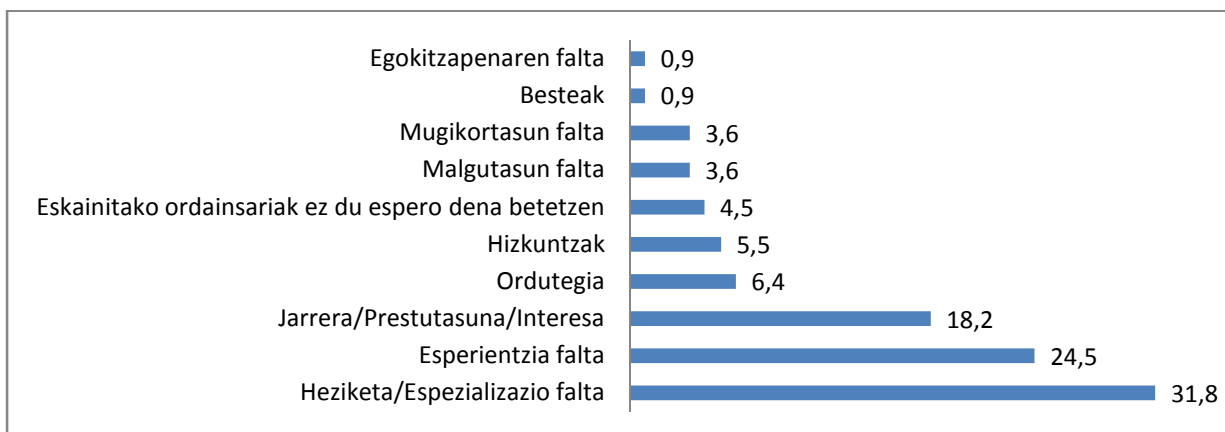

Iturria: Norberak egina Confebask-eko datuetan oinarrituta

Pertsona bat kontratatzeke garaian, enpresek arreta gehien jartzen dien alderdiak pertsonala (Jarrera, prestutasuna eta interesa), titulazioa eta esperientzia dira. Gazteriaren artean arazo gehien ematen duen alderdia esperientzia da, nahiz eta titulazioak izan, esperientzia gutxi duten gazte asko daude eta honek arazoak eman ditzake kontratazioa gauzatzerakoan. Ikusten denez, enpresek garrantzia handia ematen diote esperientziari eta zaila da esperientzia handia duen tituludun berri bat topatzea. Hau kontuan izanik, heziketa duala bultzatzea soluzioa izan daiteke, izan ere ikasten ari den unetik hasita teoria praktikan jartzeko aukera izango du ikasleak eta pixkanaka esperientzia lortuz joango da. Beraz argi ikusten da esperientziak izugarriko garrantzia duela eta esperientzia bultzatzen duen heziketa sistema bat eskainiz, profesional kualifikatuak lortzeaz gain, gazteriari enpleguan sartzeko bideak irekiko lirateke.

Enpresen %56,7ak egiten dituzten kontratazioetan langile igoera eta %15,5en kasuan ordezkapenak ematen dira. Gainerako ehunekoa (%27,8) kontratazioak egiten ez dituzten enpresak dira. Edozein arrazoi delarik enpresen %72,2k gauzatzen dituzte kontratazioak eta hauetatik %53,8ak kontratazioak egiteko arazoak dituztela aipatu zuten. Arazo hauek mota askotakoak izan daitezke.

Grafikoa 9: Langile berriak kontratatzeke arazoak

Iturria: Norberak egin Confebask-eko datuetan oinarrituta

Esperientzia kontratazioan garrantzia handiko aspektua dela adierazi zuen Confebask-ek. Beraz aurreko grafiko hau ikusirik, esperientziarik ez duen edo gutxi duen pertsona batek arazoak izan ditzake kontratazio bat lortzeko. Baina honetaz aparte, heziketa edo espezializazio falta ere arazo handia da, tituludun jende asko dago, baina denak ez dira gai titulazioak suposatzen duen lana burutzeko. Enpresak bere beharretara ongi egokitzen diren profesional kualifikatuen beharra du eta heziketa dualaren bidez hau lortzea errazagoa da, izan ere enpresetan praktikak eginez egoerara moldatzen ikasiko lukete ikasleek. Bi alderdi horietaz aparte jarrera, prestutasuna eta interesak ere eragina dute kontratatzeke garaian. Izan heziketa egokia eta esperientziak aparte, enpresak lanerako gogoia eta jarrera positiboa duen pertsona nahi du.

2.3. Motak

Makina Erremintaren Institutuak ikertu zuenaren arabera, Europa mailan heziketa dualari dagokionez, lau mota bereizten dira:

- Eskolak eta enpresak modu independente batean, heziketaren zati bat hartzen dute beren gain, beti ere kalitatezko ikasketa jasotzen dela ziurtatuz.
- Ikaslea batez ere enpresaren ardurapean dago eta ez dira beti teoria eta praktika erlazionatzen, helburua kualifikazio egokia lortzea da. Ikasleak estatutu espezifiko bat du eta lanaldi erdiko programa jarraitzen du normalean.
- Edukazioaren testuinguruan kokaturiko heziketa duala ere badago eta enpresan egindako egonaldiak heziketako helburu desberdinen arabera dira: besteak beste enpresa ezagutzeko eta praktikak edo gradu amaierako lana gauzatzeko.

- Sistemaren mota honen helburua lan merkatuan sartzea da, batez ere ikasketetan porrot egin dutenei, denbora luzez langabezian daudenei edo ikasketarik ez dutenei laguntzeko.

2.4. **Agenteak**

Heziketa dualean agente desberdinek parte hartzen dute:

Eskola

Heziketa dualaren antolatzailea da eta alderdi teorikoa emateaz arduratzen dena. Ikaslea praktikan dagoen bitartean tutore bat ezartzen da eskolaren aldetik, ikasleari laguntzeko eta praktika garaian bideratzeko. Espainia mailan sistema hau eskola gutxitan ematen da, oraindik asko zabaldu ez den sistema da, baina interes handia ematen duena.

Ikaslea

Heziketa dualean kualifikazio eta esperientzia bat lortzen duena da eta enpresan egunerokotasunean ematen diren esperientzia errealak esperimendatzen dituena titulazioaren hasieratik. Enpresako egonaldiak ordaintzen direnez, motibagarria da hauentzat, ordainsari bat lortzen dutelako. Gainera titulazioa amaitu ostean, enpresan jarraitzeko aukera handiak daude, enpresak modu batean edo bestean ikaslea enpresaren beharretara egokitu duelako.

Enpresa

Elgoibarko Makina Erreminta Institutuak 2012an heziketa dualaren inguruko txosten bat argitaratu zuen eta enpresa ezberdinei galdeketa eginez hainbat datu lortu zituzten. Heziketa duala eskaintzen zuten 44 enpresen %97,7aren arabera, eredu hau baliagarria da etorkizunari begira profesional kualifikatua eskuratzeko. Honetaz gain %20aren arabera, enpresak pertsona kualifikatua identifikatzeko gaitasuna handitzen dela diote eta %90,9ren ustetan heziketa mota honek ikaslea motibatzen du. Galdetegia egin zuten enpresen %16ak enpresaren beharretara egokitzen den ikaslearen perfila egokitzen dela baieztatu zuten. Beraz esan daiteke zenbait aspektuetan alde positiboak dituela heziketa dualak.

Bestalde sistema honekin harremanik ez zuten 26 enprekin ere jarri ziren harremanetan eta zenbaitek sistema erakargarria dela aipatu zuten, baina aplikatzeko zailtasunak eman ditzakeen sistema dela ere komentatu zuten. Egoera ekonomikoa kontuan izanik kontratazio luzeak egitea delikatu dela eta batez ere ikasleak esperientzi gutxi edo bate ez duela kontuan izanik.

Esan daiteke orokorrean enpresentzat erakargarria den sistema dela, baina egungo egoerara egokitzea derrigorrezkoa duela. Aurretik aipatu bezala, enpresen tamaina dela medio, zailtasunak eman daitezke ezarpenean, hori dela eta soluzio eraginkorrak jarri beharko dira martxan.

Administrazioa

Alemanian arrakasta duen sistema dela ikusirik, Euskal Herrian ere hainbat inizatiba eman dira egungo egoera hobetzeko asmoz. Horrela 2008-2011 urte bitartean Ikasi eta Lan izeneko programa martxan jarri zuen eta ondoren Hezibi. Hezibi Lanbide Heziketa duala eskaintzen duen eredua da eta ikasketak eta lana uztartzen ditu, heziketa zentroak eta enpresak garatutako prozesu bati esker. Ikasle eta aldi berean langile denak, heziketa eta ikasketa kontratu bat du. Programan Lan eta Hezkuntza departamenduek egiten dute lan. 2012-2013 ikasturtean martxan jarri zen programa da eta 126 ikaslek eta 106 enpresak hartu zuten parte. Bigarren edizioan ikasle kopurua 233 izatera pasa zen eta industria sektoreko enpresak izan lidergoak programa honetan.

Programa hau Lanbiden izena emanda dauden 16 eta 29 urte bitarteko jendeari eskaintzen da eta parte hartzaileei urte bat eta hiru urte arteko iraupena duen heziketa eta ikasketa kontratu bat egiten zaie. Heziketa plana enpresaren eta heziketa zentroaren artean definitzen da, baina enpresaren beharren arabera heziketa espezifikoak ere eman daitezke. Programa hau Lanbidekin finantzatzen du, urte bateko hitzarmen bakoitzagatik 2.000€-ko kantitatea eskainiz, heziketa eta ikasketak eskaintzen dituzten enpresei. Gainera hitzarmenean sinatutako abantailez baliatu daitezke enpresak eta gizarte segurtasunean kotizazio murrizketak jaso. Honetaz gain, heziketa proiektua ziurtagiri profesional bat lortzeko bada, heziketa zentroak 400€-ko laguntza jasoko dute ikasleko, ikaslea orientatzeko eskaini dituen bitartekotza, kudeaketa eta tutoretzak finantzatzeko.

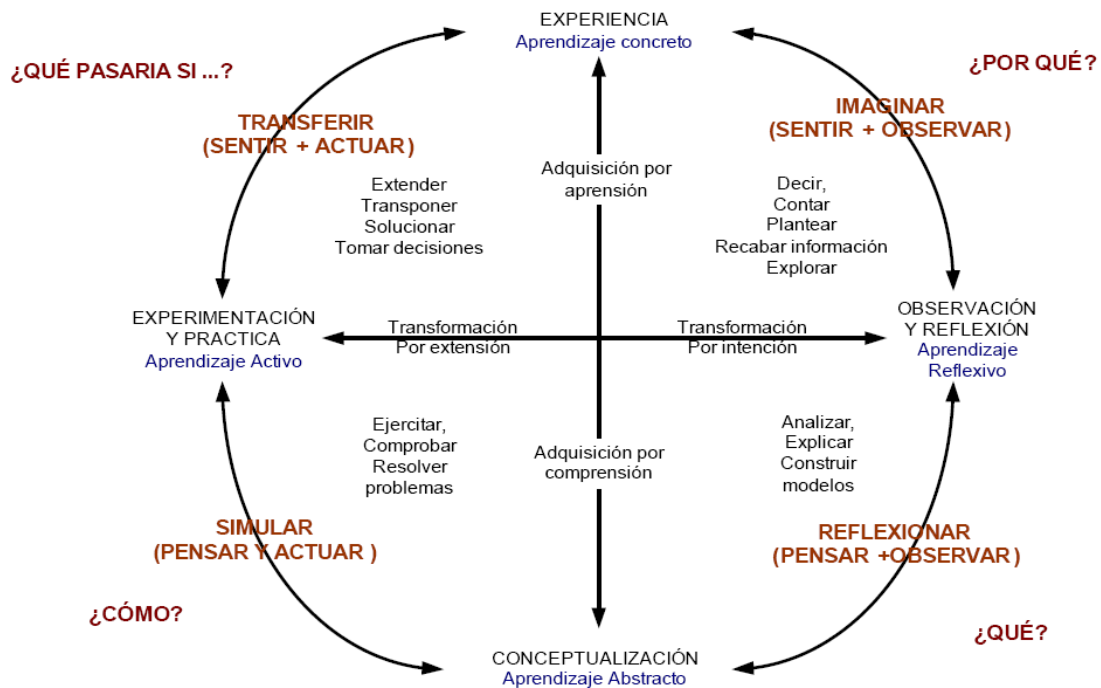
2.5. Aspektu pedagogikoa

Heziketa duala pedagogiari dagokionez, ikasketak eta teoria konbinatzen dituen sistema da, honela teoriaren eta praktikaren arteko kontraesanak gainditzen dira eta heziketa klasikoak erakusten ez dituen hainbat gaitasun jasotzea ahalbidetzen du. Heziketa klasikoan jakituriaren transmisioa gauzatzen da eta aldiz dualean ikaslea pertsonalki osatzen da, autonomia eta ardura lantzen da, ikasten duena eginez.

Sistema honen pedagogiaren arabera, esperientzia ikasketaren eta garapenaren faktorea da. KOLB izeneko ikasketa ereduaren arabera ikasketa optimoa ezagupen

teorikoak eta praktikoak batera konbinatzen dituen da, beraz sistema honekin eredu honen arabera, ikasketa egokiena heziketa duala izango litzateke.

Irudia 1: KOLBen eredu

Iturria: IMH, 2012

Irudiaren beheko zatiak heziketa klasikoak erabiltzen dituenak dira eta goiko zatiaren konbinazioak heziketa dualak erabiltzen dituenak.

KOLBen ereduak lau etapa ditu:

1. Esperientzia
2. Behaketa eta hausnarketa
3. Kontzeptu abstraktuak: behaketa eta hausnarketan sortu diren arazoak konpontzeko.
4. Saiakuntza: Saiakera egiteak esperientzia berriak egitera bultzatu dezakete eta horrela ziklo berriari hasiera emango zaio.

Pedagogiako jarduera guztiek lau pauso hauek jarraitu beharko lituzkete:

1. Esperientziarekin konektatu, behatu eta hausnartu
2. Kontzeptu, metodo eta definizioen informazioa bilatu eta elkar banatu
3. Lortutako informazioa praktikan jarri eta aplikatu
4. Egoera berrietara egokitu, erabilera eta garrantzia aztertuz

Ikasgaiez eta praktikez aparte, beste jarduera batzuk ere garrantzia dute heziketa dualean. Titulazioak hala eskatuta, ikasleek proiektuak aurkeztu behar dituzte eta hauen bidez teoria eta praktikan lortutako ezagutzak indartzea lortzen da. Gainera tutore eta praktiken ardurarekin egindako bilerak ere baliagarriak dira heziketa optimo bat lortzeko.

Àngels Domingo Roget (Unesco-ko ikertzailea eta aholkularia. Nazioarteko Praktika Erreflexiboko Plataformako Zuzendaria eta Escalae Institutuko (Bartzelona) Pedagogiako Zuzendaria)-ek 2016ko urtarrilaren 12an argitaratutako informazioaren arabera heziketa duala pedagogiari dagokionez, hiru modalitatetan bereizten da:

- Yuxtapositiboa. Lana eta ikasketak etapa desberdinetan tartekatzen dira eta ez dute inolako erlaziorik elkarren artean. Gainera praktikak ez dira heziketa zentroan prestatzen. Lanean ari den ikaslea edo ikasten ari den langilea izan daiteke.
- Asoziatiboa edo aplikatiboa. Lanbide heziketa eta heziketa orokorra elkartzean datza. Pedagogia mota hau erabiltzen duten instituzioek formazio programa bakar batean jarduera teoriko eta praktikoak antolatzea dute helburu. Praktika garaian teoria praktikan jartzen da, baina praktikak ez diote ikasleari heziketa zentroak erakusten ez dionaren aparteko gauzarik erakusten.
- Kopulatiboa. Bizitza sozio-profesionalaren eta akademikoaren arteko bat etortze efektiboa da. Teoria eta praktikaren arteko harremana oso estua da eta bi jarduerak integratuak daude. Heziketa eta praktikak lotura estua dute eta egoera, baldintza eta errekurtsioak elkarrekin proposatzen dituzte bi alderdiek

Aurretik aipatu bezala, Europan geroz eta ezagunagoa den sistema da heziketa duala, baina pedagogikoki denak ez dira berdinak. Eredu germaniarrak garrantzia gehiago ematen dio enpresan gauzatutako heziketari eta adibide bezala aipatu beharra dago ikasleak enpresan egindako egonaldiak 2/3 suposatzen dutela. Eredu honek arazoak ekar ditzake Euskal Autonomia Erkidegoan edo Espainia mailan, izan ere enpresek ez dute orokorrean barne errekurtsio nahikorik pedagogia honek suposatzen dituen baliabideak martxan jartzeko. Aldiz ere du Frankofonia badirudi egokiagoa dela kultura eta gaitasun operatiboei dagokionez. Eredu hau frantsesa da eta aurreko eredu baina berriagoa da. Eredu honek enpresan bizitako esperientziari eta heziketa zentroak emandako teoriari ematen dio garrantzia, hau da ez du bat bestearen gaintetik jartzen. Azken ere honetan eskolaren ardura klabea da, bi tutoreen (enpresakoa eta eskolakoa) eta ikasleen arteko harremanak gauzatzeko garaian.

2.6. Esperientziak

2.6.1. Lanbide Heziketa

Eusko Jaurlaritzaren Hezkuntza, Hizkuntza Politika eta Kultura Sailak dioenaren arabera, Euskal Autonomia Erkidegoan Lanbide Heziketan praktikak beharrezkoak dira, lan-praktikak ikaslea eta enpresen arteko kontaktua bideratzen dute eta ikasleak lanbidearen arazo errealei aurre egiteko trebatzen dute. Praktika egokiek klaseen bidez irakatsitako ezagupen teorikoak, merkatu laboralarekin eta enpresen beharrekin uztartzen dituzte.

Azken urteotako krisi ekonomikoa dela eta, Europar Batasuneko herrialdeak hainbat ekintza martxan jartzen ari dira lanbide heziketa dualeko ekintzei esker. Honi esker gazteak diren pertsonen langabezia arindu, kualifikazio profesionala indartu eta gazteen espezializazioa sustatu nahi dira, formazio zentroan ikasitako ezagupenak egiazko enpresetan praktikan jarri.

Honen bidez helburu hauek bete nahi dira:

- Lanbide Heziketako titulua lortzeko aukera ematea Formazio zentroaren eta enpresaren bidez lortutako ikaskuntzaren bidez.
- Lan munduan ematen diren harremanak (elkarlanean ematen direnak esaterako) eta beharrezko trebetasunak garatu, eguneroko funtzionamendua erakutsi eta beharrei erantzuteko gaitasunak trebatu.
- Formazio zentroan eta lan munduan bat ez datozen ekintzak ekidin.
- Gertutasuna eta gazteak lanean sartzea sustatu, soluzio posibleak bilatuz.
- Gazteak lan munduan sartzeko garaia aurreratu, jarduera tasa hobetuz.
- Lan eskaintza eta eskaria uztartu. Ikasleak ordainsari baten truke, kualifikazio profesionala eta lan esperientzia partekatzeko aukera dute.
- Formazio zentroaren eta enpresen artean gertutasuna ematea eta metodo berriak bilatzea.

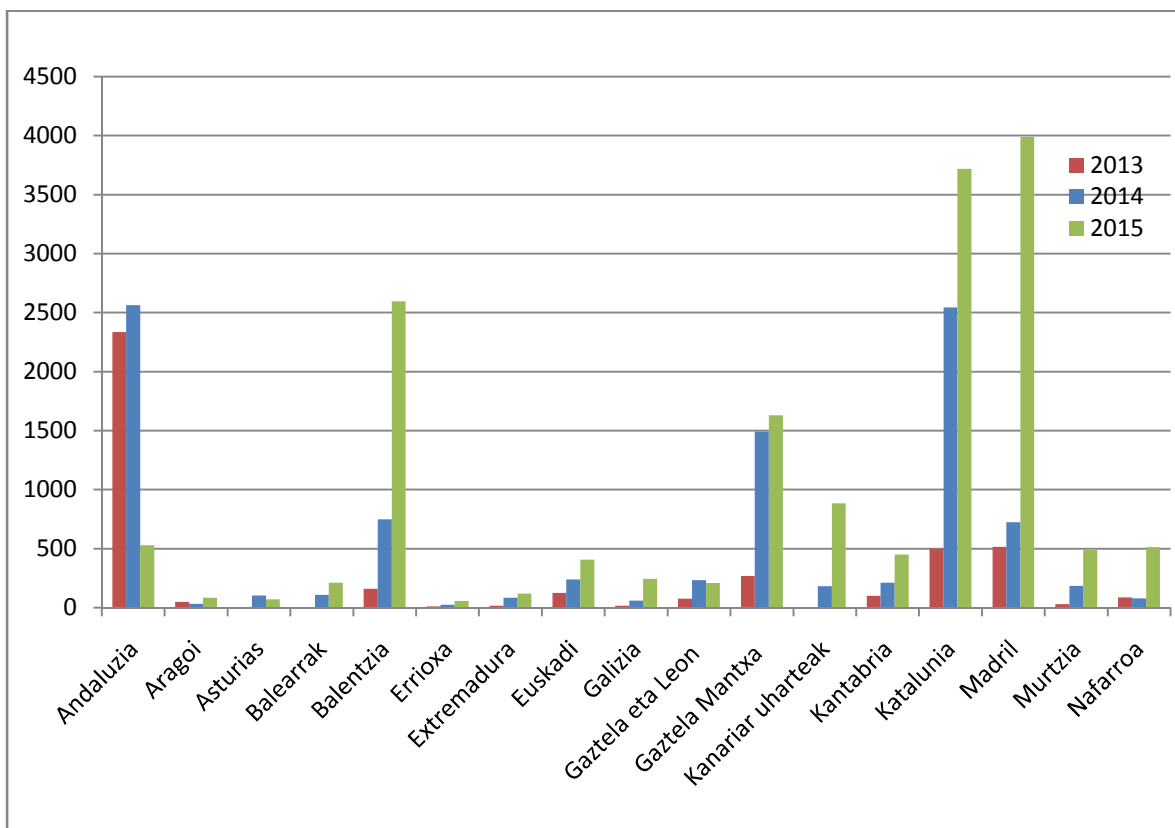
Azken urteetan aldaketa handia eman da Lanbide Heziketa Dualean eta ikasle, zentro, nahiz enpresen presentzia izugarri handitu da. Ondoren azalduko den taulan Espainiako Autonomia Erkidegoek 2013, 2014 eta 2015 urteetan izandako datuak eta bilakaera agertzen dira:

Taula 3: Lanbide Heziketa Dualean Espainian matrikulatutako ikasleen datuak

Erkidegoak	IKASLEAK			Aldakuntza %-tan	
	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2014	2015
Andaluzia	2335	2562	528	9,72	-77,39
Aragoi	49	33	85	-32,65	73,47
Asturias	0	103	70	-	-
Balearrak	5	109	211	2080,00	4120,00
Balentzia	160	750	2595	368,75	1521,88
Errioxa	11	24	57	118,18	418,18
Extremadura	15	85	120	466,67	700,00
Euskadi	126	238	406	88,89	222,22
Galizia	15	61	243	306,67	1520,00
Gaztela eta Leon	75	234	210	212,00	180,00
Gaztela Mantxa	269	1491	1629	454,28	505,58
Kanariar uharteak	0	183	885	-	-
Kantabria	100	212	450	112,00	350,00
Katalunia	500	2545	3718	409,00	643,60
Madril	516	725	3991	40,50	673,45
Murtzia	30	184	489	513,33	1530,00
Nafarroa	86	79	512	-8,14	495,35
GUZTIRA	4292	9618	16199	124,09	277,42

Iturria: Norberak egina Gomendio, 2015ean oinarrituta

Grafikoa 10: Lanbide Heziketa Dualean Espainian matrikulatutako ikasleen datuak

Iturria: Norberak egina Gomendio, 2015ean oinarrituta

Aurreko taula honetan Espainiako Erkidego bakoitzean urtez urte Lanbide Heziketan apuntatu diren ikasleen kopurua agertzen da. Lanbide Heziketa Duala 2012/2013 ikasturtean hasi zela kontuan izanik, erreferentzia urtea bera hartuta aldaketa gehien eman dituzten Espainiar estatuko Erkidegoen azterketa gauzatuko da jarraian.

Datuak soilik hartuta lehen ikasturtean Andaluzia nabarmentzen da, 2335 ikaslek gauzatu baituzten sistema hau. Hala eta guztiz ere esan beharra dago gerora izan duen bilakaera ez dela hasierakoa bezain arrakastatsua izan, 2013/2014 ikasturtean ikasle gehiagok parte hartu dute, baina aldakuntzari erreparatuz, beste erkidego batzuk nabarmentzen dira. Sistemak izan duen arrakasta ukatzerik ez dago, baina Andaluziaren kasuan 2014/2015 ikasturtean asko murriztu zen ikasleen presentzia Lanbide Heziketa Dualaren kasuan. Esan beharra dago aldakuntzari erreparatuz Balearra uharteetan izugarriko aldakuntza eman dela, baina ikasle kopuruan erreparatuz ez da hainbestekoa. 2012/2013 ikasturtean 5 izatetik, 2013/2014 urtean 109 izatera pasa ziren. Emaiza batetik bestera portzentajeari dagokionez handia da, baina zifrak ez dira beste erkidegoak bezain interesgarriak. Aldakuntza portzentuala soilik ez da kontuan hartu behar, baizik eta hau bera ikasle kopuruarekin batera.

Aurreko logikarekin jarraituz eboluzio handiena jasan duten erkidegoen azterketa dator jarraian. Eboluzioari dagokionez, lehen urtean gehien nabarmentzen diren Erkidegoak Katalunia, Gaztela Mantxa eta Balentzia dira. Katalunian igoera handia eman zen 2013/2014 ikasturtean 2000 ikasle baino gehiagoan hazi baitzen aurreko urtearekiko. Gaztela Mantxan ikasle kopurua Katalunian baino murriztagoa bada ere, proportzioan hazkuntza handiago jasan zuen. Azkenik Balentzia aipa genezake, ia 600 ikasle gehiago izan zituen eta hirugarren erkidegoa izan zen aldakuntzari dagokionez. 2014/2015 ikasturtea erreferentziatzat hartu den ikasturtearekiko konparatuta Katalunia, Gaztela Mantxa, Balentzia, Madril eta Kanariar uharteak nabarmentzen dira. Ikasle kopuruari dagokionez Katalunian 3218, Madrilen 3475 eta Balentzian 2435ean handitu zen eta hauek dira nabarmenenak ikasturte honi dagokionez. Hala eta guztiz ere Gaztela Mantxak igoera handia izan duela esan genezake 1300 ikasle gehiagok gauzatu baitzituzten ikasketak. Azkenik Kanariar uharteei arreta jarririk, nabarmenenak diren erkidegoak baino ikasle gutxiago izan bazituen ere, erreferentzia urtearekiko igoera handia izan zuen eta Lanbide Heziketa Dualean ikaslerik ez izatetik 885 izatera pasa zen bi urtetan.

Taula 4: Lanbide Heziketa Duala eskaintzen duten Espainiako zentroyen datuak

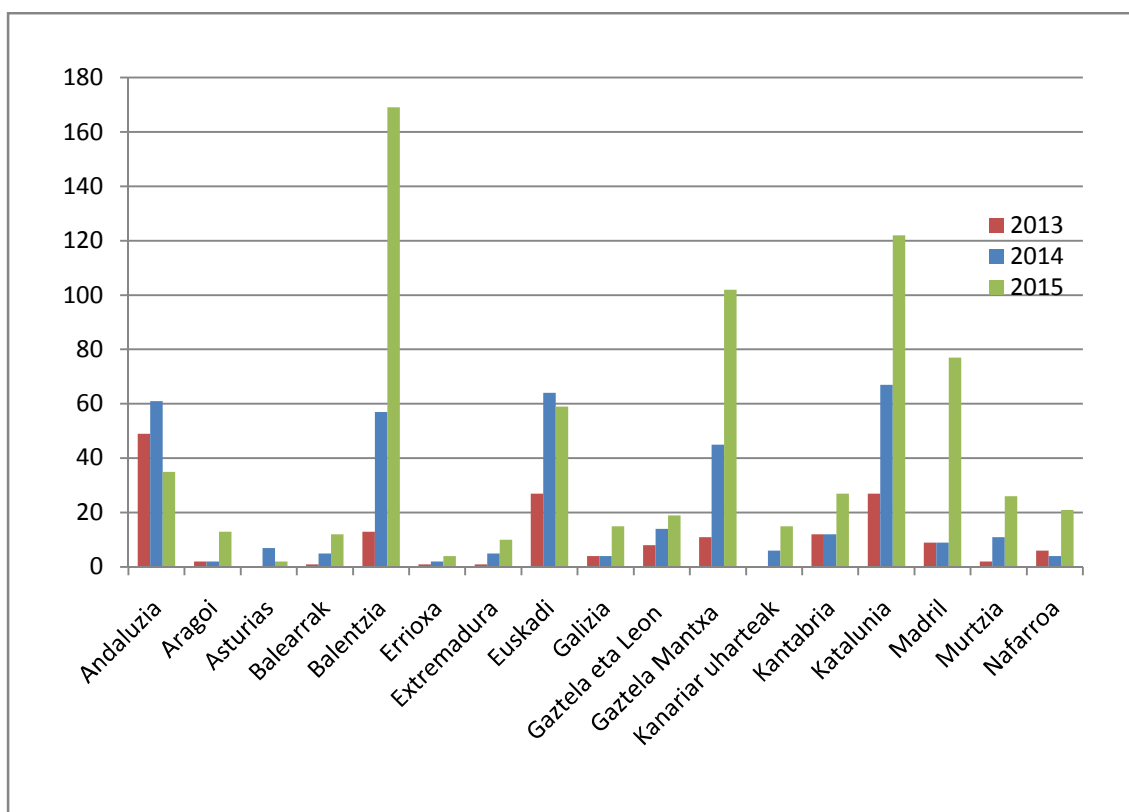
Erkidegoak	ZENTROAK			Aldakuntza %-tan	
	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2014	2015
Andaluzia	49	61	35	24,49	-28,57
Aragoi	2	2	13	-	550,00
Asturias	0	7	2	-	-
Balearrak	1	5	12	400,00	1100,00
Balentzia	13	57	169	338,46	1200,00
Errioxa	1	2	4	100,00	300,00
Extremadura	1	5	10	400,00	900,00
Euskadi	27	64	59	137,04	118,52
Galizia	4	4	15	0,00	275,00
Gaztela eta Leon	8	14	19	75,00	137,50
Gaztela Mantxa	11	45	102	309,09	827,27
Kanariar uharteak	0	6	15	-	-

Heziketa duala: Aurre analisia esperientzia eta agente desberdinetan oinarrituz

Kantabria	12	12	27	-	125,00
Katalunia	27	67	122	148,15	351,85
Madril	9	9	77	0,00	755,56
Murtzia	2	11	26	450,00	1200,00
Nafarroa	6	4	21	-33,33	250,00
GUZTIRA	173	375	728	116,76	320,81

Iturria: Norberak egina Gomendio, 2015ean oinarrituta

Grafikoa 11: Lanbide Heziketa Duala eskaintzen duten Espainiako zentroyen datuak

Iturria: Norberak egina Gomendio, 2015ean oinarrituta

Lanbide Heziketa Duala eskaintzen duten zentroek ere hazkuntza garrantzitsua eman dute azken urteetan. Grafikoari erreparatuz gehien nabarmentzen direnak Andaluzia, Balentzia, Euskadi, Gaztela Mantxa, Katalunia eta Madril dira. Andaluzia izan da hasiera batean sistema duala eskaintzen duten zentro gehien duen Erkidegoa, beraz ikasleen datuak kontuan hartuz, zentro gehiago dituenek, ikasle gehiago hartzeko gaitasuna du. Baina Andaluziaren kasuan 2014/2015 ikasturtean matrikulatutako ikasleen jaitsiera eman zen, beraz lotura zentroyen murrizketak ikasleen jaitsierarekin. Balentzia da duarik gabe arreta gehien deitzen duen erkidegoa. 13 zentro izatetik 57 zentro izatera

pasa zen 2013/2014 ikasturtean eta 2014/2015 ikasturtean 169 zentro izanik, Lanbide Heziketa Duala eskaintzen duten zentro gehien zituen Erkidegoa bilakatu zen. Hasieran Euskadi zen Andaluziaren ondoren zentro gehien zituen Erkidegoa, gerora erreferentzia urtearekiko igoera eman bada ere, esan beharra dago 2014/2015 ikasturtean zentroen kopurua aurreko urtearekiko 5 unitatean murriztu zela. Hala eta guztiz ere, Andaluzian ez bezala, Euskadin ikasle kopurua handituz joan da. Gaztela Mantxan ere igoera eman da, 11 zentro izatetik 45 zentro bigarren urterako eta 102 zentro hirugarren urterako izatera pasa da. Euskadi bezala Kataluniak 27 zentro zituen hasieran eta gerora haziz joan da kopurua. 2013/2014 ikasturtean 67 eta 2014/2015 ikasturtean 122 zentro izatera pasa zen, modu horretan Balentziaren ondoren zentro gehien zituen erkidegoa bilatu zen. Azkenik Madril geratzen da, lehengo bi urteetan zentro kopuru berdina bazuen ere, zehazki 9, 2014/2015 ikasturterako hazkuntza harrigarria eman zen eta laugarren postuan sailkatzea lortu zuen.

Taula 5: Lanbide Heziketa Dualean parte hartzen duten enpresen datuak

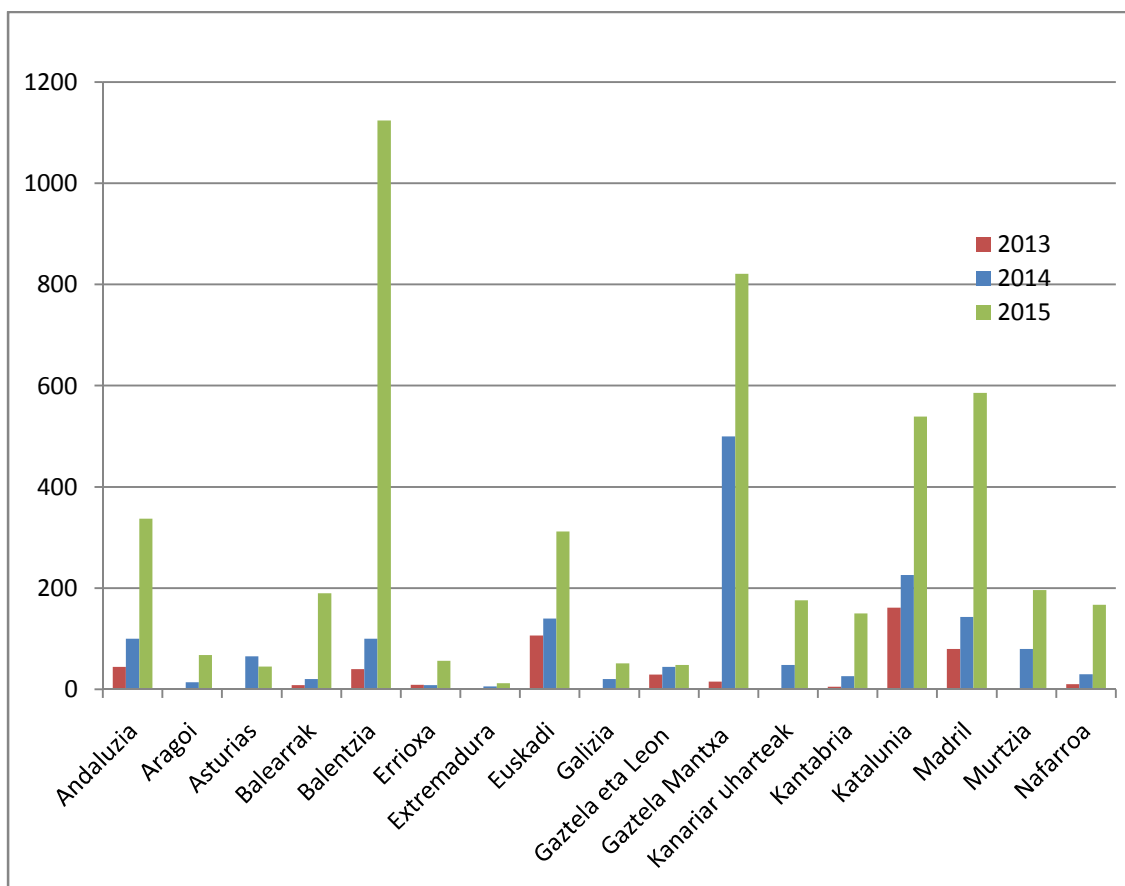
Erkidegoak	ENPRESAK			Aldakuntza %-tan	
	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2014	2015
Andaluzia	44	100	337	127,27	665,91
Aragoi	2	14	68	600,00	3300,00
Asturias	0	65	45	-	-
Balearrak	8	20	190	150,00	2275,00
Balentzia	40	100	1124	150,00	2710,00
Errioxa	9	8	56	-11,11	522,22
Extremadura	1	6	12	500,00	1100,00
Euskadi	106	140	312	32,08	194,34
Galizia	1	20	51	1900,00	5000,00
Gaztela eta Leon	29	44	48	51,72	65,52
Gaztela Mantxa	15	500	821	3233,33	5373,33
Kanariar uharteak	0	48	176	-	-
Kantabria	5	26	150	420,00	2900,00
Katalunia	161	226	539	40,37	234,78
Madril	80	143	586	78,75	632,50

Heziketa duala: Aurre analisia esperientzia eta agente desberdinetan oinarrituz

Murtzia	2	80	196	3900,00	9700,00
Nafarroa	10	30	167	200,00	1570,00
GUZTIRA	513	1570	4878	206,04	850,88

Iturria: Norberak egina Gomendio, 2015ean oinarrituta

Grafikoa 12: Lanbide Heziketa Dualean parte hartzen duten enpresen datuak

Iturria: Norberak egina Gomendio, 2015ean oinarrituta

Ikasleak eta zentroak bezala, sistema dualean enpresek ere protagonismo handia dute, heziketa eguneroko egoera errealetan emateaz aparte, lanpostu batek suposatzen dituen ardurak eta konpromisoak zein diren ikasten baititu ikasleak. Hasiera batean kopuruari dagokionez, Kataluniako enpresak dira interesa gehien jartzen dutenak sistema honengan eta Euskadiko enpresak dira bigarren interesatuenak. Gerora begira Gaztela Mantxa, Murtzia eta Kanariar uharteak azpimarra daitezke. Gaztela Mantxa izan zen bigarren urtean hazkuntza handiena jasan zuen erkidegoa, 15 enpresak parte hartzetik 500 enpresak parte hartzera igarota. Horrela enpresa parte hartzaile gehien zituen erkidegoa izatea lortu zuen Gaztela Mantxak. Murtzia eta Kanariar uharteak

enpresa gutxi edo bat ere ez izatetik interes gehiago izatera pasa ziren, nahiz eta kopuruari dagokionez erkidego gehiagoren atzetik egon.

2014/2015 ikasturteari dagokionez Balentzia, Gaztela Mantxa, Madril, Katalunia eta Andaluzia aipatu daitezke. Balentziaren kasuan 40 enpresa izatetik 1124 izatera pasa zen, ikasturte horretan lidergoa lortuz. Gaztela Mantxa da bigarren postuan aurkitzen dena 821 enpresarekin eta Madril hirugarren postuan 586 enpresarekin. Madrileko enpresa kopuruak bigarren urtearekiko hazkuntza handiagoa eman zuen hirugarrenean eta gauza berdina gertatzen da Kataluniarekin. Azkenik Andaluzia aipatu daiteke, izan ere aurreko bi kasuetan murrizketa eman bada ere, enpresen kopurua igo egin.

Hau guztia martxan jartzeko goi mailako heziketaren programa duala sortu da eta Euskal Autonomia Erkidegoko zentro publiko eta pribatuei zuzendua dago. Goi mailako heziketa egiten ari diren 16 eta 30 urteko gazteei zuzentzen zaie, heziketa duala egin dezaten. Sistema hau zentroen eta enpresen kolaborazio bidez gauzatuko da eta enpresek formazio guneak, instalazioak eta pertsonal trebatuak eskaini ditzakete. Ikasleak enpresan gauzatutako lana goi mailako zikloan emandakoarekin erlazionatua egon behar du eta emaitza produktiboa jasotzeaz aparte, enpresan landutakoa ikaskuntzarako baliagarria izan beharko da.

Formazio eta ikaskuntza kontratua aukeratzen duten ikasleak, lan zentroko formazio modulutik guztiz edo zati batean salbuetsiak egongo dira. Guztiz salbuetsita egoteko kontratuaren iraupena gutxienez urte betekoa izango da.

Formazioa eta ikaskuntza kontratuak araudi ezberdinak errespetatu behar dituzte:

- Langileen estatutua, 11. Artikulua (Formazio kontratua)
- Errege Dekretua 1529/2012, Azaroaren 8koa
- Agindua ESS/2518/2013, Abenduaren 26koa
- Legea 43/2006
- Agindua, 2012ko urriaren 3koa
- Agindua, 2014ko abenduaren 10ekoa
- Dekretua, ekainaren 2koa

2.6.2. Unibertsitateak

Teknologian eman den aldakuntza eta aldaketa sozio-ekonomikoa dela eta, beharrezkoa dela gaur egungo ikasleak eta etorkizuneko profesionalak izango direnak heziketa egokia jasotzea dio Hezkuntza, Kultura eta Kirol Ministerioak. Hau lortzeko bultzada handia eman da azken urteetan eta ez soilik hezkuntza teorikoarekin, izan ere geroz eta garrantzia handiagoa ematen zaio praktikari, azken honi esker egokitzen baita ikaslea enpresak izan ditzakeen ekintza errealetara. Unibertsitateak ikaslea prestatu, egungo jakituriak, teknikarik garatuena, ... eskaini eta merkatu laboralean

sartzeko prestatu behar du. Zenbait unibertsitatek heziketa dualaren beharra sumatu zuten eta honi ekin zioten, ikaslea enpresaren aspektu guztietan barneratzeko asmoarekin. Lehenik eta behin enpresan denbora batez egoteak, jakituria praktiko eta profesionalak aberasten ditu, unibertsitatean ikasitako teoria praktikan jarriz eta enpresako praktikan tutore baten gidaritzapean ikasitakoaren bidez. Beste alde batetik unibertsitatean gutxiago lantzen diren erlazioak lantzen dira, hala nola lanpostuan hartu beharreko ardura, talde lana, eztabaiden soluzioa, gaitasun propioak etab. Azken hauek lantzeko lekurik egokiena enpresa da.

Unibertsitateak denbora nahikoa daramate enpresetan praktikak gestionatzen, baina praktika puntualak dira ohikoenak (bi edo hiru hilabete eta lau edo sei ordu egunean). Denbora nahiko murrizak izaten direnez, gehienetan ez da enpresaren bisio erreala guztiz ezagutzeko nahikoa izaten.

2.6.2.1. Makina Erreminta Institutua

Elgoibarko Ingeniaritza Dualaren unibertsitate eskola, Makina Erremintaren Institutuaren fundazioak gestionatzen du. MEI fabrikazio mekanikoaren erreferentzia zentroa da eta Frantziako goi mailako ikasketa industrialaren zentroak uztartutako zentroa da, bere lehenengo 16 promozioetan. 2011n Euskal Herriko Unibertsitateari atxiki zitzaion, Prozesu eta Produktuen Berrikuntza Ingeniaritzako Gradua eskainiz (2012-2013 kurtsotik hasita). Gradu hau duala da eta lehena izan zen Espainian mota honetako sistema ezartzen.

Elgoibarko Makina Erremintaren Institutuan 1996 urtean hasi ziren metodologia dualarekin. Metodologia hau ingeniaritzako goi mailako ikasketatan erabiltzen den eredu berritzailea da eta Europan geroz eta ohikoagoa da honen erabilera. Industrian integratutako enpresetan ingeniariak trebatzea da helburua, ezagupenak sendotzeko eta gestioak martxan jartzeko. Ikasketa duala amaitzen duen ikasleak gai izan beharko luke gizartean ematen den garapen zein berrikuntza teknologikoei moldatzeko eta hau lortzeko erabateko langintzan dabil MEI. Ingeniaritza lehenengoa izan da Espainian metodologia hau erabiltzen eta emaitza onak lortu izan ditu fakultatean bertan eta baita enpresetan ere. Enpresen beharren arabera jendea lortzeko aukera ematen du eta ikaslearentzako formaziorik egokiena eskaintzen saiatzen dira enpresan bertan integratuz.

Ingeniaritza dualak, enprekin eta heziketa zentroarekin paraleloki harremanak emanik, ikasleari egoera errealean inguruko ezagupenak esperimendatzeko eta ikasketetan beraien eskakizunen arabera orientatzeko aukera ematen die. MEIren txandakako Ingeniaritza jakintza anitzeko ingeniaritza da eta horri esker edozein enpresen funtzio desberdinak aurrera eramateko gaitasunak lortzen dira. Ikasleak aukeratzen duen espezialitatea enpresaren postu ezberdinetako (produktzioa,

mantentzea eta kalitatea besteak beste) beharrekin erlazionatua dago. Aurretik aipatu bezala, ikaslea heziketa prozesuan dagoen bitartean lan merkatuan sartzen da, enpresen beharren arabera trebatzen da eta horrela errealitatean eman daitezkeen egoera ezberdinetara moldatzen da. Prestakuntza 4 urtetan ematen da, baina lehenengo sei hilekoan heziketa eskolan ematen da (8:00-14:00) eta bigarren sei hilekotik aurrera fase duala hasten denean asteko lehenengo hiru egunetan esleitutako enpresan eta gainerako bi egunetan (9:00-13:00 eta 14:00-18:00) MEIn egoten da ikaslea, honetaz aparte hilabetean behin asteazkenean MEIra joaten dira. Teoria eta praktika garaia hastean sei hilero MEIko tutorea enpresara joaten da eta enpresako tutorearekin elkartzeko da helburuak definitzeko eta ikaslearen jarraipenaren nondik norakoak aztertzeko. Gainera hilero akta bat jasotzen da hilabete horren nondik norakoak jasoaz eta sarera igotzen da. Egoera bereziren batek edo tutore edo ikasleak hala eskatuta, urtean zehar bilera gehiago egin ditzakete. Titulazio honetan ekintza bereizgarri bat dago, izan ere laugarren urtean, ikasleak derrigorrez formazioa atzerriko egonaldi batekin osatu beharko du. Egonaldia 10 eta 12 aste ingurukoa izan ohi da eta derrigorrez egin beharreko ekintza da titulazioa lortzeko. Aurreko baldintzaz aparte gradu hau lortzeko heziketa eskolako, nahiz enpresako ebaluazioa gainditua izan behar da, gradu amaierako proiektua aurkeztu behar da epaimahaiaren aurrean eta Europar Marko Arruntak ezarritako Cambridge First Certificate in English edo B2 nibeiko ziurtagiria izan behar da.

Atzerriko egonaldia ikaslearentzako aberasgarria dela uste du MEIk, zeren hizkuntzarekiko duen ezagutza handitzeaz aparte, lana egiteko modu ezberdinen berri izango du eta pertsona bezala trebakuntza hobeto bat jasotzea ahalbidetzen du. Ikasketa gaitelaniaz nahiz euskaraz egin daiteke, baina ingelesaren garrantzia nabarmendu nahirik, ikasgaien ehuneko jakin bat ingelesez irakasten da.

50 plaza eskaintzen dira eta ikasleek aukera bat baino gehiago dute MEIlan txandakako espezialitatea egiteko: lan esperientziaren egiaztapenaren bidezkoa, goi mailako ikasketa artistikoak, lanbide heziketa, atzerriko titulu homologatuak, sarbide probak 25 urtetik beherakoentzat eta 45 urtetik gorakoentzat, selektibitatea eta unibertsitate titulua. Batxilergotik joatea da eta horretarako ikasleak selektibitate zientifiko-teknikoa gainditua izan behar du eta ez da nota berezirik eskatzen. Aipatutako aukeren artean goi mailako lanbide heziketatik joatea da eta zenbait espezialitate azpimarratzen ditu MEIak heziketa duala egin ahal izateko:

- Fabrikazio mekanikoaren produkzioaren programazioa
- Fabrikazio mekanikoaren diseinua
- Eraikuntza metalikoak
- Fundizio eta pulbimetalurgia produkzioak
- Instalazio termiko eta isurkarien mantentzea

Heziketa duala: Aurre analisia esperientzia eta agente desberdinetan oinarrituz

- Mantentze elektronikoa
- Automatizazioa eta robotika industrialak
- Sistema elektrotekniko eta automatizatuak

Beste titulazio batzuetan bezala, txandakako ingeniartzan urtean 60 kreditu lortu ditzakete ikasleek eta urtez urte honela banatuko lirateke:

Taula 6: Makina Erremintaren Institutua, irakasgaiak eta kredituak

1. KURTSOA

Ikasgaia	Kredituak	Mota
Instalazio elektronikoen konfigurazioa	6	Hautazkoa
Mantentzearen prozesua eta kudeaketa	6	Hautazkoa
Teknologia mekanikoa	6	Hautazkoa
Estatistika	6	Arrunta
Esprezio grafikoa	6	Arrunta
Fisika I	6	Arrunta
Fisika II	6	Arrunta
Matematika	12	Arrunta
Matematika aurreratua	6	Arrunta
Kimika	6	Arrunta

2. KURTSOA

Ikasgaia	Kredituak	Mota
Fabrikazioaren automatizazioa	9	Derrigorrezkoa
Diseinu industrialak	6	Derrigorrezkoa
Elektronika	7	Derrigorrezkoa
Isurkarien ingeniartzak	6	Derrigorrezkoa
Garrantziazko mekanika	6	Derrigorrezkoa
Txandakako lehen fasea (ENPRESA)	8	Derrigorrezkoa
Proiektua (ENPRESA)	6	Derrigorrezkoa
Materien erresistentzia eta estruktura teorikoa	6	Derrigorrezkoa
Enpresa ekonomia	6	Arrunta

3. KURTSOA

Ikasgaia	Kredituak	Mota
Prozesu eta produktuen analisia eta estruktura	6	Derrigorrezkoa
Makinen diseinua eta dinamika	6	Derrigorrezkoa
Elektroteknika eta automatismoa	6	Derrigorrezkoa

Ikerketa zientifiko teknologikoa (ENPRESA)	10	Derrigorrezkoa
Antolakuntzaren ingeniariatza	6	Derrigorrezkoa
Ingeniariatza materiak	6	Derrigorrezkoa
Industriaren antolakuntza eta kudeaketa	6	Derrigorrezkoa
Berrikuntza proiektuak	6	Derrigorrezkoa
Txandakako bigarren fasea (ENPRESA)	8	Derrigorrezkoa

4.KURTSOA

Ikasgaia	Kredituak	Mota
Gradu Amaierako Lana	14	GRAL
Komunikazioa euskaraz: Arau teknikoak	12	Hautazkoa
PFI-CFI	12	Hautazkoa
Euskararen arauak eta erabilera	12	Hautazkoa
Ingelesa	8	Derrigorrezkoa
Atzerriko egonaldia	6	Derrigorrezkoa
Berrikuntzaren sistemak, politika eta ekonomia	6	Derrigorrezkoa
Txandakako hirugarren fasea (ENPRESA)	8	Derrigorrezkoa
Zaintza zientifiko eta teknologikoa	6	Derrigorrezkoa

Iturria: Norberak egina Makina Erremintaren Institutuko datuetan oinarrituta

Obligaziozko irakasgai edo ekintzak derrigorrez gauzatu beharrekoak dira eta hautazkoen kasuan aldiz ez, kredituak osatzeko erabilgarri izan ditzakete. Aurretik komentatu bezala, enpresan eta atzerrian gauzatu beharreko egonaldiak derrigorrezkoak dira.

Ikasleak eskaera orria eta baldintzak betetzeaz gain, curriculum-a eta ikasketen ziurtagiria aurkeztu beharko du. Behin hau lorturik, MEIk hautagai posibleen zerrenda egiten du eta elkarrizketa izango litzateke hurrengo fasea. Ikasle posibleak elkarrizketatzen dira heldutasuna, komunikatzeko gaitasuna, kontrolatzen dituzten hizkuntzak etab. baloratzeko. Hau egin ondoren, curriculum-ak enpresa ezberdinetara bidaltzen dira eta interesa duten ikasleak hautatzeaz arduratzen dira azken hauek, irizpide eta prozedura propioetan oinarrituz. MEIk 100 enpresatik gora dauzka kolaboratzaile moduan eta era honetan, ikasleak aukera gehiago dauzkate praktikak gauzatu ahal izateko.

Batxilergotik datorren ikaslearen kasuan, lehenengo bi urteetan “Heziketarekin lotutako denbora partzialeko praktikak” izeneko hitzarmena izango dute, beti ere hitzarmen hau egiteko baldintza legalak betetzen badira. Lanbide heziketatik datozenen kasuan aldiz, lehenengo bi urteetan “denbora partzialeko praktikak” izeneko hitzarmena izango da, beti ere hitzarmen hau egiteko baldintza legalak

betetzen badira. Hirugarren urtetik aurrera bi kasuetan, enpresarekin negoziatu beharko da hitzarmena. Lan hitzarmena unibertsitatearen eta enpresaren artean egindako hezkuntza kooperatiboko hitzarmenaren bidez gauzatuko da.

Ingeniaritza Duala amaitzen duten ikasleek beraiantzat bereziki egituratutako lan poltsan sartzeko aukera dute eta ehuneko portzentaje handia, heziketa jasotako enpresan geratzen da lanean eta hau arrakastaren adierazlea dela esan daiteke, adibide moduan 2012-2013 ikasturteko ikasleen %78ak lanpostua lortu zuten. Gainerakoak enpresan jarraitu ez bazuten ere, lan merkatuan erraztasun handiagoarekin sartzeko gaitasuna lortu zuten, hiru urteko lan esperientzia lortu baitzuten. Ixaka Egurbidek aipatu zuenaren arabera, krisi aurretik ikasleak praktikak egin dituen enpresan lanean geratzeko probabilitatea %90ekoa zen eta krisi garaian nahiz eta kopurua murriztu, ez da %70etik jaitsi. Beraz esan daiteke emaitza positiboa dela eskolarentzat eta baita ikasleentzat ere.

Unibertsitateko titulazioaz aparte, goi mailako lanbide heziketako titulazioa lortzeko aukera ere badago. Goi mailako heziketa Dualari dagokionez ere lehenak izan dira eta 2008an jarri zuten martxan ikasi eta lan eredu duala, Eusko Jaurilaritza eta hainbat enpresa eta eragileren laguntzaz. Gerora Hezibi izena hartzera pasa da eta gaur egun Txandakako Lanbide Heziketa Duala da. Hau 16 urtetik gorako eta 30 urtetik beherako 50 ikasleei zuzendua dago eta MEI, enpresa eta ikaslearen arteko kontratuaren bidez jasotzen da hitzarmena. Ikaslea bideratzeko bi tutore daude, bat eskolaren aldetik eta bestea enpresaren aldetik. Tutoreak ikaslearen jarraipena egiten du eta bide zuzenerantz bideratzen du ikaslea. Lan jarduera ikasketa kontratu baten bidez ematen da eta bertan adierazten dira jardueran emango diren baldintzak. Gainera 2.000€-ko laguntza eskaintzen zaie enpresei ikasleko eta urteko, tutoretza dela eta.

MEI-k enpresarekin batera proiektu espezifikoa egiten du eta bertan honako hauek adosten dira: adostutako banakako programazioa, egutegia eta ordutegiaren banaketa, ikasleari eskaini beharreko arreta, selekzio prozesuaren deskripzioa, adostutako koordinazioaren prozedura, heziketaren jarraipena eta ebaluazioa eta uko egitearen inguruko aurreikuspenak.

Goi mailako heziketa Duala osatzen duten goi mailako graduoko heziketa zikloak honako hauek dira:

- Mekatronika industrial
- Produkzioaren programazioa fabrikazio mekanikoan
- Fabrikazio mekanikoaren diseinua

Azken urte hauetan Heziketa Dualaren inguruko ikerketak egin dira eta nazioarteko kongresuan landutako lan bati esker Europar sarearen sorrera planteatu zen. Horri esker Erasmus+ izeneko proiektu berri bat luzatu zen.

Erasmus+-ek helburu bezala kualifikazioak eta enplegarritasuna hobetzea eta hezkuntza, heziketa eta gazteen lana modernizatzea da. Programaren iraupena zazpi urtekoa izango da eta 14.700 milioi euroko aurrekontua izango du. Proiektu honek lau milioi europar baino gehiagori ikasteko, hezitzeko, lan esperientzia hartzeko eta atzerrian borondatezko jarduerak gauzatzeko aukera emango die. Europak dituen gabeziak estaltzeko asmoarekin asoziazio transnazionalak finantzatzeko dituen hezkuntzaren eta lanaren arteko harremanak estutzeko. Proiektu honen bazkideak hauek dira:

- MEI-ren Ingeniaritza Dualaren unibertsitate eskola
- Duale Hochschule Baden-Württemberg (DHBW)
- FH Joanneum Gesellschaft M.B.H
- Formasup (Nord-Pas de Calais)
- Universitat de Lleida
- Högskolan Väst
- Libera Università di Bolzano

2.6.2.2. Beste batzuk

Lleidako Unibertsitatea

Lehen Hezkuntza dualeko gradua

Lleidako Unibertsitateak Lehen Hezkuntzako Gradua sistema dualean egiteko aukera ematen du. Modalitate honetan bi eszenatoki daude, Lehen Hezkuntzako eskola eta Hezkuntza zientzien Fakultatea. Ikasleak teoria ikasteaz gain inguru profesional batean lan egiten du ikasketen hasieratik. Lan munduan integratzeaz gain, irakaslea izateko trebatzen da praktikaren bidez. Lehen eta bigarren kurtsoan astean hiru egun (Astelehena, asteartea eta asteazkena) Fakultatean egoten dira eta beste bi egun ez eskolan. Aldiz, hirugarren eta laugarren kurtsoetan astelehen eta asteartean Eskolan eta gainontzeko hiru egunetan Fakultatean. Praktikak egiten dituzten eskolen arabera, eremu eta proiektu desberdinak ezagutu ditzakete ikasleek. Lehen Hezkuntza dualeko Gradua egiten duten ikasleek bi tutoreen laguntza jasotzen dute.

2012/2013 ikasturtean Lleidako Unibertsitateak hasiera eman zion txandakako Lehen Hezkuntzako Graduari, 65 ikasleko taldea harturik. Kurtsoak irauten duen bitartean, tutoreak urtean bi jarraipen egiten ditu bat urtarrilean eta bestea ekainean, ikasleak izan duen garapena aztertzeko.

Guztira 4 urte eta 240 kreditu ditu eta urtez urte honela banatuak daude:

Taula 7: Lleidako Unibertsitatea, kredituen banaketa

	Kredituak
Arrunta (A)	60
Derrigorrezkoa (D)	106
Hautazkoa (H)	24
Praktikak (P)	41
Gradu Amaierako lana (GRAL)	9

	Kredituak
1.KURTSOA	
Arrunta	36
Derrigorrezkoa	24
2.KURTSOA	
Arrunta	24
Derrigorrezkoa	30
Praktikak	6
3.KURTSOA	
Derrigorrezkoa	45
Praktikak	15
4.KURTSOA	
Derrigorrezkoa	7
Hautazkoa	24
Praktikak	20
GRAL	9

Iturria: Norberak egina Lleidako Unibertsitateko datuetan oinarrituta

Alcalá Unibertsitatea - Madril

Madriren kokatutako enpresa alemanek hizkuntza hispano-alemaneko pertsona kualifikatuak behar zituztenez eta eskaintza geroz eta handiago zelako eta goi mailako ikasketa falta zegoela ikusirik, hasiera eman zitzaion proiektuari. Unibertsitate eredu egoki baten beharra sumatu zen eta Baden-Wurtemberg-eko Duale Hochschule-eko

kontzeptua aukeratu zen, teoriaren eta praktikaren arteko konbinazio egokia eskaintzen zuelako. Honi esker Europäische Wirtschaftsakademie (EWA) sortu zen.

Europäische Wirtschaftsakademie Alcalá Unibertsitateari atxikirik dagoen zentroa da 2010az geroztik eta Baden-Wurtemberg-eko Duale Hochschule-rekin kolaboratzen du. EWA 1991an fundatu zen, 80. hamarkada hasieran ezarritako heziketa duala eskaintzeaz gain, praktikei orientatutako Enpresen Administrazioa eta Zuzendaritzako karrera eskaintzeko helburuarekin. Alcalá Unibertsitatea 1499 urtean fundatu zen Alcalá de Henaresen eta 1836an Madrilera aldatu zen. Gaur egun 41 titulazio eskaintzen ditu 28.000 ikasleentzat. EWAK praktika eta titulazio bikoitzera orientatutako hiru urteko enpresaritzako karrera eskaintzen die, bi hizkuntza erabiltzen dituzten ikasle onei:

- Baden-Wurtemberg-eko Duale Hochschule-k eskaintako 210 kredituko Bachelor of Arts (B.A.)
- Alcalá Unibertsitateak eskaintako Management in Industrie Gradua

1992ko uztailan kooperazio hitzarmen bat sinatu zuen Baden-Wurtemberg-eko Zientzia eta Ikerketa Ministerioarekin, heziketa akademikoa eta praktikoa onartzeko eta ikasleen hartu emanak emateko.

EWA-n parte hartzen duten eta Espainian kokaturiko enpresa Alemanek (Siemens, Robert Bosch, Mercedes Benz, LIDL, Amara, Liebherr, Epcos, Andreas Stihl, Sun Carrier eta BSH) finantzatzen dute proiektu hau, ikasketak gauzatu aurretik ikasleak hautatuz, ikasketak programa honetan heziketa eta postu bat eskainiz. Eraitza onak lortzen dituenaren dudarik ez dago, izan ere praktikak gauzatzen dituzten ikasleen %80 baino gehiagok, heziketa amaitu ostean, praktikak gauzatu dituzten enpresan jarraitzeko aukera dute.

Titulazioa kalifikazio altuko eta gaztelania eta alemana ongi dominatzen dituztenei eskainia dago eta ohiko Batxilergo Alemana edo ekonomikoa edo Batxilergo Espainiarra eta Selektibitatea behar dira titulazio hau egiteko. Selektibitatean gutxieneko nota 7,5koa da eta Alemaniaren kasuan 2,5, gainera kalifikazio hauen aparte, matematiketan nota onak izatea eskatzen da. Interesa duten ikasleak eskaera gutuna, Curriculum vitae-a, institutuko asken notak eta argazki bat aurkeztu behar dira. Hau dena aurkeztu ondoren EWA ikaslearekin jartzen da harremanetan lehen entrebista bat burutzeko. Entrebistaren ondoren eskaerak EWAn parte hartzen duten enpresetara bideratzen dira eta enpresak interesatuak badaude, selekzio prozesuan sartuko da ikaslea.

Titulazioak 3 urteko edo 6 seihileko iraupena du eta klase teorikoak Gaztelaniaz eta Alemanez ematen dira. Seihileko bakoitzaren lehenengo 12 astetan teoria ematen da

talde txikitan eta gainontzeko 12 astetan heziketa praktikoa ematen da enpresan, teoria praktikan jarriz. Bigarren urtea osatuta ikasleak nahiko kreditu lortu ditzakete, azken urtea Alemanian gauzatzeko. Fase teorikoa Espainian gauzatzen da eta ikasketa espezifikokoak Baden-Wurtemberg-eko zentro akademiko batean. Azken urtearen ostean azterketa finalak egiten dira eta titulua lortzen da. Aurretik komentatu bezala enpresak finantzatzen dituzte ikasketak eta ikasleak hilero 270€-ko ekarpen ekonomikoak jasotzen dituzte lehenengo urtean, 300€ bigarrean eta 330€ hirugarrenean beka bezala. Ikasleak gurasoengandik edo tutorearengandik aparte bizi bada, hilero 60€ gehiago jasotzen ditu. Ikasleak EWA eta Alcalá Unibertsitatean inskribatze aldera, seihileko bakoitzagatik 500€ ordaintzen dizkio EWari. Taldeak kide gutxikoak dira, lehenengo urteetan 20 kidekoak eta azken urtean 30ekoak.

Bukatzeko titulazio honen ikasketa plana da ondoren agertzen den taula, hiru urteetan ematen diren ikasgaiez aparte, kredituak, klase orduak eta azterketen iraupena agertzen dira:

Taula 8: Alcalá Unibertsitatearen heziketa dualaren ikasketa plana, 2011 urtean eguneratua

Demoninación Módulo	(Creditos) Asignaturas		Horas de Clase		Minutos de Exámen	
Semestre Tipo de Módulo	1. Año		2. Año		3. Año	
	1. Semestre	2. Semestre	3. Semestre	4. Semestre	5. Semestre	6. Semestre
Ciencias empresariales generales 73 783	Introducción Empresarial		Finanzas I	Organización y Personal	Sistemas Integrativos de Management	
	5		6	5	6	
	Introducción Empresariales		Balance, Análisis de Estados Financieros	Organización	Dirección de la Empresa	Dirección de Personal
	36		44	22	30	30
		Impuestos	Personal			
		22	33			
Introducción en la Ciencia de la Empresa Industrial			120	120	Seminario Integrativo sobre Temas Seleccionados de Management	
24					5	
120					Seminario de Management	

Heziketa duala: Aurre analisia esperientzia eta agente desberdinetan oinarrituz

					50
	Contabilidad de Costes		Asignatura de Profundización		
	6		10		
	Contabilidad de Costes I	Contabilidad de Costes II	Asignatura Ia	Asignatura Ib	
	33	33 120	50	50 180	
	Compras y Producción		Finantzak II		Sakontasunaren ikasgaia II
	6		9		10
	Introducción Compras	Producción / Logística	Inversión y Financiación I	Inversión y Financiación II	Finanzas / Controlling
	36	36 120	33	33	Marketing Personal
				Operations Research	Compras y Producción
				33 180	Management de Servicios Construcción
					International Business Administration
					Electronik Business/Management Información
	Marketing		Management de Logística		Management de Marketing y Distribución
	5				
	Marketing I	Marketing II	Asignatura IIa		Asignatura IIb
	22	33 120	50		50 180
Profundización	Derecho Civil Español		Derecho Mercantil, Impuestos y Balance Español		
10 115	5		5		
	Derecho Civil I	Derecho Civil II	Derecho Mercantil	Balance e Impuestos	
	30	Derecho Laboral 30 120	27	28 120	
Otros Módulos troncales	Microeconomía		Macroeconomía		Política Económica
25	5		5		5

Heziketa duala: Aurre analisia esperientzia eta agente desberdinetan oinarrituz

280	Introducción Economía	Microeconomía II	Macroeconomía	Política Monetaria	Política Económica I	Política Económica II
	20	20 120	30	25 120	25	25 120
	Microeconomía I					
	20					
Derecho I: Derecho Civil Alemán			Derecho II: Derecho Mercantil Alemán			
5			5			
Introducción, Derecho Civil Alemán I	Derecho Civil Alemán II	Derecho Mercantil	Derecho Laboral y Derecho de Insolvencia			
30	30 120	30	25 120			
Fundamento Metódico 20	Matemáticas y Estadística					
	5					
	Matemáticas	Estadística Inductiva y Descriptiva				
	30 60	30 60				
Técnica de Contabilidad						
5						
Contabilidad I	Contabilidad II					
30	30 120					
Management de Información						
5						
Management de Información y Sistemas de Información	Investigación de Datos					
36	24 120					
Trabajos Científicos						
5						

Heziketa duala: Aurre analisia esperientzia eta agente desberdinetan oinarrituz

	Introducción al Trabajo Científico 15	Teoría Científica 15	Elaboración de la Tesina Bachelor 20		
Cualificación determinante 22 236	Métodos / Competencias sociales I 6				Métodos /Competencias sociales II 5
	Técnica de Presentación I: Retórica 12		Técnica de Presentación II: Argumentación 12		Simulacro Empresarial 20
	IDV I 19	IDV II 19	IDV III 19	Management de Proyectos 15	
	IDV I 19		IDV II 19	IDV III 19	Management de Proyectos 15
Inglés Mercantil I 5			Inglés Mercantil II 6		
Inglés Mercantil Ia 23		Inglés Mercantil Ib 22	Inglés Mercantil Ila 20	Inglés Mercantil I Ib 20	Inglés Mercantil IIc 20
Tesina Bachelor 12					Tesina Bachelor 12
Módulos Prácticos 48	Módulo Práctico I 20		Módulo Práctico II 20		Módulo Práctico III 8
	Colaboración en Producción y Prestación de Servicios		Colaboración en Compras, Contabilidad y Marketing		Colaboración en un departamento de la Asignatura de Profundización
Suma Créditos	61		77 210		72
Horas Presenciales	635		539		470
			1644		

Iturria: Norberak egina. EWA-Madrilgo web orriko datuetan oinarrituta

2.6.2.3. Europa mailan

FRANTZIA

Unibertsitatearen heziketan praktikak 1965.urtean sartu ziren Teknologia Unibertsitate Institutuari esker. 1987ko legeak heziketa duala goi mailako ikasketetara zabaltzea baimendu zuen eta hainbat titulazio jarri ziren martxan heziketa mota honetan. 2015eko dokumentu (Educar, 2015) batean argitaratu zen bezala, heziketa duala egin zuten ikasleak 665.000 izan ziren, unibertsitateko titulazio eta beste titulazioei dagokionez.

Makina Erremintaren Institutuak egin zuen ikerketaren arabera, sistema dualaren finantzazioaren iturria zati handi batean (%68,8 - 4.829 milioi euro) enpresa da. Enpresaren parte hartzea OCTAk (Zerga-biltzailea den erakundea) kudeatzen duen heziketa tasaren bidez eta OPCAk (Enpresen finantza kontribuzioak jasotzen dituen erakundea) ematen duen garrantzia gutxiagoko tasen bidez gauzatzen da. Tasa hauen %41a zergen kreditu edo prima modura itzultzen da enpresara.

Heziketa duala egiten duen ikasle baten batez besteko urteko kostuak 16.000€ gainditzen ditu. Baina diru laguntzak kontuan izanik, kostua ia erdira murrizten da (8.038€) eta kopuru hau ikasketa eredu normalean egiten duen ikasle baten kostua (11.810€/urtean) baino gutxiago da.

Toulon Unibertsitatea

Toulon Unibertsitatea 1968. urtean fundatu zen eta 2012ko urtarrilaren 1az geroztik autonomia da. Unibertsitate honek kurtso asko eskaintzen ditu eta 15 laborategi ditu ikerketak gauzatzeko, 5 kanpusetan banatuta. Kurtso asko eskaintzen baditu ere, heziketa dualaren inguruko informazioa dator jarraian.

Unibertsitate honen arabera, heziketa mota honek ikasle, unibertsitate eta enpresaren arteko elkartzea indartzen du, izan ere ikaslea ikasketak gauzatzen ari den momentutik enpresarekin kontaktua mantentzen du, lan hitzarmen baten babespean. Unibertsitatearen ustetan, alderdi guztiak asebetetzen dira sistema honi esker, hau da, ikasleak, unibertsitatea eta enpresak.

Aipatu bezala, ikasleak lan hitzarmena batekin jarduten du enpresan eta hitzarmena bi motatakoa izan daiteke:

1. Ikasketa hitzarmena

Ikasketa hitzarmena hitzarmen mota bat da eta heziketa profesional bat ziurtatuz, ikaslea behar bezala formatzea du helburu. Hitzarmenak irauten duen denboran, ikasleak enpresarentzat lan egiteko konpromisoa hartzen du, unibertsitateak eman dion heziketa praktikan jartze aldera. Hasiera batean, 16 eta 25 urte bitarteko gazteentzat egiten den hitzarmena da, baina aparteko egoera batzuk eman daitezke. Heziketa hasten den momentuan ematen zaio hasiera hitzarmenari eta urte bateko (Masterraren kasuan) edo bi urteko iraupena izan dezake. Hitzarmenak irauten duen artean, ikasleak ordainsaria jasotzen du eta adinaren eta heziketa urtearen arabera aldagarria da (18-20 urte arteko %49 eta 21-25 urte arteko %61). Ordainsaria minimoa edo adostutakoa izan daiteke eta ikasleak enpresako beste langileen eskubide berdinak ditu, hala nola aseguruak, oporrak eta aparteko ordainketak (otorduak eta bidaiak). Hitzarmen mota honek 45 eguneko froga epea du eta epealdi honetan, kontratua amaitutzat eman daiteke. Bestalde enpresaren aldetik tutore bat esleituko zaio ikasleari eta enpresan dagoen bitartean laguntza emateaz gain, egonaldia planifikatuko du. Ikaslea praktika garaian dagoen bitartean, suposatzen duen gastu guztiak enpresaren kargura doaz eta heziketa, Heziketa Zergaren bidez finantzatzen da.

2. Hitzarmen profesionala

Hitzarmen mota honek hainbat helburu ditu:

- Gazteak lan munduan sartzea
- Titulazio bat lortzea
- Enpresako jakituria transmititu eta modu eraginkor batean lortu langileak

Hitzarmen honek ez du adin mugarik eta gainera lan bulegoan inskribatuta dauden eta lan bila dabilzan jendearentzat ere egiten dira. Gainera mota ezberdinetako enpresek gauzatu dezakete hitzarmen mota hau, baina Estatuaren debekua dela eta tokiko agintaritzak eta beraien administrazio publikoek ezin dute egin. Iraupenari dagokionez, 6 eta 12 hilabetekoa izaten da normalean eta berriztagarria da esaterako gaixotasun, lan istripu eta amatasun egoera ematen bada hitzarmena aktibo dagoen bitartean. Hala eta guztiz ere, 24 hilabetera luza daiteke egoerak hala eskatzen badu edo aurretik adosten bada. Heziketaren iraupena gutxienez lan hitzarmenaren %15 eta %25aren artean egon beharko du eta ez da 150 ordu baino gutxiago izango. Hitzarmen mota honekin ere ordainsaria jasotzen da, soldata minimoaren %55a 18-20 urte bitartekoek eta %70a 21-25 urte bitartekoek. Hala ere, akordiora iristen badira ordainsaria handiago izan daiteke. Ikasleak enpresako beste langileen eskubide berdinak ditu, hala nola aseguruak, oporrak eta aparteko ordainketak (otorduak eta bidaiak). Hitzarmenari dagokion data baino lehenago amaitzen bada, 30 eguneko

epean erabakiaren berri eman beharko da. Enpresaren aldetik tutore bat esleitzen da eta gutxienez 2 urteko lan esperientzia izan beharko du. Praktika garaiak suposatzen duen gastu guztiak enpresen finantza kontribuzioak jasotzen dituen erakundearen (Organisme Paritaire Collecteur Agréé – OPCA) kargura doaz.

Titulazioei dagokionez, mota ezberdinetako titulazioak eskaintzen ditu eta titulazio bakoitzean aurretik aipatutako bi hitzarmenak edo bakarra egin daiteke:

- Teknologia unibertsitate-diploma, Marketing teknikak (Ikasketa hitzarmena eta hitzarmen profesionala)
- Lizentziatura organizazioen kudeaketa eta management-ean (Hitzarmen profesionala)
- Lizentziatura kalitatean (Ikasketa hitzarmena eta hitzarmen profesionala)
- Lizentziatura profesio legalen kudeaketa eta kontabilitatean: kontabilitatea eta finantza kudeaketa (Hitzarmen profesionala)
- Lizentziatura ekintzailtza lanbideetan (Hitzarmen profesionala)
- Lizentziatura aseguruia, banka eta finantzan: Account Manager (Ikasketa hitzarmena eta hitzarmen profesionala)
- Lizentziatura jarduera juridikoetan: enpresa zuzenbidea (Hitzarmen profesionala)
- Lizentziatura jarduera juridikoetan: higiezin zuzenbidea (Hitzarmen profesionala)
- Masterra zuzenbide pribatuan eta ondarearen kudeaketan (Hitzarmen profesionala)
- Masterra aseguruia, banka eta finantzan (Hitzarmen profesionala)
- Lizentziatura multimedia eta interneten (Ikasketa hitzarmena eta hitzarmen profesionala)
- Lizentziatura E-Commerce eta Marketing Digitalean (Hitzarmen profesionala)
- Masterra Informazioa eta komunikazioetan (Ikasketa hitzarmena eta hitzarmen profesionala)
- Lizentziatura ingeniaria elektrikoa eta informatikoan (Ikasketa hitzarmena eta hitzarmen profesionala)
- Lizentziatura sistema automatizatuak eta sare informatikoan (Hitzarmen profesionala)
- Masterra energia, elektrizitatea eta garapen jasangarrian (Hitzarmen profesionala)
- Teknologia unibertsitate-diploma ingeniarietza industrial eta mantenuan (Ikasketa hitzarmena eta hitzarmen profesionala)
- Lizentziatura lanaren industrian: Diseinua eta prozesu industrialen hobekuntza (Hitzarmen profesionala)

Heziketa duala: Aurre analisia esperientzia eta agente desberdinetan oinarrituz

- Gradua Ingeniaritza materialean (Ikasketa hitzarmena eta hitzarmen profesionala)

ALEMANIA

Makina Erremintaren Institutuak heziketa dualaren inguruan egin zuen ikerketa azterturik, lanbide heziketa egiten duten ikasleen %60ak baino gehiagok, heziketa dualaren bidez egiten dute eta kopuruari dagokionez 1,6 milioi pertsona dira. Honetaz gain, 485.000 enpresek parte hartzen zutela aztertu zen, hau da enpresen %24ak. Informazio hau 2011 urtekoa da eta gaur egungo datuak hobeagoak dira. Ikasleak eskolan suposatzen duen gastua Estatu Federalak finantzatzen du, baina enpresaren kasuan, enpresa bera arduratzen da gastu guztiaz.

Alemanian heziketa duala egiten duen ikasle baten urteko batez besteko kostua 20.000€ da eta kantitate hau heziketa arrunta egiten duten ikasleek bikoitza da. Hala eta guztiz ere, inbertsio asko gauzatzen denez sistema honetan, kostua %39an murriztea lortzen da.

Duale Hochschule Baden-Württemberg (DHBW)

Baden Wurttemberg unibertsitatea, 1974 urtean fundatutako BA BW (Berufsakademie Baden Wurttemberg) Hezkuntza Kooperatibako unibertsitatearen bidez sortu zen. Gaur egun geroz eta ezagunagoa eta arrakasta handia duen heziketa duala garatzen dabil, non teoria eta praktika integratzen diren. Ikasketa eredu hau orain dela 40 urte baino gehiago, Robert Bosch, Daimler-Benz eta SEL bezalako enpresa handien bidez hasi zen. Horrela 1974 urtean, Baden-Wurttemberg-ek enpresa askoren laguntzaz, heziketa berezi bat garatu zuten, hasiera batean ikasteari uzten zioten edo ikasketetan porrot egin zuten gazteak motibatzeke asmoarekin.

Baden-Wurttemberg Cooperative State University (Duale Hochschule Baden-Württemberg / DHBW) goi mailako heziketa ematen duen lehen instituzioa da Alemanian eta hezkuntza akademikoa eta lanpostua konbinatzen ditu. Hau dela medio, teoria eta praktikaren arteko erlazioak estutzen ditu, bi hauek hezkuntza kooperatiboaren osagaiak izanik. Gutxi gora behera 2014-2015 ikasturtean 34.000 ikasle matrikulatu, 9.000 enpresa bazkide eta guztira 145.000 graduatu baino gehiago izanik Alemaniako hezkuntza instituziorik handienetakoa da. Unibertsitateak 9 kokaleku eta 3 kanpus ditu eta gradu ikasketako programa zabala eskaintzen du enpresa, ingeniari eta lanbide sozialaren alderdietan. Gradu guztiak nazio, nahiz internazio mailakoak dira eta baita ere progradu programak aurkezten ditu, heziketa lanpostu batean integratuz.

Hezkuntza kooperatiboaren klabea, teoriaren eta praktikaren konbinaketa da. Honela gaitasun akademikoak ez ezik, lan esperientzia emango zaio ikasleari. Estrategia honen

bidez DHBW-k titulu batez gain, lan esperientzia izateko aukera eskaintzen die ikasleei. Praktikaren bidez, jarduera zailen aurrean erantzuteko beharra dute ikasleek eta gaitasunak handituz joango dira, profesional handiak bilakatu. Mundu guztiko unibertsitate eta enprekin du harremana eta honela bertako ikasleek aukera paregabea dute atzerrira joateko. Unibertsitate honek diotenaren arabera, atzerrian langile trebatuen eskaera geroz eta handiagoa da eta honekin langabezia hobetzea espero da.

Hezkuntza kooperatiboari dagokionez, ikasle eta parte hartzaileak diren enpresaren artean hiru urteko iraupena duen kontratua egiten da. Ikasleak erregulatutako ordainsaria jasotzen du eta baita Gizarte Segurantzako prestazioa ere. Ikaslea heziketa zentroan eta enpresan trebatuko da sistema dualaren bidez. Gaitasunen araberako proiektuak edo lanak gauzatzen dituzte ikasleak, beti ere esperientzia duten langileen gainbegirapean. Gradua amaitu ostean, ikasleak eskaera profesionali erantzuteko gai dira, beraz abantaila konpetitibo ona da lan merkatuari dagokionez. Mota honetako sistemak onak direla dudarik ez dago, izan ere %85a baino gehiagok praktikak gauzatu dituzten enpresak luzatutako kontratua sinatzera iristen dira, lanpostu bat lortuz. Ikasleak ez ezik enpresak ere onuradun ateratzen dira, bere beharren araberako profesionalak lortzen dituztelako.

Berlingo Ekonomia eta Zuzenbideko Eskola

Baden Wurttemberg unibertsitatea da aintzindaria teoria eta praktika konbinatzen dituen sistema honetan. Emaitza onak lortzen dituela ikusirik hainbat unibertsitatek ekin diote sistema honi, besteak beste Berlingo Ekonomia eta Zuzenbideko Eskola.

Eskola hau 2009ko apirilaren 1ean fundatu zen Berlingo Ekonomia Eskola eta Berlingo Ekonomia eta Justizia Fakultatearen (Fachhochschule für Verwaltung und Rechtspflege Berlin – FHVR) fusioaren ondorioz.

Berlingo Ekonomia Eskola 1971an sortu zen, Berlingo Negozio Akademiaren oinordeko gisa. Gerora hainbat kurtso eskaini ditu eta 2003an Berlingo Akademia Profesionala (Berufsakademie) integratu zen. Momentu horretan bi fakultate eta Institutu Zentrala sortu ziren unitate akademiko moduan.

Berlingo Ekonomia eta Justizia Fakultatea 1973an fundatu zen eta programa espezializatuak eskaini zituen, funtzio publikoa osatzen zuten sektoreetako goi mailako karreretan kualifikazio nahikoa eskaini ahal izateko.

Mundu guztiko unibertsitateekin 130 elkarte baino gehiago ditu eta honekin nazioartekotzea bultzatzen du, hau da, bertako ikaslea nahiz irakaslek atzerriarekin harremana izaten dute. Gainera 2005ean Unibertsitate honen eta beste seiren

kolaborazioari esker, Zazpi Zientzia Aplikatuen Unibertsitateen Aliantza sortu zen. Honekin atzerriko harremanak sendotzea lortu da, ikasketa eta ikerketari dagokionez. Hasiera batean Estatu Batuak eta Kanadako Unibertsitatearekin gauzatzen ziren ikasketa eta ikerketa txandatzeak. Aliantza honi esker, Alemaniako ikasleak ez dute ordaintzen Estatu Batuetako programetan parte hartzeagatik.

Eskola honek ikasketa kooperatiboak eskaintzen ditu, hau da klaseak eta praktikak konbinatzen dira eta ikasle soila izatetik ikasle eta langile izatera pasatzen da. Ikasketak 3 urteko iraupena dute eta epealdian jakintza teorikoak ez ezik, jakintza praktikoak ere lantzen dira. Gaur egun 2000 kurtso dual baino gehiago eskaintzen ditu 18 diziplinetan (Bankua, Zerbitzuen Kudeaketa, Merkataritza, Jabetza, Industria, Nazioarteko negozioen Administrazioa, Garraioa eta Logistika, Zerga Ordainketa eta Auditoria, Turismoa, Asegurua, Ingeniaritza eta Eraikuntza, Elektroteknia, Konputazioaren Zientzia, Diseinua eta Fabrikazioa, Instalazioaren Kudeaketa teknikoak) eta 650 enpresa parte hartzaile ditu. Hiru hilabeteko teoria klaseen ondoren, beste hiru hilabete enpresako praktikekin konbinatzen dira eta gehienez 34 ikasleko taldeak izaten dira, ikasleen jarraipena egokiago gauzatu dadin.

Ondoren agertzen diren taulek matrikulatutako ikasle kopuruen datuak adierazten dituzte. Datu hauek Berlingo Ekonomia eta Zuzenbideko Eskolako web orritik lortu dira eta 2015eko ekainean argitaratu ziren:

Taula 9: Berlingo Ekonomia eta Zuzenbideko Eskolako hainbat datu

DATU OROKORRAK	2184
Gizonezkoak	1121
Emakumeak	986
Atzerritarrak	77

EKONOMIA ARLOA	1808
Gizonezkoak	822
Emakumeak	916
Atzerritarrak	70

Enpresen Administrazioa	Guztira	Gizonezkoak	Emakumeak	Atzerritarrak
	1517	656	861	67
Bankua	243	115	128	8
Instalazioaren Kudeaketa	70	42	28	0
Administrazio Zerbitzuak	89	28	61	0

Heziketa duala: Aurre analisia esperientzia eta agente desberdinetan oinarrituz

Merkataritza	179	72	107	7
Ondasun Higiezinaren Industria	98	40	58	3
Industria	254	113	141	7
Nazioarteko Negozioen Administrazioa	88	27	61	7
Garraioa eta Logistika	142	77	65	23
Zerga Ordainketa eta Auditoria	81	31	50	5
Negozioen Turismoa	117	22	95	4
Asegurua	156	89	67	3

INGENIARITZA ARLOA	274
Gizonezkoak	213
Emakumeak	56
Atzerritarrak	5

Ingeniaritza	Guztira	Gizonezkoak	Emakumeak	Atzerritarrak
Industrialak	92	66	26	3
Elektronikoa	96	81	15	1
Diseinua eta Fabrikazioa	81	66	15	1

INFORMATIKA ARLOA	326
Gizonezkoak	252
Emakumeak	69
Atzerritarrak	5

Informatika	Guztira	Gizonezkoak	Emakumeak	Atzerritarrak
Informatika	100	86	14	2
Informatika ekonomikoa	221	166	55	3

Iturria: Norberak egin Berlingo Ekonomia eta Zuzenbideko Eskolako datuetan oinarrituta

Industria

Industria izeneko titulazio hau negozioen kudeaketa orokorrari buruzko jakintza emateaz arduratzen da, baina industriara orientatutako jarduerak eskaintzen ditu.

Titulazio honek sei seihileko iraupena du, 70 plaza eskaintzen ditu eta 210 kreditu lortu daitezke guztira. Gehienbat Administrazio kudeaketan zentratzen da, nahiz eta marketina, salerosketa, logistika eta erlazio publikoetan ere proiektatu. Industriari begira, jarduera ezberdin asko ematen direnez eta beraien artean antzekotasunak emanik ere desberdinak izan daitezkeenez, ikasleak praktikak gauzatzen dituzten enpresen funtzioetara egokitzen dira.

Bankua

Titulazio hau Finantza Instituzioen eta Finantza zerbitzuak eskaintzen dituzten enpresen beharrak asetzeko diseinatu dago. Eskolak hainbat harreman ditu bankuekin, sektore pribatu nahiz publikoekin eta baita Kooperazioekin ere. Beraz, titulazio hau egiten duten ikasleek banku, aurrezki kutxa eta bankuekin harreman estua duten enprekin lan egin dezakete. Industria izeneko titulazioaren ondoren, ikasle gehien matrikulatzen den titulazioa da eta graduatu ostean eskaintza interesgarriak jasotzeko probabilitate handia ematen delako da ikasle gehiago matrikulatzeko arrazoi bat.

Titulazio honek sei seihileko iraupena du, 90 plaza eskaintzen ditu eta 210 kreditu lortu daitezke guztira. Beste graduak bezala gai orokorrak (Administrazioa, Banka, Zientzia Ekonomikoak, Kontabilitatea, Zergen Kudeaketa etab.) lantzen dituzte ikasleek eta klaseak Alemanez eta Ingelesez jasotzeaz aparte, Frantsesaz, Errusieraz eta Gaztelaniaz jasotzeko aukera eskaintzen da.

Administrazio Zerbitzuak

Euro gunean gehien zabaldua dagoen zerbitzua da eta etorkizunari begira garrantzia handiago hartzen joango dela azpimarratzen du Berlingo Ekonomia eta Zuzenbideko Eskolak. Kurtso hau zerbitzuari orientatutako enpresen beharra ikasteko orientatua dago. Honetaz gainera, ikasleek kontrol eta ebaluazio sistemak diseinatzeko gaitasuna dute eta edozein arazo edo erronkei aurre egiteko prestatuak daude. Karrera honetan besteak beste Finantza, Kontabilitatea, Giza Baliabideak, Marketina eta Kalitatearen Kontrola lantzen dira. Nazioartekotzea indartzeko hainbat ikasgai ingelesez ematen dira eta atzerriko egonaldiak egiteko aukera eskaintzen da.

Titulazio honek sei seihileko iraupena du, 30 plaza eskaintzen ditu eta 210 kreditu lortu daitezke guztira. Titulazioarekin aurrera doazen heinean (5. edo 6. seihilekoan), enpresaren beharren arabera, ikasketak gehiago zentratzen dira. Alor ezberdinak aukeratzeko aukera dute, besteak beste Marketin Zerbitzuak eta Kalitatearen Kudeaketa, Finantzak eta Kontabilitatea eta Pertsonala eta Antolakuntza (hiru hauetatik bi hautatu behar dituzte) eta Nazioarteko Negozioak.

Unibertsitate tituluez gain, Master dualak ere eskaintzen ditu Berlingo Ekonomia eta Zuzenbideko Eskolak. Batek Proiektuen Prozesua eta Garapena du izena eta besteak Zuzendaritza Orokorra. Bi Masterrek 90 kreditu dituzte eta onarpen kopuruari dagokionez, lehenengoak 15-20 ikasle onartzen ditu eta bigarrenak 25.

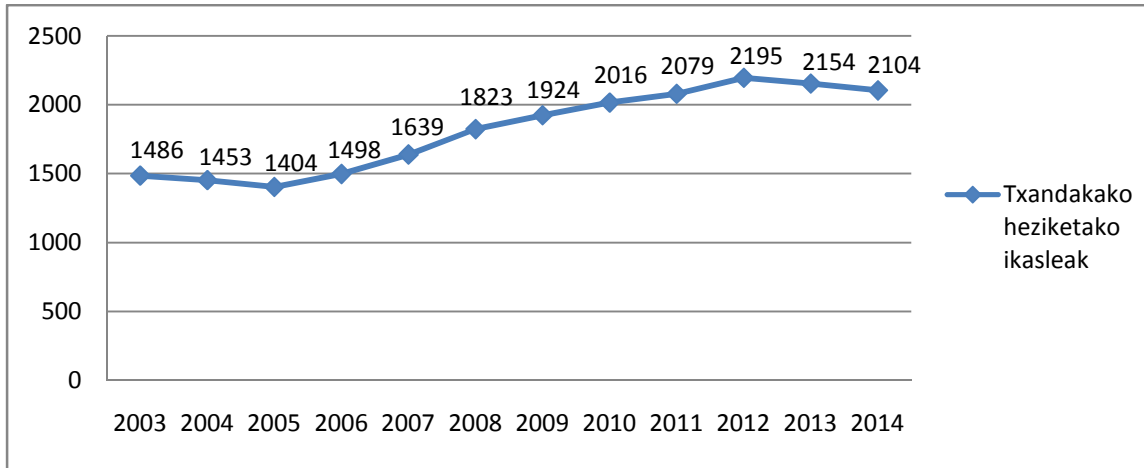
Proiektuen Prozesua eta Garapeneko Masterra gehienbat jadanik lanean ari diren pertsonei eskaintzen zaie, batez ere proiektuen prozesu eta garapeneko gunean arduradun izan nahi dutenentzat. Ikasketak lau sei hileko iraupena du eta lehenengo hiruetan sei materia (Antolakuntzaren Kudeaketa, Kudeaketa Operatiboa, Kontrol Ekonomikoa, Kontrol Legala, Hautazkoak eta Teoria eta Praktika) ezberdin eskaintzen dira eta laugarrena "maestria tesis"-era dedikatzen da. Zuzendaritza Orokorreko Masterra titulazioa eta gutxienez urte bateko lan esperientzia duten pertsonei eskaintzen da. Hemen administrazioari dagozkion gutxieneko jakintzak erakusten dira eta iraupena ere lau sei hilekoa da.

2015eko ekaineko hainbat datu:

- Pertsonala
 - 10.009 ikasle
 - 204 irakasle
 - 840 irakasle partzial eta irakasle bisitariak
 - 287 administrari
- Instituzioak
 - 5 Departamentu
 - 2 Institutu Zentral
 - 12 Ikerketa Institutu
- Programak
 - 24 Lizentziatura
 - 12 Master
 - MBA programak
 - Ikasketako 2 diploma
- Enpresak eta Nazioartea
 - 450 enpresa
 - 267 kanpo-ikasle 2014/2015 negualdian
 - 164 parte hartzaile Berlingo Nazioarteko Udako Eskolan (2015)
 - 650 bazkide baino gehiago enpresetan
 - Hainbat bazkide Gobernu Federalean eta udalerrietan

Lehendik aipatu bezala, 2016ko martxoaren 16an Frank Kalenberg Berlingo Ekonomia eta Zuzenbideko Eskolako irakaslea etorri zen Donostiako Enpresa Ikasketen Unibertsitate Eskolara heziketa dualaren inguruko informazioa ematera. Bertan hainbat datu eman zituen, esaterako ikasleen bilakaera 2003tik 2014 arte:

Grafikoa 13: Berlingo Ekonomia eta Zuzenbideko Eskolako ikasleen bilakaera

Iturria: Norberak egin Frank Kalenberg-ek aurkezpenean erabilitako informazioan oinarrituta

Irakasle honek adierazten zuen bezala, bilakaera nahiko positiboa izan du azken urteetan eta nahiz eta azken hiru urteetan jaitsiera eman, ez da ikasleen interes falta eman delako, geroz eta eskola gehiago daudelako heziketa duala eskaintzen dutenak baizik. Alemanian interes handia duen sistema da eta emaitza hobekoak izatea espero da gerora begira. Gainera komentatu zuen bezala, ikasleak lan hitzarmen finkoa dute eta gutxienezko soldata 500€-koa da. Ikasleak enpresako langileak bezala eskubide jakin batzuk dituzte, hauen artean gutxi gora behera 25 eguneko oporraldia.

Arrakasta handiko sistema dela dudarik ez dago, izan ere ikasleen %80 baino gehiago hiru urtera titulazioa amaitzea lortzen dute eta %85a praktikak egiten dituen enpresan geratzen da lanean.

SUEDIA

Högskolan Väst - University West

Trollhättan-ean dagoen University West, unibertsitate modernoa da eta hezkuntza lanarekin konbinatzeko aukera ematen du. Ikasketa modernoak eta erakargarriak eskaintzen ditu eta 12.000 ikasle eta 600 langile inguru ditu. Honek ikasketa programak, bigarren zikloko programak eta informatikako, ekonomiako, lidergoko,

osasuneko, sorospeneko, hizkuntzen ikasketako, komunikazio bideetako eta teknologiko hainbat kurtso eskaintzen ditu. University West-ek kalitate altuko sostengua eta orientazioa ematen die ikasleei, beraien helburu akademikoak lortzeko.

WIL (Work Integrated Learning) – Hezkuntza lanean integratua

Suediako unibertsitate honek diotenaren arabera, jakituria ez da soilik heziketan oinarritzen eta garrantzitsua da ikasleak alderdi ezberdinak ezagutzea, hala nola lan munduko egoera errealak. Hori dela eta WIL (Work Integrated Learning) izeneko programa jarri zuen martxan, unibertsitatea eta lan mundua erlazionatzeko. 2002az geroztik Suediako Gobernuak WIL edo txandakako sistema emateko izendatu du unibertsitate hau. Programa honek aukera asko eskaintzen dizkiete ikasleei eta beraien gaitasunak proban jartzen dituzte laneko egoera errealetan.

3. KANPO LANA

Lanaren atal honetan, teorian jasotako erreferentziak errealitatearekin alderatu nahi izan ditut, ikerketazko estrategia kualitatiboa eginez. Honetarako sistemarekin erlazioa duten agente desberdinekin jarri naiz kontaktuan eta gidoi bat prestatuz, agente hauen ikuspegia zein den jakin ahal izan dut. Pertsona ezberdinekin kontaktuan jartzea lortu dut, bide ezberdinak erabiliz. GRAL aurrera eramateko lagundu didaten pertsona hauen identitatea ezkutatzea erabaki nuen hasieratik eta hori dela medio, elkarrizketatuak izan diren pertsonen izenak ez ditut aipatu lanean.

Ikerketazko estrategia kualitatiboari hasiera, sistema honetan esperientzia duten eta zentro desberdinetakoak diren hiru irakasleekin kontaktua emanez ekin nion. Irakasleen erantzuna jaso bitartean Elgoibarko Makina Erreminta Institutuko Ingeniaritza Dualeko ikasle batekin kontaktatu nuen eta ikasleen ikuspuntua gehiago aztertu nahian, nire ikaskide izan den batekin. Sisteman esperientziarik ez duen eta Donostiako Ekonomia eta Enpresa Fakultateko nire irakaslea izandako batekin ere jarri nintzen kontaktuan. Azkenik sisteman esperientziarik ez duen inguruko enpresa txiki batekin kontaktatu nuen eta honela lanaren zati honi bukaera ematea lortu nuen.

Kanpo lana hasi aurretik, muga baten berri eman nahiko nuke. Elkarrizketatuak hautatzerako garaian, ezinezkoa suertatu zait esperientziaren inguruko bisio kritikoa duen pertsona aurkitzea, izan ere esperientzian parte hartu duten pertsonak sistema honen abantailan eta bertutean sinesten baitute. Hau dela eta, egindako ikerketan lortu ditudan emaitzak zuhurtziaz hartu behar izan ditut, sistemak izan ditzakeen edo dituen koskak bilatzeko arazoak izan baitituz.

Aurretik ezagutu nuen Alemaniako irakasle bati posta elektronikoa idatzi nion bere iritzia jakiteko eta EWA-Madrilgo irakasle batekin kontaktua lortzeko helburuarekin. Erantzuna ez zen berehalakoa izan, baina laguntza handia eskaini zidan eta laguntza gehiago emateko prest aurkeztu zen, 1. eranskineko irudian jasotako bere erantzunean ikusi daitekeen moduan. Laguntza eskaintzeaz aparte, EWA-Madrilgo kontaktuak eman zizkidan eta hango irakasleari aldeztu aurretik abisatzeko prest agertu zen. Irakaslearekin kontaktu zuzena ezin nuenez eman bat bateko elkarrizketa baten bidez, korreo elektronikoaren bidezko kontaktua eman nuen eta proposatu nizkion galderak testu baten bidez erantzun zizkidan. Irakasle honen erantzunaz gain, 1. eranskinean nire galderen erantzunak jasotzen dituen testua agertzen da. Baina ondorengoa litzateke irakasle honek erantzundakoaren laburpena:

Alemaniko irakasle honek 18 urte daramatza klaseak sistema dualean ematen eta bere esperientziaren arabera, ikuspegi oso positiboa du sistemarekiko. Ikasleak ongi kualifikatzen direla dio eta aukeraketaren ardura enpresarena denez, hoberenen artean aukeratzeko dutela. Bere iritziz, sistema tradizionalan baino ikasle irekiagoak eta kritikoagoak dira, enpresako errealitatearen berri dutelako. Ikasleak motibatuak daude, kobratzen dutelako eta teoria praktikan jartzeko aukera dutelako. Azken hau abantaila nagusi moduan azpimarratzen du irakasle honek, baina sistemak eskatzen duen ardura dela eta, ikasleek denbora gutxi dute heziketa kudeatzeko eta hori dela medio, garrantzitsua da ikasleak ikasketak aurrera eramateko gai izatea. Hasierako egunetan sistemara egokitzeko arazoak sumatu izan ditu, baina gerora erraztasun osoz moldatzen dira. Enpresa ez da soilik notetan erreparatzen, gaitasun pertsonalak ere kontuan hartzen ditu eta neurri guztietako enpresek parte hartzen dutenez, tamaina ez du arazotzat hartzen. Izatekotan ikasleak hartzeko gaitasuna izan daiteke arazoa, izan ere enpresa txikiek, ez dute handiek bezainbesteko gaitasunik pertsonalaren kontratazioari dagokionez. Azkenik, Espainiara ongi egokitu daitekeen sistema dela uste du, ziurrenik ikasleak ez direlako hain desberdinak.

Aurreko irakasleari esker, EWA-Madrilgo irakaslea bera jarri zen kontaktuan nirekin. Irakasle hau ere hasieratik laguntzeko prest aurkeztu zen. Estimatzeko modukoa iruditu zait, erantzun azkarra jaso bainuen eta honetaz aparte, Madrilerako joatea gonbidatu zidan sistema gertutik ezagutzeko. Asko eskertu nuen gonbidapena izan zen, baina nire egoera kontuan izanik, zaila zen bertara joatea eta horregatik idatziz bidali zizkidan erantzunak. Irakasle honen erantzunak 2. eranskinean jaso dira.

EWA-Madrilgo irakasleak ere klaseak ematen ditu sistema honetan, honek ere duen esperientziaren arabera, ikuspegi positiboa erakusten du, teoriari praktikak gehitzen zaizkiolako. Ikasleentzat alderdi positiboak eskaintzen dituen sistema da, formazioaz arduratzen den enpresaren jakintza espezifikoaren berri dutelako enpresan dagoen bitartean. Irakasleen eskutik jasotako teoria enpresan lan eginez aplikatzen da eta enpresek teorikoki prestatutako ikasleak jasotzen dituzte. Klaseak emateko moduan sistema tradizionalaren antzekoa bada ere, irakasleek enpresarekiko ardura dute eta ziurrenik hau da irakasleek egin beharreko esfortzu gehigarria. Irakasle honen arabera, sistema tradizionala eta sistema honetako ikasleak desberdinak dira, heziketa dualeko ikasleak hausnarketa analogikoak egiteko gaitasun handiagoa eta teoria praktikarekin aplikatzeko interes handiagoa dutela dio. Gainera selektibitatean lortzen duten nota 10etik 7,5 edo handiagoa da. Ikasleak sistemara ongi egokitzen direla dio eta ikasle bakoitzarentzat heziketa plan bat egiten da. Espainiako ETEek duten kultura kontuan hartuz, ez dela egokia dio, baina Alemaniko sistema izanik ongi egokitu dela hemengo kulturara.

Lanean aipatu bezala, Espainia mailan Elgoibarko Makina Erreminta Institutua (MEI) izan da Ingeniaritza Dualeko titulazioa eskaini duen lehena, EHUri atxikituriko ikastegia da eta Prozesu eta Produktuen Berrikuntza Ingeniaritzako Gradua izeneko titulazioa eskaintzen du. Niregandik gertuen dagoen esperientzia eta oso adierazgarria dela kontuan izanik, erakargarria iruditu zitzaidan gertuagotik aztertzea eta MEIko irakasle batekin kontaktuan jartzea erabaki nuen. GRAL bideratzen lagundu didan tutoreak, Alberto Díaz de Junguitu-k, irakasle baten izena eman zidan eta posta elektronikoaren bidez elkarrizketa egiteko prest ote zegoen galdetu nion. Elkarrizketa egiteko prest agertu zen eta Donostiako Ekonomia eta Enpresa Fakultatean elkartu ginen maiatzaren 27an goizeko 10etan. Elkarrizketak gutxi gora behera 45 minutu iraun zituen eta tutoreak gela txiki bat erreserbatu zigun, elkarrizketa erosoago egin ahal izateko. Elkarrizketa grabatzeko asmoa nuen eta elkarrizketatuaren adostasuna jakinik, grabaketa egin nuen. Elkarrizketan jasotako informazioa gordetzeko bakarrik egin nuen grabaketa eta lanean informazio guztia txertatzeko helburuarekin. Aipatu beharra dago, informazio baliagarria eskaini zidala eta laguntzeko prest aurkeztu zela hasieratik. Ondoren laburpen txiki bat agertzen bada ere, elkarrizketa osoa 3. eranskinean jaso dut.

Irakasle honek MEIn 18 urte daramatza, proiektu desberdinetan hartu du parte eta irakasle bezala irakasgai bat edo bi ematen ditu. Bere iritziz, sistema dualak, errealitatean barneratzen du ikaslea eta teoria aplikatzen da praktikaren bitartez. Ikasleek hainbat gaitasun lantzen dituzte eta hauen artean pertsonalak. Sistema dualaren bidez, 3 edo 3,5 urteko esperientzia lortzen du ikasleak, diru sarrera batekin, autonomia maila bat lortuz eta lan munduko profesional ezberdinak ezagutuz. Enpresaren kasuan integrazio prozesua murrizten dela dio, giza baliabideen planifikazioa errazten delako, enpresaren beharren arabera trebatzen delako ikaslea eta praktika garaian nola funtzionatzen duen ikusten delako. Abantaila asko baditu ere lan erritmo zorrotza eskatzen duela dio, ikasketak eta bizitza pertsonala gestionatzeko denbora gutxi duelako ikasleak. Bere iritziz, ikasleak hasieratik konstantea izan behar du eta ikasgaiak egunean eramatea garrantzitsua dela dio. Sistema tradizionalen irakasle bezala ez du esperientziarik, baina garbi uzten du sistema dualean tutoretzak pisu handia hartzen duela, inguru akademiko eta profesionala uztartzen direlako. Bere ustetan, ikasleen perfila ez da desberdina, selekzio prozesu bat egiten da gazteen ardura hartzen delako. Selekzio prozesuan batez ere gaitasun pertsonalak neurtzen dira, hauek ere oso garrantzitsuak baitira enpresentzat. Horregatik hasieratik jarrera eta ardura minimoak eskatzen zaizkie ikasleei. Teoria eta praktikaren arteko konbinaketa ematen bada ere, ikasleak ongi egokitzen dira eta ziurrenik irakasleek eta enpresek dutela arazoa dio. Irakasleek klaseak denbora murriztuz planifikatu behar dituzte eta enpresek berriz, ikaslea ez dagoen egunetan lana egin gabe geratzen bada, koordinatu egin behar dute. Lana egin

gabe geratzen bada ere, hasieratik eskolak muga jartzen du ikasle den egunak errespetatzeko, baina bere esperientziaren arabera, ez da inoiz arazo larririk egon, hasieratik baitaki enpresak ze baldintzetako pertsona hartu duen. MEIn teoriari eta praktikari garrantzia bera ematen diotenez, hasiera batean derrigorrezkoa zen klase teorikoetara joatean, baina EHUrak atxiki zenetik, bertako araudira egokitu behar izan zuten eta gaur egun asistentzia ez da derrigorrezkoa. Koordinazioari dagokionez, hainbat bilera egiten dira tutoreen artean eta lehena perfila eta helburuak definitzeko. Sei hilero tutoreak elkartzen dira eta praktikaren jarraipenak egiten dira, gainera hilero akta jasotzen da. Honetaz aparte, biltzea beharrezkoa den guztietan egiten dira bilerak, arrazoia edozein delarik. Euskal Herrian enpresa gehienak ETEak direnez, irakasle honek dioenaren arabera, ez da inongo arazorik egon tamainarengatik, izatekotan produktuarengatik. Harremana duten enpresa txikiak oso egokiak direla dio ikaslea barneratzeko, baina enpresa handien beharra dutela dio, ikasleak hartzeko gaitasuna askoz handiagoa dutelako. Hala ere adierazi zidanaren arabera, enpresa handi batzuk Beken bidez hartzen dituzte ikasleak eta hau ez du onartzen MEIk.

Nire ikaskide bati esker, Elgoibarko Makina Erreminta Institutuan Ingeniaritza Duala egiten ari den ikasle batekin kontaktuan jarri nintzen eta horrela heziketa mota honetan esperientzia duen ikasle baten iritzia jakin ahal izan dut. Aipagarria iruditu zait, hasieratik elkarrizketa egiteko prest egon zela esatea, baina azterketa garaian zegoela kontuan hartuta, korreo bidezko kontaktua eman zen. Bere egoera eta berarentzat erosoena modu horretan egitea zela kontuan izanik, korreo bidez bidali nizkion galderak eta erantzun azkarra izan nuen. 4. eranskinean jaso dut ikasleari bidalitako galderak eta bere erantzunak.

Orokorrean esperientzia aberasgarria izaten ari dela dio MEIko ikasleak, enpresak egunerokotasunean dituen oinarritzko funtzioak zein diren jakiteko balio duelako eta titulazio guztiek ez dutelako hau eskaintzen. Ikasle nahiz profesional moduan trebatzen ari dela nabaritu du urtetik urtera, baina esperientzia gogorra eta zorrotza dela dio, gustuko gauzak nahi dituen bezala egiteko zailtasunak izan dituelako. Hala eta guztiz ere ikuspegi negatibo horri buelta ematea lortu du, etorkizunari begira inbertsio bikaina dela uste duelako. Enpresak, trebatzen ari den profesional moduan tratatzen du eta bereizketa egiten du praktiken eta teoria egunen artean, langile ez den egunetan tartea errespetatuz. Hau asko eskertzen duen gauza da, izan ere ikaskide batzuen kasuan ez da horrela eta zailagoa suertatzen zaie praktika eta teoriaren konbinaketara egokitzea. Ikasle honen kasuan praktika eta teoriaren konbinaketa positiboa da, egunerokotasunetik irteten delako eta bere kasuan zentro desberdinetan ibiltzen delako.

Heziketa Dualean esperientzia duen ikasle baten iritzia jakin ondoren, esperientziarik ez duen ikaslearen iritzia jakin nahi nuen eta horregatik nire ikaskide batekin jarri nintzen kontaktuan. Heziketa mota honen inguruan informazio handirik ez zuenez, lehenik eta behin orain arte jaso dudan informazioaren berri eman nion, besteak beste, heziketaren ezaugarriak eta Espainia eta European dauden adibide batzuk aipatuz. Berarekin elkartzeko aukera nuenez, elkarrizketa bat prestatu ondoren, maiatzaren 31n elkartu ginen lokal batean eta elkarrizketak gutxi gora behera 30 minutu iraun zituen. Elkarrizketa honetan ere grabagailua erabili nuen eta bestean bezala, lanean informazio zehatzagoa jasotzeko helburuarekin. Ondoren laburpen txiki bat jaso bada ere, elkarrizketa osoa 5. eranskinean jaso dut.

Nire ikaskidearen arabera, oraindik behar bezala zabaldu ez den kontzeptua da, baina geroz eta ezagunagoa da. Informazio handirik ez badu ere, elkarrizketa aurretik entzundako kontzeptua da. Hainbat abantaila azpimarratzen ditu, batez ere teoria praktikan jartzeko aukera, sarrera ekonomikoa eta esperientzia lortzea, enpresaren eguneroko ekintzen berri jakitea eta eredu tradizionalan gutxiago garatzen diren gaitasunak lantzea. Hala ere, esfortzu handia suposatzen duela iruditzen zaio eta honek bizitza pertsonaleko hainbat gauzei uko egin behar izatea ekar dezakeela. Sistema hau ezartzearen helburu nagusia, gazteak lan munduan sartzea erraztea dela uste du, baina Europa mailan pisu handia eta emaitza positiboak izaten dituela kontuan izanik, hau ere motibagarria izan daitekeela uste du. 3 edo 3,5 urteko esperientzia lortzen denez praktiken bidez, hau estimagarria da enpresentzat eta sistema duala egiten duen ikasleak aukera gehiago izan dezakeela iruditzen zaio. Hala eta guztiz ere, ez da ausartzen ikaslea sistema dualean hobekiago trebatzen dela esatea. Sistema honetan ikasteko aukera izango balu, ez lukeela hasieratik baztertuko adierazi dit, esfortzu handia suposatzen badu ere inbertsioa dela etorkizunari begira.

Heziketa dualean oraindik esperientziarik ez duen irakasle baten iritzia jakin nahian, Donostiako Ekonomia eta Enpresa Fakultateko irakasle batekin kontaktatu nuen. Aipatu beharra dago, lehendik ezagutzen nuela eta bere klaseak jasotzeko aukera izan nuela. Posta elektronikoko bat bidali nion eta berari elkarrizketa egiteko eskakizuna egin nion, nahiz eta aurretik nire tutoreak komentatu. Hasieratik adostasun osoz erantzun zidan eta ekainaren 14ean geratu ginen eguerdiko 13:00tan bere bulegoan. Elkarrizketak gutxi gora behera 25 minutu iraun zituen eta bertan jasotako informazioa oso baliagarria suertatu zait lanerako. Nahiz eta ondoren hitz egindakoaren inguruko laburpena jaso, 6.eranskinean jaso da elkarrizketa osoa.

Gaur egun merkatuak eta gizarteak eskatzen duenari erantzun egoki bat emateko aukera ezin hobea dela dio Donostiako Ekonomia eta Enpresa Fakultateko irakasle honek. Heziketa duala osotasunean ezartzea ezinezkoa dela dio, hau sostengatuko

duen estaldura juridikorik ez dagoelako, baina abiapuntu bezala talde bat osatuz eman ahal zaiola hasiera. Heziketa duala langabezia tasarekin erlazionatu izan da, baina irakasle honek dioenaren arabera ez da hala, langabezia tasa txikia den herrialdeetan oso hedatua den sistema delako eta hedatzen doalako. Alderdi guztiak ongi kontrolatuz eta unibertsitatearen aldetik malgutasunez jokatuz, gauza ona izan daitekeela dio, beti ere irakasle egokiak hautatuz eta kritikak jasotzeko prest egonez. Alde positiboak besterik ez dituela ikusten komentatu zuen, sisteman parte hartzea erabakitzen duten enpresak, beraien beharren arabera jendea prestatzeko aukera dutelako eta enpresari askok kualifikazio maila baxuaren inguruan duten kexa murriztuko delako. Hala ere, kudeaketak lan handia suposatzen duela dio eta administrazioaren aldetik pizgarriak beharko liratekeela, batez ere enpresentzat, sisteman parte hartzea motibatuz. Hartu beharreko esfortzuek suposatuko dituen onurak aztertzea dela kontuan hartu beharrekoa dio. Enpresan dagoen bitartean ikasleak ardurak hartuz lan egiten du eta hau balagarria da enpresa guztietarako. Enpresetako arazoei aurre bertan egingo zaie eta urrats hau aurreratzea ezin hobea dela dio, izan ere heziketan sinesten bada, giza baliabideak egundoko balioa izango duelako. Ikasleak errealitatearekin ezagutza sakonagoa izango duela baieztatzeaz aparte, urte eta erdiko esperientzia izanik, baloragarria den gauza dela. Azkenik, enpresaren tamainak edo dimentsioak ez duela sistema baldintzatzen dio, enpresak berak duen dinamika duelako garrantzia.

Irakasleen eta ikasleen iritzia jasota, inguruko enpresa txiki batekin jarri nintzen kontaktuan. Enpresa honen jabearekin zeharkako erlazioa dut eta gainera ez da lehen aldia lan bat egiteko laguntza eskatzen diodana. Aurreko lanean laguntza eman zidanez eta gerora zerbaiten beharra banuen berarekin kontaktuan jartzeko aukera eman zidanez, aukera bikaina izan nuen. Telefonoz jarri nintzen kontaktuan berarekin elkarrizketa baino bi egun lehenago eta hasieratik elkarrizketa egiteko prest aurkeztu zen. Elkarrizketa ekainaren 10ean, arratsaldeko lauretan, Hernanin kokatua dagoen enpresan bertan egin zen. Gaiaren inguruan informazio handirik ez bazuen ere, orain arte aztertutako ezaugarri eta esperientzien berri eman nion elkarrizketa aurretik. Enpresako egonaldiak gutxi gora behera 45 minutu iraun zituen. Kasu honetan ere grabazioa egin zen, bertan emandako informazio guztia lanean jasotzeko helburuarekin. Galderak eta erantzunak 7. eranskinean jaso badira ere, ondorengo hau da laburpena:

Orokorrean ikasketa bereziko langileak bilatzen ez badituzte ere, ezaugarri jakin batzuk izan behar dituztela langileak dio enpresariak. Enpresa txikia izanik, langileak ahoz ahozko sistemaren bidez hautatu izan dituztela komentatu zidan, baina krisiaren eragin handia dela eta, ez dutela langile berririk kontratatu aspaldian. Urte sasoi batean lan

gehiago izaten dute eta langile berrien beharra dutenean, lehendik lanean aritutakoak hartzen dituzte, jadanik beraien lan erritmoa ezagutzen dutelako. Heziketa dualeko ikaslea kontratatzeke aukera izango balute, prest egongo liriteke hartzeko, bai ikaslearentzat eta baita enpresarentzat ere onuragarria izan daitekeelako. Enpresak ikaslea trebatzeaz gain bere lan egiteko modua ikusten du eta gerora begira hautagai bihurtzen da. Alderdi positiboak baldin baditu ere, ikaslea osotasunean eskuragarri ez dagoenez, lana egin gabe geratzen bada, arazoak eman daitezke, eskaeraren puntualtasuna oso garrantzitsua delako. Beraz hori konpontzeko enpresak soluzio ezberdinak aztertu beharko ditu. ETE ezaugarri hauetako ikasleak bere gain hartzeko gai direla uste du, tamaina ez delako arazoa. Enpresa txikia izanagatik, ikaslea trebatzeko baliabideak baldin baditu enpresak, ez duela zertan tamainagatik baztertua izan beharrik dio. Agian arazoa kontratazio gaitasunean dagoela dio, enpresa txikien ez dutelako handiek bezainbesteko kontratazio gaitasunik.

4. KONKLUSIOAK

Lanari amaiera emateko asmoz, orain arte aztertutakoarekin konklusio batzuk ateratzea lortu dut eta hauek sintesi moduan ulertu behar dira. Esan beharra dago, orokorrean teoriak esaten duena errealitatearekin egokitzen dela eta hau agente desberdinak elkarriketatuz konprobatu dut. Nahiz eta sisteman parte hartzen duten agente guztiak ez aztertu eta aztertutakoak gutxi batzuk izan, konklusio hauek ateratzea lortu dut:

Nahiz eta herrialde batzuk gehiago nabarmendu, orokorrean geroz eta ezagunagoa den sistema da heziketa duala. Teoria eta praktikak konbinatzen dituen heziketa sistema da eta eskolaren eta enpresen arteko elkarrekintza sustatzen du. Ikasleak teoria praktikan jartzeko aukera dute eta honela bien arteko kontraesanak gainditzeaz gain, enpresaren egunerokotasunean eman daitezkeen egoera eta arazo ezberdinak aurrera eramaten irakasten die.

Hasiera batean lana bultzatzeko, ikasketetan porrot egin duten ikasleak ikastera motibatuz eta gazteria lan munduan sartzeko erabili den estrategia izan bada ere, badirudi ez dela ideia honetara bakarrik mugatzen. Heziketa duala asko garatua dagoen herrialdeetan, esate baterako Alemanian, langabezia tasa oso txikia da eta aldiz Espainian, heziketa duala oraindik garatu gabeko zerbait delarik, langabezia tasa izugarria da. Honek ez du esan nahi heziketa dualak langabezia tasa murriztea dakarrenik, gainera Donostiako Ekonomia eta Enpresa Fakultateko irakasleak komentatu zidan bezala, sistema oso hedatua dagoen herrialdeetan desaktibatuko lukete eta hori ez da gertatu. Herrialde batzuetan urte asko daramate sistema hau garatzen eta ez hain zuzen ere langabezia murrizteko, emaitza positibo asko lortu direlako eta unibertsitateak heziketa mota arrakastatsu hau eskainiz, irudia gaurkotzeko aukera dutelako. Heziketa sistema berri bat eskainiz, maiatzaren 25ean ospatutako Mintegian Ixaka Egurbide MEIko zuzendariak komentatu bezala, unibertsitateak errutinatik ateratzen dira.

Pedagogiari dagokionez, hiru heziketa dual desberdin bereizten dira eta teoria eta praktikaren arteko erlazioa da bereizgarri egiten dutenak bata bestearekiko. Europa mailan Frantzia eta Alemania dira sistema honetan gehien nabarmentzen direnak eta eredu desberdinak erabiltzen dira bietan. Alemaniari dagokionez, enpresek dute lidergoa eta Frantziari dagokionez berriz, eredu akademikoagoa da. MEIko irakasleak komentatu zidanaren arabera, bi ereduak dira oso onak, baina beraien kasuan eredu frantsesa izan da hurbilena zutena eta hobekien egokitzen zena beraien ezaugarrietara. Azken eredu honek enpresan bizitako esperientziari eta heziketa zentroak emandako teoriari ematen dio garrantzia, biek maila berdinean kokatzen dira eta ez Alemanian bezala praktikak heziketa teorikoaren gainetik.

Lanaren bigarren zatian aipatu bezala, heziketa dualean lau agentek hartzen dute parte:

1) Eskola

Asteko egun batzuk enpresan eta beste batzuk eskolan direla kontuan hartuz, ikasketa plana asko murrizten da eta honek esfortzu berezi bat dakar. Ikasketa plana ongi kudeatu beharra dago, enpresaren beharrak ahalik eta hobekien estaltzeko eta ikaslea teorikoki behar bezala prestatzeko. Donostiako Ekonomia eta Enpresa Fakultateko irakaslearen iritziz, garrantzitsua da heziketa dualean parte hartuko duten irakasleak ongi hautatzea, bere iritziz edozein irakaslek ez luke balioko, kritikak onartzen dituen eta ikuspegi irekikoa izan behar du.

Irakasle onak hautatzeaz gain, enpresen beharrak zein diren jakitea beharrezkoa den aspektua da, modu honetan ikaslea teorikoki egokiago prestatuko da eta enpresak dituen beharrak guztiz estaltzeko aukera handia dago.

2) Ikaslea

Aipatu beharra dago, ikasleen aldetik esfortzu handia suposatzen duela eta hasieratik ikasketak seriotasunez eta arduraz hartzea eskatzen duela. Hala eta guztiz ere, MEIko ikasleak adierazi zuenaren arabera, etorkizunari begira inbertsio ezin hobea da zalantzarik gabe, titulazioa lan esperientzia garrantzitsu batekin amaitzen dutelako eta errealitatearen ezagutza gehiago dutelako. Teoria praktikan jartzeaz gain, enpresan ematen diren alderdi desberdinen berri jakiten dute, egoera eta arazoei aurre eginez eta ordainsari bat jasotzen dute, izan ere ikasleak lan hitzarmen bati loturik egiten dute lan enpresan. Asteko egun batzuk enpresan eta beste batzuk eskolan izanik, heziketa dualean esperientzia duten ikasle eta irakasleek komentatu zidatenean oinarrituz, ikasleak ongi egokitzen direla sistemara argi geratu zitzaidan. Gainera eramangarria egiten zaie ikasleei, egunerokotasunetik irteten direlako eta elkarrizketatua izan den ikaslearen kasuan, enpresaren zentro desberdinak bisitatzen ditu.

Enpresa eta ikaslearen adostasuna emanik ikasketak amaitu ondoren, enpresan bertan geratzeko aukera oso handia da eta MEIko irakasleak komentatu zidanaren arabera, krisi garai aurretik %90 zen bertan geratzeko aukera. Krisi garaian jaitsi bazen ere, %70tik gorako probabilitatea dago ikasketa ondoren praktikak egindako enpresan geratzeko aukera. Donostiako Ekonomia eta Enpresa Fakultateko irakasleak, ikasketaren ondoren enpresan bertan geratzeko probabilitatea oso altua izango dela uste du. Beraz hau ere motibagarria den alderdia da ikasleentzat, orokorrean ikasle guztien kezka delako ikasketa ondorengo egoera.

3) Enpresa

Sisteman parte hartzea erabakitzen duten enpresak hasieratik sinetsi behar dute honek eskaintzen dien onurengan. Ikasle bat beraien beharretara egokitzeko aukera izateaz gain, etorkizunari begira profesional kualifikatuak edukitzeko aukera ematen die eta honek giza baliabideen kudeaketa erraztea dakar. Enpresa askori asko kostatzen zaie pertsona egokia hautatzea eta kualifikazio falta dagoela gaineratzen dute batzuk. Heziketa dualean parte hartuz, giza baliabidearen kudeaketak suposatzen dituen arazoak ekidin daitezke, enpresak eskatzen duen perfilera egokitzen den pertsona dutelako.

Enpresaren tamainari dagokionez, Gipuzkoa mailan esaterako, txikiak eta ertainak dira gehiengoa osatzen dutenak eta tamainaren inguruan ezadostasunak daudela ikusi dut lana egiten ari nintzen bitartean. Ana Cruz eta EWA-Madrilgo irakasleak diotenaren arabera, ETE ez dira egokiak heziketa dualak suposatzen duen ardura bere gain hartzeko, agian baliabide nahikorik ez dutelako. Aldiz beste askok, hala nola MEIko, Donostiako Ekonomia eta Enpresa Fakultateko eta Berlingo Ekonomia eta Zuzenbidea Eskolako irakasleak eta enpresa txiki bateko enpresariak diotenaren arabera, ETE gai izan daitezke heziketa dualean parte hartzeko. Enpresaren tamaina ez da arazoa, dinamika eta produktu egokiak baldin baditu, enpresa egokia izan daiteke ikasle bat hartu eta heziketa dualean parte hartzeko. Agian arazoa kontratazio mailan dago, enpresa txikiak ez dute handiak bezain besteko kontratazio ahalmenik, baina MEIko irakasleak adierazi zidanaren arabera, askotan enpresa txikiak egokiagoak dira, hitzarmena adosteko eragozpen gutxiago jartzen dutelako.

Kontuan hartzeko beste gauza bat aipatzea garrantzitsua iruditzen zait, ikaslea ez da asteko egun guztietan enpresan egoten, hau da egun batzuk teoriari eskaintzen dizkiote eskoletara joanez. Honek arazoak ekar diezazkioke enpresari, ikaslea ez dagoen egunetan lana antolatu behar duelako. Ikasleak egin beharreko lana egin gabe geratzen bada, enpresaren aldetik soluzio bat ematea ezin bestekoa da, enpresa txikiko enpresariak esan zidanean oinarrituz, epeak betetzea ezin bestekoa delako. Hala ere, ez da arazo gehiegi ematen duen alderdia, ongi antolatuz gero arazo hau ekidin daiteke.

4) Administrazioa

Nahiz eta Administrazioari elkarrizketa egiteko aukerarik ez izan, konklusio bat lortzeko aukera izan dut. ETE sistema barneratzeko arazoak ekiditeko eta parte hartzea motibatzen pizgarrien beharra dutela komentatzen zuten Ana Cruz eta Donostiako Ekonomia eta Enpresa Fakultateko irakasleak. Aipatu beharra dago unibertsitateko titulazio duala estaliko duen estaldura juridikorik ez dagoela eta honek hasieratik goi mailako heziketa duala osotasunean jartzea asko zailtzen duela eta Donostiako

Ekonomia eta Enpresa Fakultatearen kasuan gaur egun oraindik ezinezkoa den gauza da. Aipatu den Fakultateko irakasleak adierazi zidanaren arabera, administrazioak ez du sisteman parte hartuko, pertsonalaren selekzioa oposaketan bidez gauzatzen dutelako, baina sistema baliagarria suertatu daitekeela beraientzat.

Bukatzeko iritzi pertsonala eman nahiko nuke lan honen inguruan. Hasiera batean erronka dezentea iruditu bazitzaidan ere, oso gustura egin dut lana eta pertsonalki oso baliagarria izan zait, batez ere eskakizun jakineko lan bat egiteko gai izan naizela uste dudalako. Lan handia suposatu badit ere, nire buruarenganako konfiantza eta segurtasuna areagotzen lagundu dit. Gaia landu aurretik, ez nuen informazio handirik heziketa dualari dagokionez eta oso gai interesgarria dela iruditu zait eta martxan jarri beharreko heziketa sistema dela uste dut, abantaila mordoa eskaintzen dituelako.

5. BIBLIOGRAFIA

Web orriak

Estudiar y trabajar: formación en alternancia (2012):

<http://www.educaweb.com/noticia/2012/03/26/estudiar-trabajar-formacion-alternancia-5398/>

Pedagogía de la alternancia y sistema dual (2016):

<http://www.educaweb.com/noticia/2016/01/12/pedagogia-alternancia-sistema-dual-9200/>

Encuesta de Población Activa:

<http://www.datosmacro.com/paro-epa/espana>

<http://www.datosmacro.com/paro-epa/espana-comunidades-autonomas/pais-vasco>

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte: El Ministerio de Educación, Cultura y Deporte anuncia que los matriculados en Formación Profesional Dual superan este curso los 20.000:

<http://www.mecd.gob.es/prensa-mecd/actualidad/2015/10/20151001-fpdual.html>

Hezkuntza, Hizkuntza Politika eta Kultura Saila: Ikas-ekinezko Erregimeneko Lanbide-Heziketa Duala:

http://www.hezkuntza.ejgv.euskadi.eus/r43-2638/eu/contenidos/informacion/hezibi/eu_def/index.shtml

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte: Proyectos de FP Dual en España:

<http://www.todofp.es/todofp/sobre-fp/informacion-general/formacion-profesional-dual/proyectos-fp-dual-espana.html>

Makina Erraminta Institutua:

<http://www.imh.eus/>

Facultad Ingeniería en alternancia:

https://www.gradomania.com/facultad-ingenieria-en-alternancia-escuela-de-ingenieria-en-alternancia-4267_q04.html

Universitat de Lleida:

<http://www.educacioprimaria.udl.cat/es/pla-formatiu/alternanca.html>

EWA-Madrid:

<http://www.ewa-madrid.com/?lang=es>

Université de Toulon:

<http://www.univ-tln.fr/-Alternance-.html>

Duale Hochschule Baden-Württemberg:

<http://www.dhbw.de/startseite.html>

Berlin School of Economics and Law:

<http://www.hwr-berlin.de/en/>

University West:

<http://www.hv.se/en/about-university-west/work-integrated-learning>

Dokumentuak

Encuesta CONFEBASK 2016

Gomendio, 2015: La formación profesional en España

IMH, 2012: Determinación y estimación de variables clave para la formación en alternancia para el empleo

Educar 2015, vol. 51/2 239-258

Educar 2015, vol. 51/2 277-297

Frank Kalenberg, 2016 (Mintegiko aurkezpena)

6. ERANSKINAK

6.1. 1. eranskina – Alemaniako irakaslea

AW: Alumna de EHU/UPV

Responder | v

Respondiste

Hola Olatz,
muchas gracias por tu correo electrónico. Lo siento por el retraso en la contestación pero actualmente llevo muchas cosas entre las manos. Con respecto al profesor de contacto en Madrid, solo puedo darte los datos de contacto del de la EWA. Todos los profesores vienen de fuera pero el es la persona indicada para todas tus preguntas. Lleva ya muchos años en este modelo de estudios duales. Si quieres puedo avisarle de antemano que vas a ponerte en contacto con el.

UAH - EWA - DHBW
Avda. de Burgos, 12, Edificio Parroquia izq.
E-28036 Madrid
Tel.: +34 91 383 04 41
Mail: info@ewa-madrid.com
www.ewa-madrid.com

Te deseo mucho éxito y si tienes más preguntas o necesitas más informaciones que no dudes en ponerte en contacto conmigo
Saludos

Ya llevo 18 años impartiendo clases en este modelo de estudio y mis experiencias personales son casi exclusivamente positivas. Los alumnos son en general muy bien cualificados (formados) porque son elegidos por las empresas y estas pueden elegir entre los mejores. Los alumnos están muy motivados por un lado porque ya son pagados y por otro lado pueden aplicar los conocimientos requeridos en sus respectivas empresas al regresar a la empresa después de la fase teórica.

Es quizás la ventaja principal de este tipo de estudios, el estrecho engranaje entre la teoría y la práctica. Como docente puedes impartir las clases de una forma más participativa que en otros modelos de estudio como los tradicionales. Los inconvenientes del punto de vista docente es el poco tiempo (10 semanas de clase, 2 semanas de exámenes) que te quedan para enseñar el contenido de las asignaturas. Todo de una forma muy comprimida que supone además un gran estrés para los alumnos. Son retos para los dos.

Y eso quiere decir también que los alumnos tienen que ser capaces de realizar este tipo de estudios en tan poco tiempo. Requiere más disciplina que en otros estudios al menos desde mi punto de vista. Es por eso que las empresas como “instituciones de selección” se enfocan no solo en buenas notas del bachillerato de los alumnos sino

también en habilidades personales que son importantes para el estudio. Generalizando quizás se pueda decir que los alumnos en este modelo de estudio son más “abiertos” y más críticos porque ya conocen un poco la “realidad” en las empresas y ya pueden verificar el contenido de las asignaturas al aplicarlas en las empresas. Lo que se nota es que al principio hay ciertos problemas de adaptación después de las fases de práctica y teoría (cada una tiene una duración de tres meses) pero solo al principio. Es cuestión de pocos días.

Desde mi punto de vista el programa no es tan diferente con respecto a los contenidos, es más bien el poco tiempo que te queda para estudiarlo todo lo que complica para los alumnos las cosas.

Con respecto a la coordinación hay reuniones de distintos niveles entre docentes pero también con la participación y asistencia de las empresas a fin de coordinar todos los aspectos de la colaboración. Es general funciona bastante bien, con pequeñas excepciones, claro está.

En nuestros programas hay empresas de todos los tamaños. Hay las grandes pero también los pymes. Hay pequeños detalles que son diferentes pero en general el Sistema puede funcionar independientemente del tamaño de las empresas. Claro, para las más pequeñas con ya pocos empleados a veces es difícil prescindir de los alumnos durante la fase teórica pero en general es una cuestión de organización.

En Alemania este tipo de estudio ya forma parte fija desde hace muchos años de la formación universitaria y creo que es posible adaptarlo bajo las condiciones particulares también en España. No creo que los alumnos sean tan diferentes.

6.2. 2. eranskina – EWA-Madrilgo irakaslea

Antes de contestarle sus preguntas me gustaría hacer hincapié en la diferencia de los estudios en alternancia o las FP de grado medio o superior en España con los modelos parecidos en Alemania.

En Alemania las empresas eligen los futuros alumnos y estudiantes antes de empezar los estudios. Si los alumnos no tienen una empresa formadora no pueden empezar con los estudios. Las fases prácticas realizan los estudiantes siempre en la misma empresa formadora. El resultado de esta formación es, que un 86 % de los examinados se quedan en las empresas formadora para un tiempo medio de 10 años, disponen de una alta motivación, baja cuota de enfermedad y alta productividad.

Esto es la rentabilidad en la formación en Alemania.

Ahora le contesto las preguntas individuales:

Me gustaría empezar por preguntarle por su experiencia con respecto a los estudios en alternancia. ¿Ha impartido o está impartiendo clases en este sistema? ¿Cuál es su experiencia?

Estoy impartiendo clases en el sistema dual y mi experiencia es muy positiva, porque se puede añadir a la teoría ejemplos prácticos de las empresas.

¿Cuáles son las principales ventajas que ofrece para la formación del alumno? ¿Y los inconvenientes?

Las ventajas vemos principalmente en el conocimiento específico de la empresa formadora y la experiencia interdepartamental de la empresa.

Inconvenientes veo muy pocas, quizá a veces los estudiantes carecen de conocimientos profundos en investigación.

¿Qué puede aportar al alumnado/profesorado/empresas?

Al alumno aportamos la teoría con conocimientos específicos de su empresa. Los profesores pasan las materias con una aplicación de la misma al trabajo en las empresas y las empresas reciben alumnos teóricamente preparados con conocimientos específicos de la propia empresa.

Respecto a lo que es el sistema docente tradicional, requiere más esfuerzo de parte del alumno ¿también por el profesorado requiere algún reto?

En nuestro caso el esfuerzo es mayor para los profesores, porque ellos tienen que preparar las materias junto con un pronóstico de estas en las empresas.

Las condiciones para dar clases son de una parte las mismas como en las universidades tradicionales y por otra parte haber trabajado en puestos de responsabilidad en empresas. Así los profesores representan por su experiencia los estudios duales.

En este tipo de sistema educativo el perfil del alumnado es diferente de entrada ¿Observa un efecto de selección importante a la hora de captar alumnos? ¿Se captan alumnos de partida responsable?

El alumnado es diferente a los tradicionales. Tienen una gran capacidad de reflexiones analíticas y buenas notas en selectividad (7,5 sobre 10 y mejor).

También tiene gran interés en la aplicación de la teoría en la práctica.

¿Se observan problemas de adaptación por la combinación de días lectivos y días de prácticas?

No hay ningún problema para los alumnos en la adaptación del sistema dual. Al contrario la participación en clase es más alta debido a su motivación por la formación en las empresas.

No hay problema de adaptación, menos en nuestro sistema de 3 meses teoría y 3 meses de práctica.

He observado que la titulación se imparte en tres años (seis semestres), es decir, no sigue el plan de estudios habitual, que por ejemplo en mi caso han sido dos cuatrimestres en tres cursos y un cuatrimestre más el TRG en el último. El alumno en lo que es la parte lectiva, ¿tiene problemas especiales porque no sigue un programa normal?

Los alumnos reciben el título del Bachelor con 210 ECTS de la Duale Hochschule Baden-Württemberg (DHBW) después de 3 años. Este título ha sido reacreditado según el convenio de Bolonia. En España y otros 2 países de la UE se otorgan el título del Grado después de 4 años. A partir de 2017 cambiarán también a 3 años. Lo importante para nuestros alumnos y sus empresas es el reconocimiento laboral en las empresas.

¿Cómo se coordinan con los tutores de las empresas? ¿Y con el resto de docentes?

Nosotros colaboramos con los tutores de las empresas y elaboramos para cada estudiante un plan de formación. Los docentes no entran en esta coordinación.

Según su opinión, ¿piensa que la cultura existente en los PYMEs es apropiada para acoger a los alumnos?

La cultura actual en las PYMEs no es apropiada. Es un problema de la cultura en España, y esta puede cambiarse solo por sí misma.

Pienso que se trata de una adaptación de términos de estudios de Alemania, ¿esto se ha adaptado bien a la universidad? ¿Y al perfil del estudiante español?

Si, es una adaptación de estudios de Alemania; la universidad y los estudiantes se adaptan sin problemas.

6.3. 3. eranskina – MEIko irakaslea

Heziketa Dualarekin duzun esperientziaren inguruan galdetuz hasi nahiko nuke elkarrizketa. Klaseak sistema honetan eman izan dituzu edo ematen ari zara? Zein da zure esperientzia?

Elgoibarko Makina Erreminta institutuak 20 urte daramatza heziketa duala eskaintzen unibertsitate mailan eta lanbide heziketari dagokionez, krisi aurretik 2 urtez egon ginen zikloak sistema dualean ematen eta orain dela 4 urte berriz hasi ginen. Sistema honekin 18 urteko esperientzia dut. MEI eta unibertsitatearen arteko atxikipenean eta gradu berriaren diseinuan ere ardura izan nuen. Gainera Eredu Frantses batetik gatzoz eta hemengo eredurako eta gradu berrira egokitzeko diseinuan parte hartu nuen.

Irakasle bezala irakasgai gutxi ematen ditut bat edo bi. Aurten bat ematen dut eta aurreko urtean ordezkapen bat egitea tokatu zitzaidanez, bi eman nituen.

Zein dira sistema honek eskaintzen dituen abantaila nagusienak, ikasleen heziketari dagokionez? Zein dira abantaila nagusienak enpresari dagokionez? Eta desabantailak?

Alde batetik, Bolonia garaian gaitasunak garatzea zen helburua eta unibertsitate askotan irakaskuntza edo pedagogia aktiboari dagokionez, proiektuetan, arazo edo kasuetan oinarritutako hezkuntzaz ari gara hitz egiten. Nolabait esanda errealitatea simulatzen da, benetan ezagutzaz gain gaitasunak garatzeko. Eredu dual honek azkenean errealitatean sartzen zaitu eta derrigortua zaude ezagutzak martxan jartzea edo aplikatzea eta inguru errealean jartzen zaitu teoria eta praktika ezagutza testuinguru batean, denbora jakin batean eta lantaldean aplikatzeko. Irakaskuntza honek benetan gaitasunak garatzeko aukera ematen dizu.

Bestalde zeharkako gaitasunak garatzeko aukera ere ematen dizu, lantalde batean lanean ari zara, proiektuak zuzentzen edo bertan parte hartzen, komunikatzen, eskari bati denboran erantzuten, arazo errealei aurre egiten, atzerrira joaten bazara hizkuntza desberdin batean hitz egiten edo lanean, ... zeharkako gaitasunei aurre egiten errazten dizun eredu bat da.

Ikaslearen ikuspuntutik esperientzia bat ematen dizu, behin ikasketak amaituta lan mundura sartu behar duzuenean ikasle arrunt batek normalean ez du esperientziarik edukiko edo esperientzia txikiren bat edukiko praktika edo gradu amaierako lanaren bitartez, gure kasuan ikasle bat lan mundura joaten denean, ikasketak amaitu ostean, 3 urte edo 3 urte eta erdiko esperientzia izango du eta badaki zer den lan egitea. Bestalde ikasleari lan esperientzia bat izatea suposatzen dio eta esanahi gehiago duen ikaskuntza egiten du, ikasten duenari zentzu bat ematen dio lanarekin, diru sarrera bat

dauka eta horrek autonomia minimo bat ematen dio. Gizarte kapital bat eskaintzen du, ikasten zaudela lan munduko jendea edo profesionalak ezagutzen dituzu.

Enpresaren ikuspuntutik integrazio fasea laburtzeko edo murrizteko aukera ematen die, titulatu berri den norbait hartzen bada, lanak duen konplexutasunaren arabera adaptazio edo ikasketa prozesu bat beharko da, urte bete, bi urte, hiru urte, ... MEI asko hitz egiten da autonomia izan arte bi edo hiru urte pasa behar dela, lana konplexua delako eta honek norbait lehenago barneratzea errazten du, enpresaren kulturaren edo prozesuaren integrazioa, ... giza baliabideen planifikazioa egitea errazten du, erretiro bat badago, enpresa hazten ari dela aurreikusten bada, ... jende berria barneratzen joan daiteke enpresa. Enpresaren behararen arabera formatutako jendea eskaintzen du eta enpresa formazio horretan konprometitzen bada aukera hori ematen die. Azkenean ezagutza akademikoez gain, enpresak berea propioa emateko aukera eskaintzen du eta gainera ikaslea nahiz eta ikasketa prozesuan egon, pertsona bat 3 urtez edo gehiagoz lanean nola funtzionatzen duen profesionalki ikusi dezake enpresak.

Desabantailari dagokionez, ikasleen aldetik lan erritmo zorrotza duela esango nuke, hala ere posible da egitea, 20 urte daramatzagu honetan. Agian unibertsitateko giroa galdu egiten da, baita ere Elgoibarren gaudelako eta hiriburuetan egon daitekeen unibertsitate giroa ez dugulako. Baina nolabait ikasleak ikasi eta lan egiterakoan, ez dauka hainbeste denbora, beste unibertsitateetan ikasiz izan dezaketean ikasleen bizitza soziala bizitzeko. Egunean 8 ordu ditu lan egiteko edo ikasteko eta honek lan erritmo handia eskatzen dio. Bestalde Erasmus akademikoa egitea oso zaila da, ikasleek atzerriko esperientzia badute, baina ez ikuspuntu akademiko arrunt batetik, gure kasuan ikasleek praktikak egiten dituzte atzerriko enpresetan.

Ikasleak lan erritmo bat eduki behar dute, bestela arazoak izango ditzakete. Ikasleak nahiko konstanteak izan behar dute eta egokiena ikasketak egunean eramatea izango litzateke, denbora murrizta dutelako.

Ikasketa sistema tradizionalarekin konparatuta, ikasleak esfortzu handiagoa egin behar izaten du. Irakasleei dagokionez, erronka bereziren bat suposatzen du?

Esperientziarik ez dut klaseak sistema tradizionalan ematean.

Derrigorrezkoa da eskema aldaketa, EHU-n seguruenik tutore paperak ordu kopuru batzuk dauzka, oso mugatuak eta errealitate bati erantzuten dio, ikasketa bakarrik edo hein handi batean akademiakoa da. Tutoretzak ikuspuntu horretan du pisua, pisu mugatua. Gure kasuan tutoretza ikaragarria da eta pisua biderkatu egiten da, hau da garrantzia biderkatu egiten da. Zergatik? inguru akademiko eta profesionala uztartu behar delako. EHU-n esaterako ikasleak tutoretzara doaz irakaslearen bulegora edo

gelan elkar daitezke. Testuinguru dualean derrigorrezkoa da enpresetara joatea, enpresak bisitatzea, enpresako tutorearekin egotea etab., hori dela eta tutore figurak beste pisu bat hartzen du eta esfortzua biderkatu egiten da. Hala ere nik ez dakit biderkadura hori nora artekoa den, baina bai hartzen du pisu handia.

Heziketa sistema mota honetan ikasleen perfila hasieratik desberdina da. Ikasleak hautatzeko garaian selekzio prozesu garrantzitsua ematen al da? Zein da ikasleen ohiko perfila?

Gure kasuan perfilari dagokionez, ez dauzkagu beste unibertsitateei dagokionez gazte desberdinak, oso antzeko profileko gazteak ditugu. Selekzio prozesu bat egiten dugu, gazte horiekiko ardura bat hartzen dugulako lan munduan integratzeko lehen urtean edo bigarren urte hasieran. Elkarrizketa bat egiten dugu, guretzat klabeak direlako jarrera, komunikazio gaitasunak, elkarrizketari aurre egiteko modua, lanean ardurak hartuko dituztelako eta arduratsua izatea behar delako. Enpresak badaki ikasleak ezagutza handirik ez duela, ikasten ari delako eta materialetan aditua izatea ez du eskatzen, baina bai arduratsua izatea eta interes minimoa izatea lanarekiko eta gauzak ongi egiteko.

Elkarrizketaren bitartez gaitasun hauek neurtzen saiatzen gara eta lehenengo asteko dinamikan gaitasun minimoak zein diren lantzen hasten gara. Enpresen eta ikasleen arteko dinamika egiten dira ikasleen enpresengandik zer espero duten eta enpresek ikasleengandik zer espero duten adierazteko. Batez ere jarrera edo ardura bat eskatzen da.

Ikasleak desberdinak dira, denetarik daude, onak, oso onak, txarragoak, geldoagoak, bizkorragoak, ... Lehenengo egunetik enpresentzat garrantzitsuak diren gaitasunak lantzen saiatzen gara, batez ere jarrerarekin erlazionatutako gaitasunak.

Nabaritzen al dira eskola egun eta praktika egunen konbinaketa dela eta sistemara egokitzeko arazoak?

Ez, ikasleek ez dute inongo arazorik. Ikasleak baino gehiago ziurrenik geuk edo enpresek izango dute. Guk planifikazioaren aldetik mugak dauzkagu, hemen asteen bost egun daude eta bost egunak planifikatzea errazagoa da, ikasgaiak bi egunean planifikatzea baino. Ikasleak beraien erritmoa dute, hasieratik hasten dira eta ongi bizi dute. Gehiago dira mugak guretzako edo enpresentzako, zeren enpresak norbait dauka asteen hiru egunetan, baina beste bietan ez, orduan hor egon daitezke koordinazio beharrak. Gerta daiteke asteazkenean ikasleak ez lana bukatzea eta ezin egon izatea astelehena arte zain. Kasu honetan beste pertsona baten beharra edukiko luke enpresak.

MEIko ikasle batekin kontaktuan jarri naiz eta enpresak ikasle den egunak errespetatzen dituela esan dit. Eskolaren aldetik teoria eta ikasketen arteko muga hau jartzen al da?

Eskola bezala muga jartzen diegu enpresei ikasle diren egunak errespetatzeko helburuarekin, ulertu dezakegu edo ulertzen dugu ikaslea ezusteren bat edo arazoren batean kaltetua egon daitekeela eta erantzun egin behar duela, baina ez dugu onartzen hori sistematizatzea. Enpresek badakite ze egoeratako pertsona hartzen duten, ez da hau arazoa izaten eta errespetatzen dute.

Orain EHUri atxikiturik gaudenetik ez dugu aplikatzen, EHUKo araudiak ez digulako onartzen baina EHURA atxikitu aurretik asistentzia derrigorrezkoa zen klaseetara. Gutxienez klaseen %80era aurkeztu behar zuten, zeren bestela ebaluazio prozesura ezin zuten aurkeztu. EHUREkin hasi ginenetik, EHUK bere araudian ez du aurreikusten derrigortzea ikasle bat klaseetara agertzea. Orduan aldatu behar izan dugu, orain dela 4 urte arte asistentzia derrigorrezkoa zen, derrigorrezko jartzen genuen ikasleak lan eta ikasi egiten duelako eta biek garrantzi berdina dutelako.

Nola koordinatzen dira ikasketen tutoreak enpresetako tutorearekin?

Lehenengo bilera bat egoten da, non garatu beharreko perfila eta sei hilabetero landu beharreko helburuak definitzen diren. Sei hilabetero bilera formala dago enpresako tutorearekin jarraipena egiteko. Gainera hilean behin tutoreak bilera formal bat egiten dute akta jasotzeko, esanaz nola joan den hilabete hori eta akta sarera igotzen dute. Modu honetan ikaslearen eboluzioa nola dioan ikusi daiteke eskolatik.

Ikasleak zirriborro bat aurkeztu behar du eta unibertsitateak aztertzen du ikasketa prozesuak eskatzen duen maila duela garantizatzen. Dudak badaude eta biltzeko beharra sumatzen bada bilera gehiago antolatu daitezke, esaterako tutoreak ikaslearekin elkartzeko beharra badu edo ikasleak tutorearekin elkartzeko beharra badu.

Zure iritziaren arabera, ETEek duten kultura egokia al da sistema duala egiten ari diren ikasleak hartzeko?

Bai, gure kasuan enpresa gehienak enpresa txiki eta ertainak dira. Guk ez daukagu inongo arazorik, egon daitezke enpresa oso txikiak ingeniariak ikuspuntutik eduki gutxi dutenak eta hor egongo litzateke arazoa, baina ez tamainagatik, baizik eta produktuarengatik. Ikasle batek azterketa zientifiko teknologikoa edo ingeniariak mailako proiektua egin behar badu eta enpresak muga badu, ez da tamaina kontuan, produktuaren kontua da edo ingeniariak lanik ez duelako.

20-40 langileko enpresak askotan oso txukunak dira, teknika edo ingeniari behar batzuk dituzte eta ikasleak departamentu desberdinak ezagutzeko aukera dute, tamaina ez da arazoa. Gure kasuan enpresa txikia sartzen direnean kontratuari dagokionez eragozpen gutxi eginez sartzen dira, proiekturen bat badute, norbait jubilatzen bada, lana igotzen dela aurreikusten bada, ... norbaiten beharra dutela sumatzen badute lan hitzarmena egiten dute. Sarri enpresa handietan arazo gehiago izaten dute, jende asko hartzen dute, askotan bekaren bidez, kostu gutxirekin, ziurrenik obligazio maila nahiko mugatuarekin, sarri beka hori borondatea izango da, sarri beka hori 0 izango da. Orduan eskola agertzen denean hitzarmen batekin, enpresak harrিতuta geratzen dira, izan ere urte pila bat daramate urtean 15-20 ikaslea hartuaz bekatxo batekin.

Esaten badidazu sistema dualaren ikuspuntutik positiboa izango litzatekeela enpresa handiak oso inplikatuak egotean, horretan ados egon naiteke. Izan ere, enpresa txikiak kontratazio gaitasun murrizta dute, urtean ikasle bat hartzen dute, handik bi urtera beste bat ... beraz dualeko ikasle bolumen handia mantendu nahi bada nekagarria da egoera hau. Orduan sisteman enpresa handiak behar dira dualeko ikasleen ikasketa prozesua aurrera eramateko, ikasleak hartuko dituztela garantizatuko dutenak.

Hasieran komentatu duzunaren arabera, Frantziako eredu dualaren moldaketa da. Nolakoa izan zen moldaketa hau? Asko kostatu al zen hemengo beharretara edo ezaugarrietara moldatzea?

Guk aukeratutako eredu Frantsesa da eta moldaketa ez da zaila izan. Gure kasuan Otik hasi genuen prozesua eta ongi egokitu zen, ez da hemen izango den bezalakoa izan, alegia jadanik diseinatutakoa aldatu.

Ereduez asko hitz egiten da Alemana eta Frantsesa, denak dira onak, gure errealitatean zer egin dezakegun begiratu behar da eta zein den hobekien egokitzen dena. Gure esperientzian hurbilago dago Eredu Frantsesa, ez da hobeago ezta txarragoa ere. Eredu Alemana izugarria da, unibertsitate bakar batek 34.000 ikasle sistema dualean izatea egundokoa da, konparatuta EHUK, buruz ari naiz, 40.000 ikasle dituela jakinik. Hemengo ikasleak sistema dualean ariko balira bezala da, hori oso ona da. Gu seguruenik kultura Alemanetik urrunago gaude, han lidergoa enpresek dute eta hori dela eta Eredu Frantsesa hartu genuen. Eredu hau akademikoagoa da.

6.4. 4. eranskina – MEIko Ingeniaritza Dualeko ikaslea

Me gustaría empezar por preguntarte por tu experiencia respecto a los estudios en alternancia (Ingeniería Dual en tu caso). ¿Qué experiencia tienes con este tipo de formación?

Personalmente, creo que la experiencia en general es enriquecedora. Aprendes cosas fundamentales del día a día laboral, mientras de forma paralela cursas los estudios en ingeniería. Diría que aprendes a moverte en el ámbito profesional, cosa que no todas las formaciones te lo dan, y al fin y al cabo veo muy importante adquirir esa aptitud si lo que estás haciendo en realidad es formarte para ser un profesional.

Creo que es una experiencia dura, ya que tienes que complementar un trabajo y los estudios, y evidentemente esto exige mucho desgaste. Van pasando los años y cada vez tienes más responsabilidades en la empresa, los estudios se dificultan y en todo momento la idea es sacarlo todo a la primera y cuanto antes.

¿Cuál fue la razón fundamental para optar por este sistema de aprendizaje?

Vengo de hacer una carrera normal de la UPV y valoré diferentes carreras. Teóricamente opté por esta carrera porque creo que tiene un sistema ganador. El alumno estudia y trabaja, la empresa a la que da servicio el alumno está contenta porque le da un servicio durante tres años a bajo coste. Y la escuela, con el aprobado del alumnado y con el hecho de que la empresa esté contenta con el tipo de formación, hará que se hable bien del centro, teniendo más matrículas y más empresas interesadas en el sistema.

Comparando con el aprendizaje tradicional ¿Qué ventajas e inconvenientes ves?

Como ventajas diría que sales con tres años trabajados, aprendes cómo se mueve el gremio y que te formas como alumno y como profesional.

Como inconveniente diría que es un sistema muy exigente. Al salir de trabajar o de clase te exige estudiar. Y el único inconveniente que saco es que tienes que renunciar a bastantes cosas.

Respecto al cambio de días lectivos a días de prácticas, ¿Te has adaptado bien? ¿Te supuso un esfuerzo mayor que el esperado?

Sí, no solo te adaptas bien, sino que lo agradeces, aunque todas las semanas sean iguales, rompes con la rutina de hacer a diario lo mismo. En mi caso, me dirijo a diferentes centros, en diferentes pueblos.

¿Piensas que este esfuerzo no hubieras hecho optando por un sistema tradicional?

No hubiera hecho el esfuerzo económico, el esfuerzo físico posiblemente tampoco, pero nunca se sabe.

¿Has tenido que renunciar a algo? (Por ejemplo: practicar menos deporte que lo deseado, dedicar menos tiempo a los amigos, ...)

Sí, y es lo que más he pagado, pero al final es una inversión a futuro. Además en mi caso no solo ha sido el hecho de ver poco a la gente de mi alrededor y hacer menos deporte, que son las cosas que más me gustan y mejor me sientan, es que indirectamente no hacer eso de la forma que me gustaría hace que no seas feliz.

Tal vez sea yo, que no lo he gestionado de la forma debida, pero creo que mis compañeros en general piensan lo mismo.

Según tu experiencia ¿han respondido los estudios en alternancia a las expectativas que tenías al principio?

Sí, mis objetivos siguen siendo los mismos y ha cumplido lo que esperaba.

¿Cómo es la relación con el tutor? ¿Y con la empresa?

Tenemos dos tutores en la universidad y uno en la empresa.

En la universidad tenemos tutor de empresa (enfocado a que tu formación en la empresa vaya de forma correcta) y tutor académico, el cual se encarga de hacer un seguimiento a tus estudios.

Como decía, también existe la figura de tutor de empresa en la empresa, el cual digamos es mi jefe de departamento y quién se encarga de que cumpla los mínimos en mi formación.

En la teoría se dice que la empresa acoge a un aprendiz/trabajador en vez de un alumno, ¿te has sentido así?

Sí, así es. Ellos por mucho que estén invirtiendo en una persona para un puesto de trabajo en particular, necesitan que les salgas rentables cuanto antes. Tengo la suerte de que en mi empresa respetan mi lugar de estudiante y respetan ese espacio los días que no soy trabajador. No todos mis compañeros de clase pueden decir lo mismo.

Una vez terminado los estudios ¿Piensas que tendrás más opciones de trabajo que otro alumno titulado que no haya realizado los estudios en alternancia?

Sí, lo creo. Como decía, estás dentro del mercado, con experiencia, y al final estar dentro del gremio te ayuda mucho diría.

¿Recomendarías realizar los estudios en alternancia a una persona que no conoce?

Sí lo recomendaría, pero en todo momento siendo consciente de lo que le va a suponer. Hay mucha gente que no ha aguantado el ritmo, y mucha gente que no ha querido aguantarlo.

¿Volverías a elegir?

Creo que si lo haría. Teniendo ganas de formarme lo haría. A día de hoy, con “las pilas bajas” como se dice, probablemente no.

6.5. 5. eranskina – Heziketa dualean esperientziarik ez duen ikaslea

Bai al duzu Heziketa Dualaren inguruko informaziorik? Sarritan entzun al duzu?

Zure Gradu Amaierako Lanaren gaia zela esan zenidanetik geroz eta entzunagoa den sistema dela iruditzen zait. Aurretik zertxobait entzuna nuen, baina ez nuen zuk eman didazunaren adinako informaziorik. Komunikabideetan geroz eta ohikoagoa da gai honen inguruko informazioa entzutea, baina oraindik ez dela behar bezala zabaldu iruditzen zait, hau da oraindik oso ezaguna ez den sistema da.

Ze abantaila ikusten dizkiozu? Eta desabantailak?

Abantailarik handiena ikasten ari zarena praktikan jartzea dela iruditzen zait eta honi ekonomikoki sarrera bat dagoela gehituta are eta interesgarriagoa egiten da. Sistema tradizionala egiten duen batek normalean esperientzia gutxi du, nire kasuan praktikak egin nituen 2015eko udan, hasiera batean kredituak lortzeko. Hemen berriz ikasketen hasieratik ematen da enpresarekin kontaktua eta egunerokotasunean egiten diren ekintzak gertutik esperimendatzen dira. Ikasten duzunak zertarako balio dizun argiago ikusten dela modu honetan esango nuke eta gaitasun ezberdinak ikasten direla, hala nola profesional batekin lan egiten.

Desabantailari dagokionez, ikasketak eskatzen duen esfortzua azpimarratuko nuke. Hasieratik ongi kudeatzen ez badira ikasketak, gerora arazoak izan daitezkeela

iruditzen zait eta ikasketak behar bezala kudeatzeak bitzta pertsonalean hainbat gauzei uko egitea ekar dezakeela iruditzen zait.

Zein dela uste duzu dela sistema honen helburu nagusiena?

Baliteke sistema honen helburu nagusiena gazteak lan munduan sartzea erraztea dela, zeren ikasketak hasi orduko praktikak eginez, azkenean lan esperientzia bat lortzen du ikasleak eta gerora enpresek asko estimatuko duten alderdia da.

Bestalde Europan geroz eta pisu gehiago duen eta emaitza positiboak dituen sistema denez, baliteke horrek motibatzea mota honetako sistemak ezartzerako garaian.

Ikasketa tradizionalarekin konparatuta, esfortzu handiagoa egin behar dela pentsatzen al duzu?

Dudarik gabe esfortzu handiagoa eskatzen du, izan ere sistema tradizionalan denbora libre gehiago dago eta errazagoa dela iruditzen zait eguneroko jarduerak planifikatzea.

Hala ere arduraz jokatuz aurrera eraman daitekeela uste dut.

Heziketa Duala egin duen batek lan aukera gehiago izango duela uste al duzu?

Ez naiz ausartzen esatea sistema dualean hobekiago trebatzen dutela ikaslea, baina esperientziari dagokionez ezin da ukatu sistema hori egiten duen batek 3 urte edo gehiagoko esperientzia duela eta sistema tradizionala egin duen baten kasuan zaila da hainbesteko esperientzia izatea. Ikasketez aparte, enpresek garrantzia handia ematen diote lan esperientziari eta hori kontuan izanik baliteke aukera gehiago izatea heziketa duala egin duen batek.

Mota honetako ikasketak egiteko aukera izango bazenu, aukeratuko al zenuke?

Ordutegiari dagokionez, planifikazio zehatz bat egitea beharrezkoa dela iruditzen zait, batez ere ikasketak aurrera eramateko. Baina hasieratik seriotasunez eta arduraz hartuz, ez dut ezinezkorik ikusten. Ikasketak egunean eramatea ezinbestekoa dela iruditzen zait, alderdi horretan erreparatuta zaila egingo litzaidake hasieran, ez bainago ohitua horretara.

Egia esan ez nuke aukera baztertuko, esfortzu handia suposatzen badu ere etorkizunari begira inbertsio bat dela uste dut eta ikasten ari zaren bitartean ekonomikoki sarrera bat izatea oso motibagarria dela uste dut.

6.6. 6. eranskina – Donostiako Ekonomia eta Enpresa Fakultateko irakaslea

Zein da Donostiako Ekonomia eta Enpresa Fakultatean sistema hau ezartzeko arrazoi nagusia?

Nik uste aukera ezin hobea dela gaur egun merkatuak eta gizarteak eskatzen duenari erantzun egoki bat emateko. Nik uste momentu oso egokia dela dauzkagun beharrei erantzuteko. Are eta gehiago, esango nizuke titulua ere momentu batean bilakatu daitekeela. Oso ondo neurtu beharra daukagu zein den honen tamaina ezin dugu dena aldatu, baina abiapuntu bezala talde bat osatu dezakegu, momentu egokia delako.

Heziketa duala langabezia tasa jaisteko pizgarri moduan konparatu izan da, ze iritzi duzu honen inguruan?

Gaur egun Europa mailan langabezia tasarik txikiena duen herrialdea Alemania da eta Alemanian oso hedatua dagoen sistema da heziketa duala. Estatu Espainiarrean aldiz, ez dago hedatua eta langabezia tasa altuenetakoa du. Beraz bata bestearekin ez da ezkontzen, langabezia txikiena duenak sistema oso garatua du eta langabezia tasa oso altua duenak kontrakoa du. Diskurtso hori ez dakit ze mailara arte den baliagarria. Esperientzia batzuk daude, esperientzia horiek ondo atera dira, hemen estatu mailan ez da ezer egin eta zerbait egiteko momentua da hau. Langabezia tasarekin erlazionatzea hori, datuek erakusten digute hori ez dela horrela, nahiz eta horrela uler daitekeen. 2007an planteatu bazen, hau da langabezia tasa txikia zenean, baina azken 10 urteetan beste herrialdeetan egin dena kontuan izanik, alde positibo eta egonkorak dituela ikusten da eta ez dela oso koiunturala langabezia tasarekin erlazionatzea. Hau ala izan bazen Alemaniak desaktibatuko luke eta ez da hori gertatu.

Zer iritzi duzu heziketa dualaren inguruan?

Gauza denak bezala, ondo egiten baldin bada, gauza ona izan daiteke. Baina ondo egin behar da, hau da, alde aurretik heziketa berezi hau aurrera joan dadin alderdi guztiak ondo kontrolatu behar ditugu eta unibertsitatearen aldetik malgutasun maila handi batekin jokatu behar dugu. Ez gaude batere ohituta gure heziketa prozesuetan enpresetako jendea sartzearekin, nahiko itxiak gara alde horretan. Katedra askatasuna dela medio esaten dute batzuk, egia da horrela behar duela, baina egia da baita ere gizarteari zerbitzu bat ematera goazela eta gizarteak eskatzen duenari erantzuteko gai ez bagara, ez dakit ze neurritan hori ondo betetzen ari garen edo ez. Beraz ondo lotu beharreko gauza bat da eta horregatik bat batean aldaketa handia delako, guztia dena batera egitea nik gaur egun ezinezkoa ikusten dut. Hasiera batean talde batekin hasi

beharko genuke eta dudarik gabe arazoak sortuko direnez, arazoak begirada zabal batekin hartu behar ditugu eta ez begirada itxi batekin.

Hasiera batean sistema osoa jartzea ezinezkoa da, besteak beste horrelako zerbait aurrera eramateko estaldura juridiko bat beharko dugulako eta gaur egun estatu mailan ez daukagu. Beste zenbait estatuetan, adibidez Alemanian, estaldura juridikoa badute heziketa hau bultzatzeko, baina hemen ez daukagu. Heziketa berezi honekin erlazionatutako lan kontratuak egiteko garaian zenbait zirrikitu erabaki behar dira, baina ez dago legedi berezi bat honi bideratua, beraz oso tentuz ibili beharreko zerbait da.

Administrazioaren aldetik ze pizgarri jasoko lituzketen enpresek begiratu beharko litzateke. Batez ere enpresek pizgarri bat beharko luketela uste dut, gauza berria delako eta esfortzu bar suposatuko dielako. Epe luzerako gauza da eta Foru Aldundiak eta unibertsitate publikoak beste dimentsio bat hartuko balu baita Eusko Jaurlaritzak ere parte hartu beharko lukete. Legedia egokitu bitartean, laguntza bat jasotzea aukera ona izango litzateke enpresentzat.

Erantzun ona izango duela uste al duzu?

Nik alde positiboak besterik ez dizkiot ikusten. Alde negatiboari dagokionez, lana suposatzen duela esango nuke. Guretzat ere erronka bat da, ahal den neurrian askatasun osoarekin ibiltzea gustatzen zaigu eta eman behar duguna edo gure ustez egokiena litzakeenaren inguruan galdera ikurrak jarri gabe lan egitea. Orain arte burbuila baten barruan bezala bizi izan gara, gizartea hortik dabil eta gu hemendik gabiltza esanez. Guk egiten duguna ondo dago, hemendik ateratzen dena gizartera doala jakinik. Lotura hori orain arte ez da egon eta honek aukera paregabea ematen digu horretarako. Ondo kudeatuko balitz, zentro honetan dauden ikasleen %10a bideratuko lirateke heziketa dualera eta ikasle hoberenak izango lirateke merkatuan barneratuko liratekeenak. Enpresentzako hori ezin hobea da ongi salduz gero, gizarteari begira bertan sortutako beharrei erantzuteko ikasleak zuzenean txertatzen dira eta ikasleei begira pizgarria izango litzateke, aukera izango lukete bertan parte hartzeko. Enpresariak kualifikatutako jendea falta zaiela esaten dute eta beraien beharrak zein diren esaten badute eta parte hartzen badute, unibertsitatearen aldetik behar horiek aztertzen saiatuko ginateke eta horrela enpresek ikasle hoberenak jasotzeko aukera izango lukete.

Eragozpen gehiago ikusten ditut unibertsitatearen aldetik. Parte hartu behar duten irakasleak nahiko bereziak izan beharko lukete, beti ere kritikak onartzeko prest daudenak eta hori ez da hain erraza. Kanpoan abantaila besterik ez dut ikusten.

Zer uste duzu eskainiko diela ikasleei / enpresei?

Heziketa honen berri orain dela urte batzuk izan nuen eta uste nuen ikasleentzako oso mugatua zen zerbait zela edo izan zitekeela. Zure heziketa enpresa bati lotuta jasotzen baduzu, nik uste nuen enpresa hori porrot egoerara joango balitz, gero umezurtzaren pareko zerbait geratzeko arriskua zenuela, beste enpresan sartzeko arazoak egon zitezkeelako. Justu kontrakoa da, proiektuen arabera lana egiten denez, ardurak hartzen dira eta ardura horiek betetzen egiten da lan, baina ardurak betetzeko ere garatua dago eta hori guztiz baliagarria da edozein enpresetarako. Hori horrela izanik ikasleari dagokionez hainbat onura daude, alde batetik egoera errealarekin konexioa handiagoa da eta arazoei aurre egiteko beste erak ikasten dira. Unibertsitatean gure ikasgaia ematen dugu eta azkenean ematen den edukiarekiko zuk zure azalpenak ematen dituzu, ebaluatua izaten zara eta kito. Gizarteak eta enpresek dituzten benetako arazo horiei aurre egiten bertara joatean ikasten da eta urrats hori aurrera badezakegu, askoz hobe. Merkaturatzeari dagokionez, seguru nago portzentaje handi batean, %100ean ez bada ere, ikasleek enpresa horretan gelditzeko aukera izango dutela.

Enpresei dagokionez aukeraketa prozesu horretan azkeneko hitza enpresak du eta ikasle horrekin gustura baldin badago, berak egundoko negozioa egiten du, urte eta erdian egonda ongi funtzionatzen badu, aukeraketa prozesurik egokiena egin duelako enpresa horrek. Enpresak gauza honetan sinesten badu, giza baliabidea da iraganean, gaur egun eta etorkizunean enpresa hori bultzada emango diona, makinak bakarrik ez. Baliabide hain preziatua izanik, prozesu honetan parte hartzeko aukera badu, jakinda ikasle onenak hartzeko aukera duela, nik ez dut eragozpenik ikusten.

Hezkuntza sistema tradizionalari dagokionez, esfortzu gehiago suposatzen duela uste al duzu (irakasleen, enpresen, ... aldetik)?

Hasieran bai, dudarik gabe. Orain daukaguna urte dezentetan eman denaren esperientziaren poderioz, ez zaigu asko kostatzen gauza berria ez bada behintzat eta hau gauza berria da, guztiz desberdina da. Gauza berri bezala esfortzua suposatzen du, baina esfortzu horren truke ze onura jasoko liratekeen hartu beharko litzateke kontuan. Guk erakunde bezala, Ekonomia eta Enpresa Fakultateari dagokionez, nik uste asko irabaziko genukeela baita kompetenziaren aurrean ere, gai izango garelako enpresen beharrei behar den bezala erantzuteko. Horretarako nire ustez funtsezkoa izango da heziketa berezi honetan parte hartuko duten irakasle egokiak aukeratzea, edonor ezin daiteke hemen sartu.

Enpresarentzat ere lana suposatzen du, ikaslea ez dago asteko egun guztietan enpresan eta hau aurrera eramateko enpresek sisteman sinetsi behar dute, eskuetan

izango duten pertsona harri bitxia delako. Beraz enpresak baloratu behar du, aukera horretaz baliatu edo ez baliatu erabakitzeke garaian.

Zertan desberdinduko direla uste duzu aukera hau aukeratzen duten ikasleak besteengandik?

Bereiziko dira seguru, batzuk errealitatearen ezagutza sakonagoa eta besteek heziketa teorikoagoa izango dutelako. Merkatuak berak bereiziko ditu, curriculumean urte eta erdiko esperientzia izan dutela jarriko delako eta hori kontuan hartzeko modukoa delako. Ziur nago bi aldeetatik interesa baldin badago, gehienak enpresa horretan jarraituko dutela. Gauza errealak egin dituela agertuko dira curriculumean eta hori merkatuak asko baloratuko du. Gaur egun merkatuak errealitatearekiko erlazioa baloratzen du eta ez hainbeste espedienteak. Etorkizunean iruditzen zait diferentzia areagotu egingo dela.

Ikasle ona izatea zer da? Unibertsitatearen aldetik guretzat oso eroso da azterketa jarri eta horren arabera ebaluatzea. Baina gure aldetik ere askotan ikusten ditugu espediente oneko ikasleak eta taldean sartzeko mailarik ez dutenak.

Zein motatako enpresak uste duzu suertatuko direla onuradun? ETEtako kultura egokia dela uste al duzu sistema hau hartzeko?

Enpresa txiki, ertain edo handia izanagatik, ez du baldintzatu behar honek. Ez diru gehiago edo gutxiago dutelako, nire ustez giza baliabideak direlako garrantzitsuenak. Hori garrantzitsua izanik, aukeraketa prozesu hori ez nioke inori utziko.

Enpresaren dimentsioak ez du baldintzatu behar, 15 pertsonako enpresa bat goi mailako tituludunak dituztenak eta nora doazen dakitenak, aukeraketa prozesua egiteko prest daude eta 100 langileko eta prestatu gabeko jendea bada, bolumen aldetik handiagoa da, baina sisteman parte hartzeko arazoak izan ditzake.

Nire ustez dimentsioak ez du baldintzatzen, gehiago da enpresa horrek duen dinamika horrelako zerbait barneratzeko. Edozein tamaina eta sektorekoa izanda dimentsioak ez du baldintzatzen. Enpresak zer egin nahi duen garbi badu 8-10 pertsonako enpresa bat egokia izan daiteke, aldeztu aurretik ze konpromiso eta ze esfortzu dakartzan dokumentu batean sinatuta jasotzen den bitartean.

Argi dago Administrazio Publikoa ez dela hemen sartuko, bertan egonkortasuna lortzeko ezinbestekoa delako oposizioak pasatzea. Baina Administrazioarentzako ere baliagarria izango litzateke aukeraketa prozesuetan elkarrizketaren bidez eta emerituen ebaluaketa egiten dutenean horrelako zerbait sartzea, ez da erabakigarria izango, baina baloratua bai.

6.7. 7. eranskina – Heziketa dualean esperientziarik ez duen enpresa

Nolakoa da enpresak egiten duen selekzio prozesua langile berri bat aukeratzeko garaian? Zailtasunak izaten dituzue langileak topatzeko?

Orokorrean ez dugu ikasketa bereziko pertsonarik bilatzen, baina elikagaien eskuztatzea ematen denez, elikagaiak eskuztatzeko txartela ezinbestekoa da esate baterako. Enpresa txikia izanik, inguruko pertsonen bidez ere hautagai posibleak bilatzen ditugu. Gaur egun enpresan dauden langileak urte asko daramate lanean eta denbora gutxien daramanak ere jadanik 5 urte baino gehiago daramatza. Aipatu beharra dago, krisiak asko eragin duela gure enpresan eta gaur egun bizi dugun egoerak ez digula langile berri bat hartzeko aukerarik ematen, lan eskasia dugula medio. Urteko sasoi batean (urria-urtarrila), langile berrien beharra dugunean, lehendik lanean jardun duten jendea hartzen dugu, jadanik esperientzia duena lan horretan.

Langile berria hartzeko garaian, lan erritmoa jasango duen pertsona bat bilatzen dugu eta hori pertsona lanean hastean ikusten da. Jarduera ezberdinak gauzatzeko gai izan behar du eta baita lan erritmoa jasateko ere, mugimendu askoko lana delako. Nahiz eta ikasketa berezirik ez izan, langilearen jokaera positiboa eta arduratsua bada, eginez ikasiko du eguneroko jarduera.

Nahiko erraz topatu izan ditugu langileak, baina denak ez dira lan erritmoa jasateko gai izan. Lan mugimendu gehien ematen den garaian langile berriak hartuta, bere lan egiteko moduan asko erreparatzen dugu eta gerora langileren bat behar badugu, badaukagu nor hartua.

Heziketa duala gauzatzen ari den ikasle bat enpresan hartzeko aukera izango bazenukete, prest egongo zinatekete hartzeko?

Bai, noski. Aukera paregabea iruditzen zait, batetik ikasleak esperientzia hartzen duelako eta lan munduan sartzen delako eta bestetik enpresak etorkizunari begira langile posible batekin topo egiten duelako.

Ikasleak ikasitako teoria praktikan jartzen du eta teoriak irakasten ez dituen hainbat baliabide ikasten ditu. Nahiz eta hasieran esperientzia gutxi edo bat ere ez izan, denborarekin lortuz joango da. Heziketak irauten duen denbora guztian, esperientzia bat lortuko du eta gerora oso baliagarria den atributua da.

Enpresak bere beharren arabera trebatu dezake ikaslea eta lan-eskaintzaren bat egonez gero, badu hautagaia.

Aldi berean ikasten eta praktikak egiten ari den ikaslea hartzeak, gerora begira, selekzio prozesua errazten duela uste al duzu, jadanik hautagai posiblea bihurtzen delako?

Dudarik gabe, pertsona horrek badaki jadanik nola egiten den lan enpresan eta enpresak berak ere badaki pertsona horren lan egiteko modua nolakoa den. Nire ustez errazagoa da jadanik ezaguna den pertsona kontratatzea, bere lan egiteko modua ezagutzen dugulako.

Ikaslea sistema dualean dagoen bitartean, egun batzuetan bakarrik dago enpresan, hau da, esperientzia batean oinarrituz, astean hiru egunez esaterako. Gainontzeko egunetan ikasle horren presentzia ez dagoela kontuan izanik, arazoak eman daitezkeela uste al duzu?

Enpresak badaki ze ezaugarrietako ikaslea hartzen duen eta astean hiru egunez egongo dela enpresan. Ikasle horren lana bukatu gabe geratzen bada eta presazkoa bada, enpresak bere aldetik eman beharko dio soluzioa, falta den lana ordeztu batek eginda edo lana gainontzeko langileen artean banatuta. Beraz honi dagokionez, hasieratik ongi planifikatu beharko litzakete ikaslearen lana eta batez ere lan horren presakotasuna. Enpresa munduan puntualitatea oso estimatua den atributua da eta bezeroak mantentzeko ezinbestekoa da epeak errespetatzea.

Euskadi mailan ETE asko daudela kontuan izanik, heziketa sistema honetan parte hartzeko aukera dutela esango al zenuke?

Nire ustez bai, askotan tamaina txikia izanagatik, ez du esan nahi baliabide edo produktu eskasak dituzunik eta ikasten ari den pertsona bat trebatzeko aukera ona izan daiteke neurri txikiko enpresa. Baliteke arazoa kopuruan egotea, enpresa hau tamaina txikikoa izanik, langile gutxi kontratatzen ditugu eta zer esanik ez orain, egoera nahiko zailean gaudela. Enpresa txiki bezala kontratazio bolumena nahiko txikia dugu, aurretik komentatu bezala, mugimendu gehiago eskatzen digun urte sasoiak kenduta.